

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приета с Решение №410 от Протокол №30 от 30.06.2022 г. на Общински съвет - Сатовча

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на таблиците	3
Списък на фигурите	4
Списък на използваните съкращения	5
Въведение	7
1. Анализ на средата	14
1.1. Природо-географски и териториално-административни данни за община Сатовча	14
1.1.1. Географско положение на общината и съседни общини	14
1.1.2. Релеф	15
1.1.3. Климат	15
1.1.4. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия и полезни изкопаеми	18
1.1.5. Риск и изменение на климата	19
1.1.6. Население и населени места в общината	24
1.2. Въздух	25
1.3. Води	26
1.3.1. Повърхностни води	26
1.3.2. Подземни води	30
1.3.3. Зони за защита на водите	33
1.3.4. Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал	38
1.3.5. Източници на замърсяване за повърхностни и подземни води - на територията на общината и извън територията на общината	39
1.3.6. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места	44
1.3.7. Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води	44
1.3.8. Водоснабдяване на населените места - количествени и качествени характеристики	45
1.4. Отпадъци	47
1.4.1. Генерирани отпадъци по видове и източници - битови, опасни, строителни, производствени	47
1.4.2. Начини на третиране на различните видове отпадъци и съоръжения	51
1.5. Почви и нарушени терени	53
1.5.1. Видове почви в община сатовча	53
1.5.2. Съществуващи екологични проблеми (деградационни процеси) при почвите на община сатовча – степен на развитие и прогноза за развитието им	55
1.5.3. Заблатени почви	55
1.5.4. Ерозирали почви	55
1.5.5. Замърсяване на почвите	58
1.5.6. Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи (водопроводи и др.)	59
1.6. Защитени територии и биоразнообразие	59
1.6.1. Гори - състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели и т.н.	59
1.6.2. Защитени видове растения и животни	60
1.6.3. Видове, обект на ловен туризъм	62
1.6.4. Защитени територии	62
1.7. Шум, радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения	66
1.7.1. източници на шума и население, подложено на въздействия	66
1.7.2. данни от единната система за мониторинг	67
1.7.3. Радиационно състояние на атмосферния въздух	68

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

1.7.4. Радиационно състояние на повърхностните реки, необработваеми почви и дънни утайки от водни обекти	68
1.7.5. Опасни вещества	70
1.8. Зелени площи	70
1.9. Управленски капацитет	73
1.9.1. Наличие на комисии/отдели/сектори/отделни специалисти в общинския съвет/общинската администрация - отговорности и задачи, които изпълняват	73
1.9.2. Квалификация на кадрите, заети в горепосочените дейности	74
1.9.3. Общински наредби в разглежданата област	75
1.9.4. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства, от компетенциите на които са въпроси по опазване на околната среда, в териториалния обхват на които попада общината	76
1.9.5. Сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, нпо	76
1.9.6. Информирание на обществеността – използвани подходи и механизми	77
1.9.7. Мобилни и стационарни системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда	78
1.10. Услуги, предоставяни от общината и на територията на общината, свързани с опазване на околната среда – обхват на дейност и статут на фирмите, осъществяващи съответната дейност	82
1.10.1. Третиране на отпадъците и комунално-битови услуги	82
1.10.2. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води	83
1.10.3. Чистота на територията на населените места и местата за отдих извън населените места - състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчетата за отпадъци в населените места	83
1.10.4. Задължения на гражданите	84
1.11. Икономически фактори	84
1.11.1 състояние и развитие на отделните отрасли в общината, които влияят или могат да повлияят върху състоянието на околната среда	84
1.11.2 състояние на инфраструктурата – пътища, пристанища и т.н.	85
1.12. Финансиране на дейностите по опазване на околната среда	87
2. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT)	89
2.1. Анализ на компонент въздух	89
2.2. Анализ на компонент води	89
2.3. Анализ на фактор отпадъци	90
2.4. Анализ на риска и изменението на климата	92
2.5. Анализ по компонент почви и нарушени терени	92
2.6. Анализ по компонент биоразнообразие	93
2.7. Анализ по фактор шум	94
2.8. Анализ по компонент зелени системи	95
2.9. Анализ по компонент радиационни лъчения	95
2.10. Анализ по компонент опасни вещества	95
2.11. Оценка на състоянието на инфраструктурата като фактор за околната среда	95
2.2. Анализ на организационната и икономическата структура за управление на дейностите по опазване на околната среда	96
3. Визия за околната среда на общината	97
4. Цели	97
5. План за действие	99
6. Организация за изпълнението на програмата	104
7. Приложения към програмата	105

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1.	Списък с регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. на територията на община Сатовча	21
Таблица 2.	Оценка на риска от наводнения	22
Таблица 3.	Регистрирани свлачища на територията на община Сатовча	24
Таблица 4.	Население в община сатовча към 31.12.2020 г.	24
Таблица 5.	Разпределение на населението по тип селища.....	25
Таблица 6.	Източници на организирани емисии на територията на община Сатовча	25
Таблица 7.	Повърхностни водни тела на територията на община Сатовча	27
Таблица 8.	Екологично състояние на повърхностните водни тела в община сатовча през 2020 г.	28
Таблица 9.	Райони със значителен потенциален риск от наводнение в община Сатовча	30
Таблица 10.	Химично състояние на подземните водни тела	32
Таблица 11.	Регулярен мониторинг на подземни води	32
Таблица 12.	Регистър на зоните за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване в община Сатовча	33
Таблица 13.	Регистър на зоните за защита на подземни води в община Сатовча	35
Таблица 14.	Санитарно-охранителни зони	36
Таблица 15.	Източници на замърсители във водите на територията на община Сатовча	40
Таблица 16.	Източници на питейно-битово водоснабдяване за община Сатовча	45
Таблица 17.	Генерирани годишни количества битови отпадъци в община Сатовча за периода 2014-2020 г.	47
Таблица 18.	Разделно събрани отпадъци от опаковки в община сатовча за периода 2014-2020 г. (тон)	48
Таблица 19.	Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.	48
Таблица 20.	Генерирани опасни отпадъци на територията на община Сатовча за периода 2014-2018 г. (съгласно данни, подадени към иаос)	49
Таблица 21.	Генерирани производствени отпадъци на територията на община Сатовча за периода 2015-2018 г. (съгласно данни, подадени към иаос)	50
Таблица 22.	Действителен риск от ерозия на почвата в община Сатовча.....	56
Таблица 23.	Мониторинг на киселяване на почвите в община Сатовча	57
Таблица 24.	Средни концентрации на биогенни замърсители през 2019 г.	58
Таблица 25.	Средни концентрации на неорганични компоненти през 2019 г.	58
Таблица 26.	Собственост на горските територии	60
Таблица 27.	Промислени източници на шум в околната среда.....	67
Таблица 28.	Фонов мониторинг на повърхностните води в община Сатовча	68
Таблица 29.	Радиологичен мониторинг на повърхностните води в община сатовча.....	69
Таблица 30.	Радиологичен мониторинг на седименти в пункт 1	69
Таблица 31.	Радиологичен мониторинг на седименти в пункт 2	70
Таблица 32.	Озеленени площи за широко обществено ползване в община Сатовча	71
Таблица 33.	Озеленени площи за ограничено обществено ползване в община Сатовча.....	72
Таблица 34.	Основните производствени предприятия в община Сатовча	85
Таблица 35.	Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда на община сатовча за периода 2014-2020 г.	88
Таблица 36.	План за действие на ПООС Сатовча 2021-2028 г.	100

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1.	Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване, проведено в периода май-юни 2021 г. по групи	13
Фигура 2.	Община Сатовча	14
Фигура 3.	Средномесечна температура за района на село Сатовча	15
Фигура 4.	Максимални температури в района на с. Сатовча.....	16
Фигура 5.	Облачни, слънчеви и валежни дни в района на с. Сатовча	16
Фигура 6.	Количество на валежите в района на с. Сатовча	17
Фигура 7.	Годишна роза на вятъра за територията на с. Сатовча.....	17
Фигура 8.	Скорост на вятъра за територията на с. Сатовча	18
Фигура 9.	Средногодишна температура за региона на с. Сатовча през периода 1979-2021 г.	19
Фигура 10.	Повърхностни води в обхвата на БД „ЗБР“	27
Фигура 11.	Райони с потенциален риск от наводнения за западнобеломорски район.....	29
Фигура 12.	Подземно водоно тяло с код BG4G001QNPG010.....	30
Фигура 13.	Подземно водно тяло с код BG4G001PTPZ026.....	31
Фигура 14.	Подземно водно тяло с код BG4G0001PT1030.....	32
Фигура 15.	Зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване	34
Фигура 16.	Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване	35
Фигура 17.	Санитарно охранителни зони на територията на община Сатовча.....	37
Фигура 18.	Защитени зони на територията на община Сатовча	38
Фигура 19.	Почвеногеографски райони	54

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

dB	Децибела
NO	Азотен оксид
NO ₂	Азотен диоксид
АИС	Автоматична измервателна станция
БАН	Българска академия на науките
БДЗБР	Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“
БДЗП	Българско дружество за защита на птиците
БЕК	Биологичен Елемент за Качество (по РДВ 2000/60/ЕС)
БИОМОН	Мобилно приложение за въвеждане данни от проведен мониторинг (BioMon Mobile)
БО	Битови отпадъци
БПК	Биологична потребност от кислород
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГПП	Геолого-проучвателна площ
ДБ	Държавен бюджет
ДО	Допустимо отклонение
ДОАС „OPSIS“	Диференциална оптична автоматична система „OPSIS“
ДОП	Долен оценъчен праг
ЕО	Екологична оценка
ЕР	Експлоатационен ресурс
ЕС	Европейски съюз
ЕФРР	Европейски фонд за регионални развитие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗШОС	Закон за защита от шум в околната среда
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗПТ	Защитени природни територии
ЗСПЗЗ	Закон за собствеността и ползването на земеделските земи
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда и водите
ИЕО	Индивидуални емисионни ограничения
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КПКЗ	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяванията
КПС	Канална помпена станция
КФ	Кохезионен фонд
ЛОС	Летливи органични съединения
ЛПСОВ	Локална пречиствателна станция за отпадъчни води
МГПТ	Масов градски пътнически транспорт
МДК	Максимална допустима концентрация
МЕК	Максимална еднократна концентрация
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

МПС	Моторни превозни средства
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МШК	Скала на Медведев, Шпонхоер, Карник
НАСЕМ	Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг
НВ	Неразтворени вещества
НДЕ	Норми за допустими емисии
НЕМ	Национална екологична мрежа
НМ	Национален мониторинг
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
НСМБР	Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие
ОА	Общинска администрация
ОБ	Общински бюджет
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОГП	Общ градоустройствен план
ОП	Обществена поръчка
ОПУО	Общинска програма за управление на отпадъците
ОО	Организация по оползотворяване
ОУП	Общ устройствен план
ОХВ	Опасни химични вещества
ПВТ	Подземно водно тяло
ПООС	Програма за опазване на околната среда
ПОРН	Предварителна оценка на риска от наводнения
ПОУПВП	Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите
ПС	Помпена станция
ПУО	Програма за управление на отпадъците
РВ	Разрешително за водоползване
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци
СБР	Специализирана болница за рехабилитация
СГС	Средна годишна стойност
СК	Средна концентрация
СКОС	Стандарт за качеството на околната среда
СПИ	Собствени периодични измервания
ТБО	Твърди битови отпадъци / Такса битови отпадъци

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

ВЪВЕДЕНИЕ

ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на община Сатовча обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда.

ПООС е разработена за период, който съвпада с периода на действие на Плана за интегрирано развитие на община Сатовча 2021-2028 г. и подлежи на евентуална актуализация при всяка значима промяна на екологичното законодателство или в приоритетите на региона/общината.

ПООС отговоря на нарастващата необходимост опазването и подобряването на качеството на околната среда да се разглежда като един от стълбовете на устойчивото развитие, съвместно с икономическото и социалното развитие. Програмата очертава цели и действия, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната в контекста на устойчивото развитие.

Програмата за опазване на околната среда се основава на концепцията, че **предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции в следствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие** – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения посредством създаването на устойчиви общности, способни да управляват и използват ефективно ресурсите и да развиват екологичния и социалния потенциал на икономиката, както и да осигуряват просперитет, опазване на околната среда и социално сближаване. В този смисъл ПООС цели не само по-устойчива околна среда, но и по-добро качество на живот.

Тя е продължение на Общинската програма за опазване на околната среда за периода 2016-2020 година.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда на община Сатовча е изготвена в съответствие с:

- чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда;
- т. 8 от чл. 17, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), според която „Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси“;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Указанията на Министерство на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда.

При разработване на ПООС, органите на местното самоуправление се ръководят и от указания на министъра на околната среда и водите. Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмата чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмата се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

ПООС е изготвена в тясно съответствие с принципите на Националната стратегия за околна среда (НСОС), която се разработва за период от 10 години и се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет (чл. 76, ЗООС). В допълнение на основния национален стратегически документ в областта на околната среда, се разработват и приемат и други национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат. Те се основават на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и са в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда. При разработката на програмата са използвани и следните **стратегически документи**:

- Национална стратегия за околна среда (НСОС) 2009-2018 г.;
- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;
- Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в България 2012-2020 г.;
- Трети Национален план за действие по изменение на климата;
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.), приета с Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019 г.;
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020-2030 г.), приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019 г.;
- Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор (НСУРВС) в Република България;
- Национална Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.);
- Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р България (актуализация за програмен период 2014-2020 г.);
- Общинска програма за опазване на околната среда на община Сатовча за периода 2016-2020 година;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- План за интегрирано развитие на община Сатовча 2021-2027 г.;
- Справки, годишни доклади и отчети на Община Сатовча.
Други използвани *источници на информация* са както следва:
- Официални данни и статистическа информация от ТСБ – гр. Благоевград, ДБТ – гр. Гоце Делчев; ОДЗ – гр. Благоевград, РИОСВ – гр. Смолян, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ и ИАОС и други;
- Информация, предоставена от дирекциите и отделите на общинска администрация Сатовча;
- Относимите и приложими нормативни и поднормативни актове;
- Интернет сайтове и портали: Официален сайт на Община Сатовча, НСИ, МОСВ, ИАОС и други.

ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

Националната стратегия за околна среда и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда, регламентирани в Закона за опазване на околната среда, а именно:

Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което „посреща потребностите на настоящото поколение, без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди“. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда. Тази концепция предполага устойчив икономически ръст, намаляване на бедността, справедливо разпределение на националното богатство, подобряване на общественото здраве и качеството на живот, като същевременно се намалява замърсяването на околната среда, предотвратяват се бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

Опазване на природните ресурси

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа за устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие.

Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им.

Невъзобновяемите ресурси следва да се използват рационално и разумно, включително и като бъдат налагани ограничения върху използването на стратегически и редки природни ресурси и тяхната замяна в потреблението с алтернативни ресурси и синтетични материали.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Принцип на превенцията и предпазливостта

Необходимо е да се даде предимство на предотвратяването на замърсяванията за сметка на отстраняването на екологичните щети, причинени от тях. Дейности, които съгласно принципа на предпазливостта представляват потенциална заплаха за околната среда и човешкото здраве, следва да се избягват.

Всяка една дейност трябва да се планира и осъществява така, че:

- да причинява минимални изменения на околната среда;
- да създава най-малък риск за околната среда и човешкото здраве;
- да се редуцира до възможния минимум използването на суровини и енергия при производството, дистрибуцията и потреблението на стоки и материали;
- да осигурява възможности за рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, генерирани от потреблението на продуктите;
- да се предотвратяват и ограничават отрицателните ефекти върху околната среда още при източника на замърсяване.

Принципът на предпазливостта се прилага посредством оценка на въздействието върху околната среда и използване на най-добрите налични технологии. Липсата на сигурни научни данни не следва да бъде възприемана като основание за непредприемане на мерки за предотвратяване на деградацията на околната среда в случаи на потенциални или съществуващи въздействия върху нея.

Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики и в политиките на национално, регионално и местно равнище. На ниво община спазването и прилагането на този принцип изисква разработването, приемането и прилагането на различни концепции, стратегии, планове и програми за регионално развитие, за развитие на икономиката или на отделни нейни отрасли и сектори (транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други) на местно равнище (но съобразени с предвижданията на национално и регионално равнище) да осигуряват интегрирано опазване на околната среда в съответствие с принципите и целите на закона и Националната стратегия за околна среда.

Субсидиарност на политиките

Този принцип се основава на децентрализиране на процеса на вземане на решения. Необходимо е все повече компетенции и отговорности да бъдат трансферирани в посока от централно към регионално и местно равнище. Органите на регионалното и местното управление са по-близо до проблемите и в някои случаи до правилните решения за справянето с тях.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Замърсителят плаща за причинените вреди

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме екологичните разходи за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

Прилагане на чисти технологии

Необходимо е да се насърчава въвеждането на „чисти технологии“ и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат „най-добри налични техники“ в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, както и „добри земеделски практики“ в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (FAO).

Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на съобразени с опазването на околната среда технологии, иновации, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

Потребителят плаща

Всеки, който ползва природни ресурси и услуги, следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

Споделена отговорност

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда, трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

Достъп до информация за околната среда

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да ѝ бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда си поставя няколко основни цели:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на община Сатовча, да установи причините и да предложи решения и действия за тяхното преодоляване;
- да насърчи и обезпечи разумното използване на територията на общината за развитие на икономическия потенциал;
- да открие приоритетите в разглежданата област;
- да обедини усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и бизнеса на територията на общината за решаване на съществуващите проблеми;
- да аргументира мерките и проектите на общината, които тя ще предложи за финансиране;
- да използва оптимално ограничените финансови и човешки ресурси, като ги съсредоточи за решаване на най-приоритетните проблеми.

Програмата се приема от общинския съвет, който контролира и изпълнението ѝ. По предложение на кмета на общината ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинската програма за опазване на околната среда. Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране. Отчетът за изпълнението на програмата се представя за информация в РИОСВ.

ПООС е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично допълвана и/или променяна съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо значение. Основният използван апарат в разработката е стратегическо планиране, почиващо на SWOT анализ.

Програмата за опазване на околната среда прилага комплексна система от административни и икономически мерки за регулиране екологичното поведение на стопанските субекти и населението в общината. Програмата цели да формира правилно екологично поведение на населението, селскостопанските производители и стопанските субекти, да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентирани икономически регулатори, като в максимална степен използва представения интегриран подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

ОПРЕДЕЛЯНЕ И ВЪВЛИЧАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Процесът на определяне и въвличане на заинтересованите страни при разработване на ПООС премина през няколко стъпки. Първоначално бе **проведено анкетно проучване** сред следните целеви групи: представители на общинска администрация Сатовча, представители на общински съвет Сатовча, бизнес организации, граждани, неправителствени организации и други заинтересовани страни. В резултат на анкетното проучване бяха отчетени основни проблеми в състоянието на общината. Поставени са цели за развитие и мерки, които отчитат проблемите на общината и на основата на силните характеристики и възможностите ограничават слабите страни.

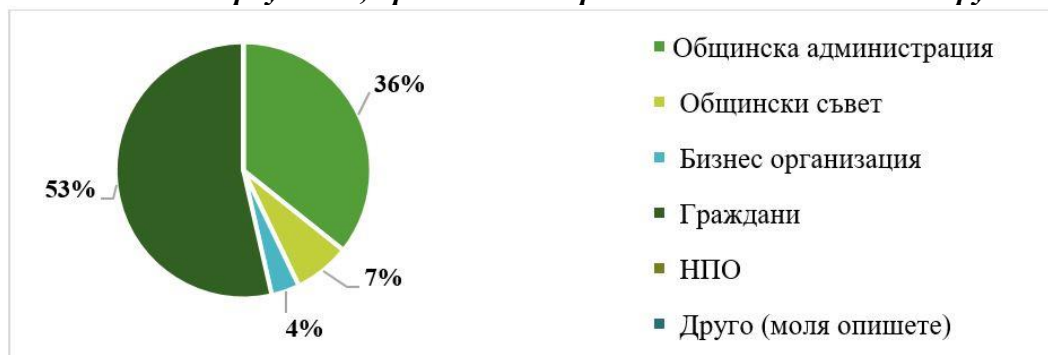

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Проучването бе осъществено през периода септември-октомври 2021 г. и бе публично обявено на сайта на Община Сатовча и разпространено посредством онлайн платформа за електронно попълване. На следващата фигура са представени съотношенията по групи.

Фигура 1. Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване, проведено в периода май-юни 2021 г. по групи

Представените данни от фигурата показват, че ядрото на изследването е базирано на мнението на гражданите и на представителите на общинска администрация Сатовча. При провеждане на анкетното проучване е отчетен слаб интерес от страна на целевите групи и особено представителите на бизнеса и НПО и поради тази причина проучването не може да бъде класифицирано, като такова с представителен характер. В **Приложение № 1** към програмата са представени подробно резултатите от проведеното анкетно проучване.

В изпълнение на втора стъпка от процеса на въвличане на заинтересованите страни ПООС бе **съгласувана с представители на общинска администрация Сатовча.**

Третата стъпка бе **предаване на документа в РИОСВ – Смолян за съгласуване.** След изтичане на едномесечния срок за съгласуване, ПООС бе одобрена с издаденото от РИОСВ – Смолян решение.

В изпълнение на четвърта стъпка Програмата за опазване на околната среда на община Сатовча бе публикувана на официалния сайт на общината <https://www.satovcha.bg/> за **съгласуване със заинтересованите страни.**

След като проектът на Програмата за опазване на околната среда на община Сатовча бе съгласуван с представителите на общинска администрация Сатовча, с РИОСВ – Смолян, както и със заинтересованите страни, документът бе внесен за **приемане в Общински съвет - Сатовча** и одобрен с *Решение №410 от Протокол №30 от 30.06.2022 г. на Общински съвет – Сатовча.*

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1.1. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ И ТЕРИТОРИАЛНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДАННИ ЗА ОБЩИНА САТОВЧА

1.1.1. Географско положение на общината и съседни общини

Община Сатовча се намира в Югозападна България, част от област Благоевград. Площта на общината е 332,591 км², която ѝ отрежда 11-о място в област Благоевград и съставлява 5,16% от цялата площ на областта. Административен център е с. Сатовча.

Граници на община Сатовча:

- на североизток – община Сърница, област Пазарджик;
- на изток – община Доспат, област Смолян;
- на запад – община Гърмен;
- на югозапад – община Хаджидимово;
- на югоизток – Република Гърция.

С. Сатовча се намира на около 132 км от областни център – гр. Благоевград и на 231 км от столицата.

Фигура 2. Община Сатовча

Източник: <https://bg.wikipedia.org/>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.1.2. Релеф

Преобладаващият релеф е планински и полупланински със средна надморска височина около 1000 м. Цялата община заема части от югозападните склонове на западнородопския рид Дъбраш с най-висока точка връх Бойчеви скали – 1731 м. Най-ниската точка на общината е в коритото на река Места, на държавната ни граница, при навлизането на реката в гръцка територия – 407 м. н. в.

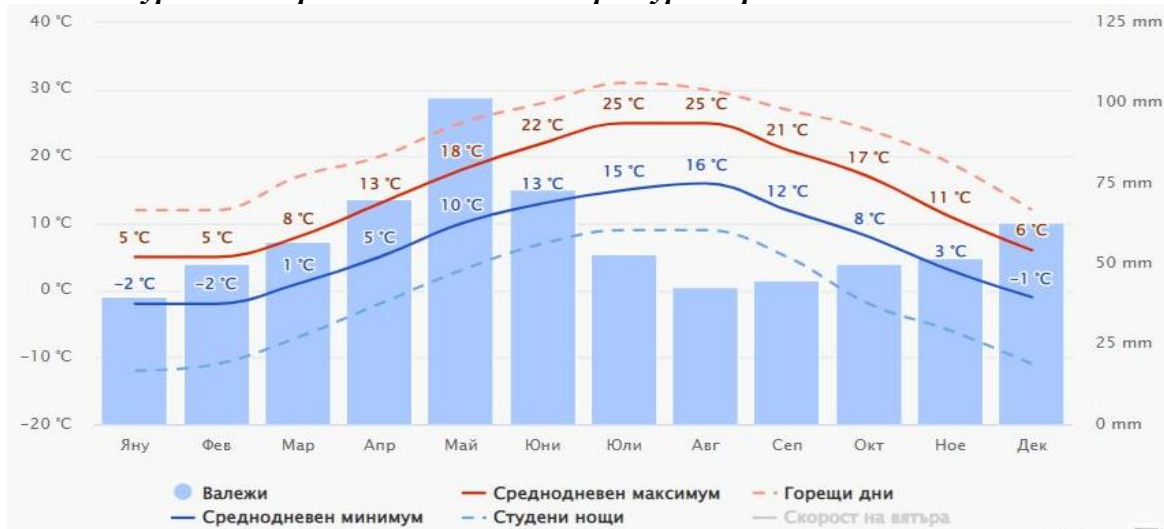
1.1.3. Климат

Община Сатовча се намира на границата на умереноконтиненталния и преходносредиземноморския климатичен пояс. Климатът е преходносредиземноморски с подчертано планинско влияние във високите части. Климатът в общината е с ясно изразен сезонен характер – лятото е топло, а зимата – умерено студена.

Средната годишна температура е 10°C. Лятото е топло и слънчево, като по долината на река Места температурата достига 32-36°C, а в среднопланинската част от 23 до 32°C. Характерно за зимния сезон е образуването на температурни инверсии, като спрямо надморската височина температурата варира от 0 до 7°C.

На фигурата по долу са показани сменомесечните температури в района на с. Сатовча. „Среднодневният максимум“ (плътна червена линия) показва средната максимална дневна температура за всеки месец. По същия начин „Среднодневният минимум“ (плътна синя линия) показва средната минимална дневна температура.

Фигура 3. Средномесечна температура за района на село Сатовча

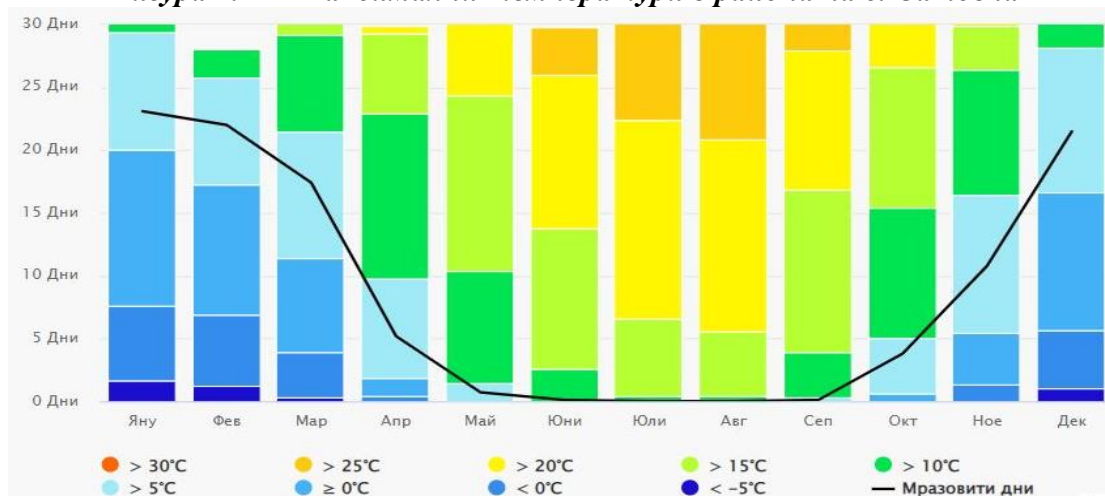
Източник: <https://www.meteoblue.com/>

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

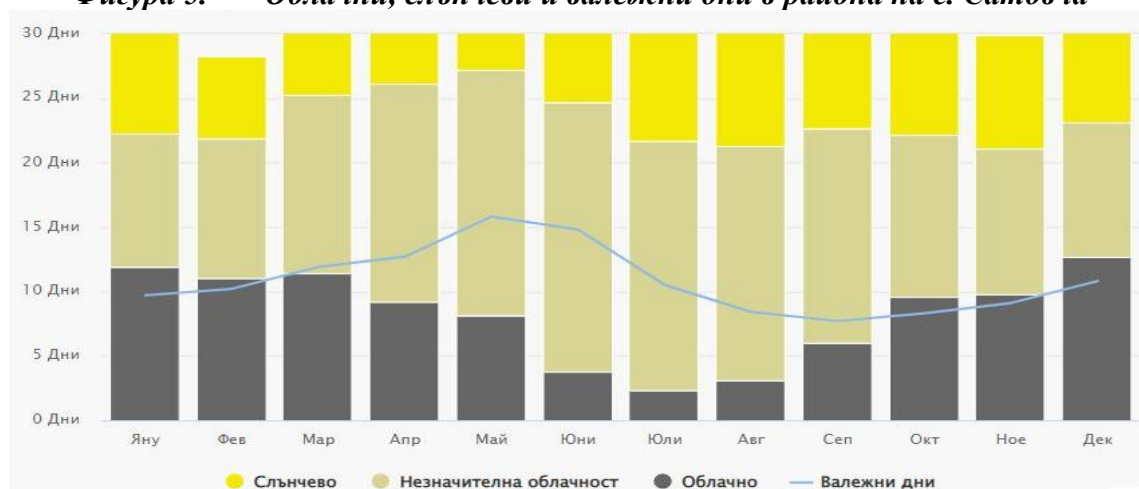
Фигура 4. Максимални температури в района на с. Сатовча

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Данни за слънчеви, облачни и валежни дни в района на с. Сатовча, са показани на следващата фигура. През по-голяма част от година преобладаващи са дните с незначителна облачност.

Фигура 5. Облачни, слънчеви и валежни дни в района на с. Сатовча

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Следващата графика представлява диаграма за валежите, показва броя на дните от месеца, в които е достигнато определено количеството валежи. Най-много валежи има през месеците май и юни. В общината преобладават пролетно-летните и есенно-зимните валежи.

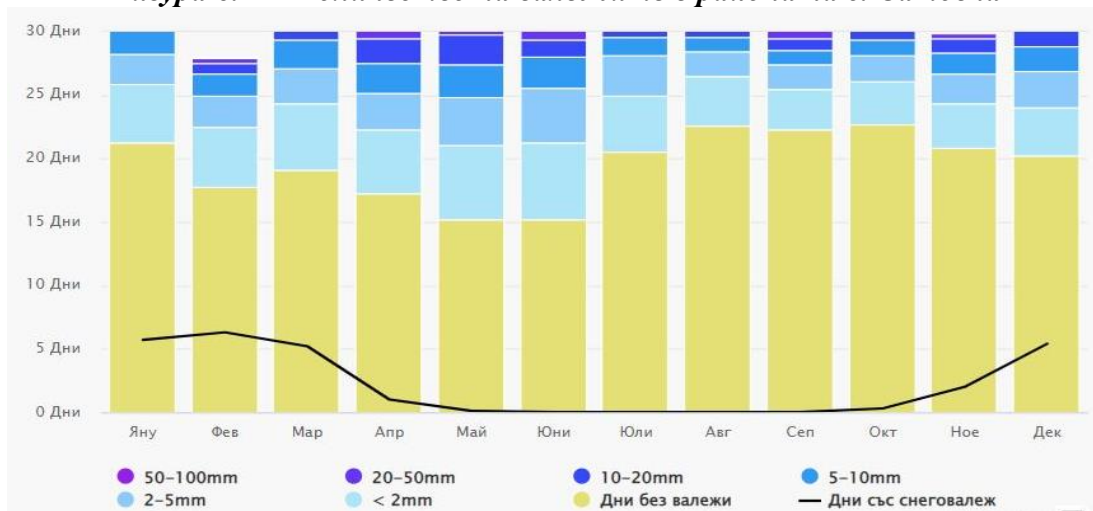
Общата годишна сума на валежите достига 698 мм с максимум през м. май, който може да достигне до 102 мм в денонощие и минимум през м. август, когато валежите достигат минимална стойност от 43 мм.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 6. Количество на валежите в района на с. Сатовча

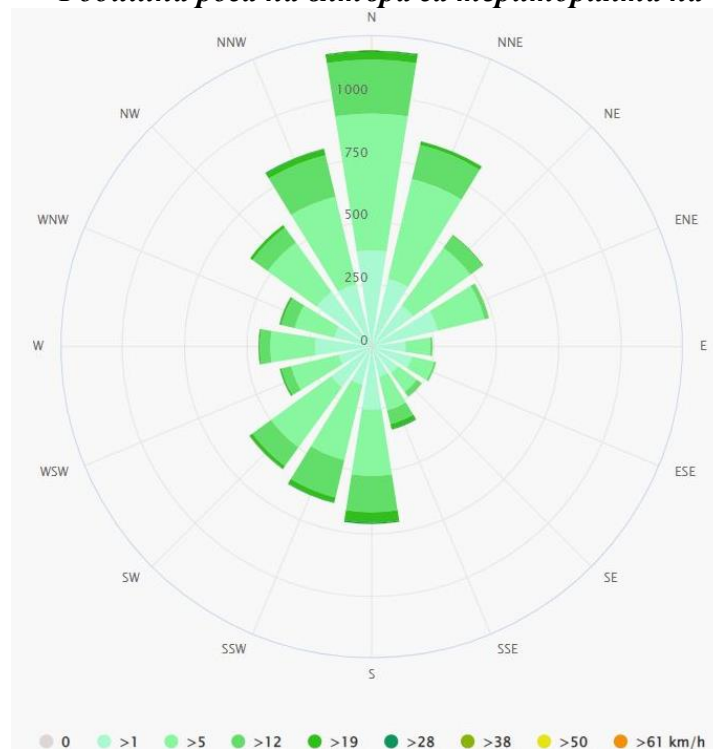

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Облачността в района има максимум през зимните месеци декември - януари (11-12 дни), а през летните месеци юли - август, спада на 2-4 дни.

На следващата фигура е представена годишната роза на вятъра по посока и честота. О фигурата е видно, че в района на с. Сатовча преобладаващите ветрове са с посока север.

Фигура 7. Годишна роза на вятъра за територията на с. Сатовча

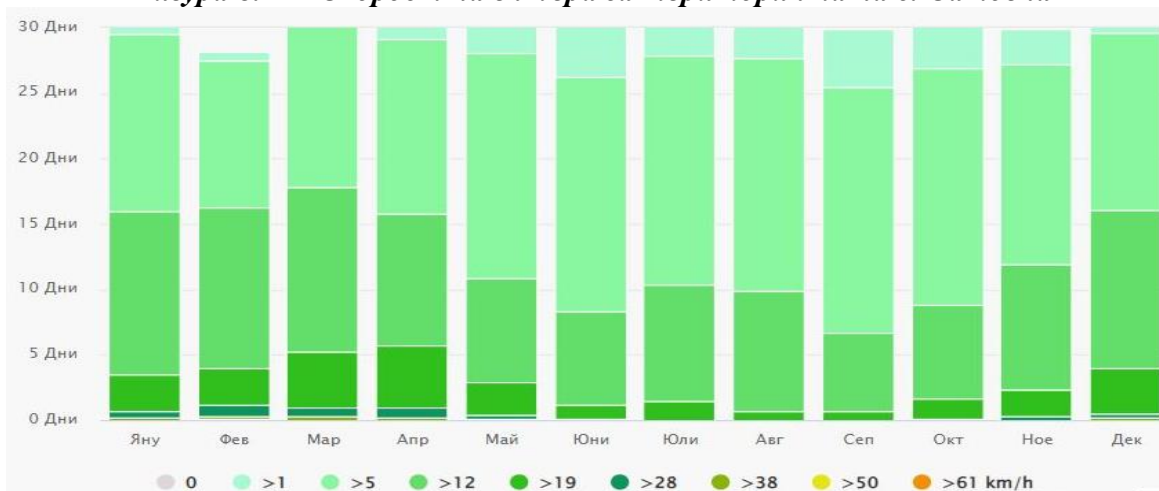

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

На следващата фигура са показани данни за скоростта на вятъра. В община не се отчита скорост по-висока от 28 км/ч. Най-много дни от година се отчита – 5 км/ч. т.е. преобладаващи са слабите ветрове.

Фигура 8. Скорост на вятъра за територията на с. Сатовча

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

1.1.4. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия и полезни изкопаеми

По отношение на полезните изкопаеми община Сатовча е слабо представена. На територията ѝ са налични предимно скали, гранити, риолити и пясъчници. В близост до селата Кочан и Плетена се срещат още азбест и слюда, а около Плетена и Жижево – талк и магнезий. В пределите на общината се добиват скалнооблицовъчни камъни (гнайси) от три находища. Находище „Скрибин“, землището на село Крибул, находището е предоставено за концесия на „Милдет Шишков - ЗСНМ“ ЕООД – с. Крибул с Решение на Министерски съвет №904/11.12.2018г. за срок от 35 години. Находище „Крибул“, землището на с. Крибул, находището е предоставено за концесия на СД „Фемели – Филибев – С-ИЕ“ – с. Банище с Решение на министерски съвет №633/06.07.2005 г. на Министерски съвет на Република България за срок от 35 години. Находище „Ерковище“ – участъци „Вриза“ и Бистрица“, землището на с. Плетена, като находището е предоставено за концесия ЕТ „Румен Арнаудов – Айтен Арнаудова“ – с. Плетена с Решение №629/20.07.2012.г. на Министерски съвет на Република България за срок от 35 години.

Съществуват и локални залежи на въглища, но те нямат потенциал да оказват влияние върху развитието на местната икономика.

Територията на община Сатовча се намира в района на Моравско-Родопската зона. Моравско-Родопска зона включва фрагменти от няколко тектонски единици, обединени в една супергрупа на основата на последователни общи черти: обширни разкрития на високостепенен метаморфен комплекс (предкамбрийска и/или палеозойска възраст на протолитите); главно среднокредни компресионни деформации и последвани от това къскокредно-терциерна екстензия и ексхумация; развитие на изолирани палеогенски басейни с континентални и плиткоморски седименти, асоцииращи с кисел и среднокисел вулканизъм. От тази гледна точка Родопският масив е продукт на алпийската структурна еволюция проявена в два последователно етапа - компресия и екстензия.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.1.5. Риск и изменение на климата

Наводненията остават най-значимото природно бедствие за България, като последица от климатичните промени. Отчетено е, че те са нанесли най-големи щети, следвани от свлачища, засушавания и пожари, бури, вихрушки, земетресения (НСИ, 2018).

Според данните от EM-DAT (The International Disaster Database – Centre for Research on the Epidemiology of Disasters-CRED), през годините България е била засегната предимно от наводнения, екстремни температури, бури, пожари и земетресения.

Прегледът на възникналите бедствия показва, че голяма част от тях са причинени вследствие на природни явления. В тази връзка е необходимо да се отчетат резултатите от извършените проучвания, според които средната годишна температура на въздуха в България, през последните две десетилетия (1988-2011 г.) се е повишила средно с 1,3°C в сравнение с тази от периода 1961-1990 г. Установени са и значителни вариации в количеството на валежите през отделните години за периода 1988-2011 г.

Промени се наблюдават и в максималните денонощни валежи, като всички тези резултати показват тенденция към повишаване на риска от свързаните с тях бедствия.

Прогнозираните промени в температурите и валежите показват, че в зависимост от използвания сценарий, средната температура на въздуха в страната ще нарасне към 2082-2100 г. спрямо нормата от 1961-1990 г. с от 2 до 7°C. Според прогнозите се очаква намаление на средногодишните валежи в рамките на 10-20% към края на века, както и увеличаване на броя и интензивността на сухи и горещи периоди през лятото.

На следващите диаграми може да се види изменението на температурите за региона на Сатовча през последните 40 г. Използваният източник на данни е ERA5, петото поколение атмосферен повторен анализ на ECMWF на глобалния климат, обхващащ времеви диапазон от 1979 г. до 2021 г., с пространствена разделителна способност от 30 км.

Фигура 9. Средногодишна температура за региона на с. Сатовча през периода 1979-2021 г.

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

На горната графика е показана приблизителна средна годишна температура за региона на Сатовча. Прекъснатата синя линия е линейната тенденция на климатичните промени, която показва, че в Сатовча става все по-топло.

В долната част на графиката са показани т.нар. ивици на затопляне. Всяка цветна ивица представлява средната температура за една година - синята е за по-студени, а червената - за по-топли години.

В допълнение, скорошна оценка на риска от свързани с климатичните промени природни бедствия, извършена в рамките на проекта FP7 ENHANCE, показва, че Европа може да бъде изправена пред непрекъснато нарастване на свързаните с климата опасности. Резултатите, които се базират на набор от симулации на регионални климатични модели за три прогнозни периода (2020 г., 2050 г., 2080 г.), обхващат седем опасности, свързани с климата: топли вълни, студени вълни, суши, горски пожари, речни наводнения, крайбрежни наводнения и бури. Според направената оценка в доклад на Европейската агенция по околна среда (EEA Report No 1/2017 Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2016: An indicator-based report), до 2080 г. огромни райони в редица европейски страни, сред които и България, ще бъдат обект на увеличаване на вероятността от възникване на опасност от най-малко 20% при три или дори четири от разглежданите седем опасности.

Нанесените щети са показател, че обществото все още не е достатъчно защитено и подготвено да се противопостави на подобни рискове. В този смисъл, вкл. и съгласно Доклад за България за 2019 г., фокусът е върху изграждането на цялостна система за справяне с риска от бедствия, ориентирана по-скоро към превенцията и предотвратяването на тези рискове. Повишената честота на екстремните климатични явления засяга социално-икономическите и природните системи. Оценяването на икономическите разходи от изменението на климата е предизвикателство за отделните сектори, като проучванията показват, че тези разходи могат да бъдат високи дори при незначителни изменения. Ключов хоризонтален проблем за всички сектори е уязвимостта към екстремни метеорологични явления и необходимостта от развиване на устойчивост и готовност чрез цялостно управление и предотвратяване на риска от бедствия.

В изпълнение на ангажиментите по РДВ и Директива 2007/60/ЕО, България прилага дългосрочно планиране за намаляване на риска от наводнения, като е разработила ПУРН за четирите района на басейново управление.

Община Сатовча попада в административния обхват на Басейнова дирекция Западнобеломорски район. Съгласно данни от Предварителната оценка на риска от наводнения на Западнобеломорски район за басейново управление (2022-2027), списък с регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. на територията на Западнобеломорски район за басейново управление, на територията на общината са регистрирани посочени в следващата таблица. Извършена е и оценка на риска от наводнения и последиците от повтарянето им съгласно ПУРН.

Таблица 1. Списък с регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. на територията на община Сатовча

Идентификатор на събитието	Идентификатор на местоположение	Значимо събитие	Значимо местоположение	Населено място	Източник на наводнение	Механизъм на наводнение	Характеристика на наводнение	Описание на наводнението	Описание на засегнатата територия
BG4_20140613_PFB_001	BG4_20140613_PFB_001_65440	не	не	Сатовча	Речно наводнение, Дъждовно наводнение	Подприщване или намаляване нарушаване на проводимостта	Поройно наводнение	Наводнението е причинено от обилни валежи.	Няма информация за точния обхват на наводнената територия. В официалните документи не са посочени имена на улици. Посочени са само номера на кадастрални райони, но в сайта на АГГК няма кадастър на населеното място.
BG4_20140615_PFB_001	BG4_20140615_PFB_001_76203	не	не	Фъргово	Дъждовно наводнение	Подприщване или намаляване нарушаване на проводимостта	Поройно наводнение	Наводнението е причинено от обилни валежи.	Няма информация за точния обхват на наводнената територия. В официалните документи са посочени само номера на кадастрални райони, но в сайта на АГГК няма кадастър на населеното място.
BG4_20140618_PFB_001	BG4_20140618_PFB_001_39089	не	не	Кочан	Дъждовно наводнение	Подприщване или намаляване нарушаване на проводимостта	Поройно наводнение	Наводнението е причинено от обилни валежи.	Няма информация за точния обхват на наводнената територия. В официалните документи са посочени само номера на кадастрални райони, но в сайта на АГГК няма кадастър на населеното място.
BG4_20140618_PFB_002	BG4_20140618_PFB_002_12499	не	не	Вълкосел	Дъждовно наводнение	Подприщване или намаляване нарушаване на проводимостта	Поройно наводнение	Наводнението е причинено от обилни валежи.	Няма информация за точния обхват на наводнената територия. В официалните документи са посочени само номера на кадастрални райони, но в сайта на АГГК няма кадастър на населеното място.

Източник: Предварителна оценка на риска от наводнения на Западнобеломорски район за басейново управление (2022-2027)

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 2. Оценка на риска от наводнения

Код на РЗПРН	Наименование на РЗПРН	Човешко здраве	Общество	Недвижимо имущество	Инфраструктура	Стопанска дейност от първичен сектор	Стопанска дейност от вторичен и третичен сектор	Състояние на водните тела	Защитени територии	Замърсяване с опасни вещества	Други неблагоприятни последици върху околната среда	Културни ценности	Експертна оценка
BG4_APSFR_ME_01	р. Трапско дере - с. Сатовча	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1

Източник: Проект на Актуализирана предварителна оценка на риска от наводнения за ЗБР

1 значим риск

0 няма риск

n/a неприложимо

Район BG4_APSFR_ME_01: р. Трапско дере - с. Сатовча е включен като РЗПРН в предходния цикъл на прилагане на ДН. За района е извършено картиране на опасността и риска за речен тип наводнения с обезпеченост 5%, 1% и 0,1%.

Анализът, извършен в рамките на ПОРН 2020, потвърждава необходимостта от този РЗПРН. Това е направено на базата на обхвата на 100 годишната вълна, изчислена в резултат от проект „Карти на районите под заплаха и на районите с риск от наводнения“ от предходния цикъл на прилагане на ДН, минали наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. и експертна оценка.

По отношение на териториалния обхват, районът е удължен нагоре по течението на Трапско дере с 400 м, за да обхване изцяло населеното място. Направена е корекция на геометрията на линията, която представя РЗПРН, с цел прецизиране.

Районът обхваща долината на р. Трапско дере в рамките на с. Сатовча.

Определеният тип наводнение, за картиране на опасността и риска от наводнения по ДН, е: речно наводнение.¹

Движението на земни маси остава предизвикателство и адресирането му е цел през 2021-2027 г. В сравнение с фокуса през 2014-2020 г. върху укрепването на свлачища на общинска територия, дейностите през 2021-2027 г. са насочени към различни типове движение на земни маси. Сред основните цели са осигуряването на отдалечен мониторинг на тези процеси и изпълнението на последващи действия на място, вкл. по продължение на пътната мрежа, където такива рискове представляват заплаха за населението (вкл. от гледна точка безопасност на движението по пътищата), като това ще допринесе за защитата на живота и здравето на населението, както и на околната среда по отношение на защитата на биоразнообразието.“

Разширеният спектър природни бедствия в страната предполага осигуряването на подкрепа за мерки, насочени към ранно предупреждение и наблюдение, допълнително укрепване на капацитета за прогнозиране и подготовка за реакция (вкл. при земетресения) чрез инвестиции за осигуряване на Единната спасителна система (ЕСС) и разширяване обхвата на Системата за ранно предупреждение и оповестяване на населението. ЕСС включва всички институции, власти и организации (министерства и агенции, общини, фирми, спешни центрове, организации с нестопанска цел, доброволчески организации), отговорни за превенцията и реакцията в случай на природни бедствия, както и за защитата на човешкия живот и здраве. Мерки за повишаване на обществената информираност и осигуряването на тренировъчни обучения за населението са приоритетни за подкрепа по програмата.

Свлачището е процес, при който се нарушава устойчивостта на големи земни маси и се създават предпоставки за придвижването им. Свлачищните процеси нямат внезапен характер и е възможно да бъдат регулирани с технически средства (укрепителни работи – изграждане на подпорни стени, заскаляване на участъци, изграждане на дренажни системи с цел понижаване нивото на подпочвените води и др.).

¹ Проект на Актуализирана предварителна оценка на риска от наводнения за Западнобеломорски район за басейново управление, Приложение 12

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

На територията на община Сатовча са регистрирани 9 свлачища – от тях 5 са в землището на с. Жижево, 2 от тях са в района на с. Осина и по едно в района на с. Кочан и с. Плетена.

Таблица 3. Регистрирани свлачища на територията на община Сатовча

Свлачище	Местоположение	Дата на регистрация	Тип на терена
BLG 42.29372-01	с. Жижево, път BLG 1277 /III-1972, Вълкосел - Сатовча/ - Кочан - Жижево при km 1+895	25.2.2010	Планински склон
BLG 42.29372-02	с. Жижево, път BLG 1277 /III-1972 Вълкосел - Сатовча/ - Кочан - Жижево при km 2+010	25.2.2010	Планински склон
BLG 42.29372-04	с. Жижево, път BLG 1277 /III-1972 Вълкосел - Сатовча/ - Кочан - Жижево при km 2+050	21.4.2015	Планински склон
BLG 42.29372-03	с. Жижево, път BLG 1277 /III-1972 Вълкосел - Сатовча/ - Кочан - Жижево при km 1+800	21.4.2015	Планински склон
BLG 42.29372-05	с. Жижево, път BLG 1277 /III-1972 Вълкосел - Сатовча/ - Кочан - Жижево при km 1+850	18.1.2021	Планински склон
BLG 42.39089-01	с. Кочан, път BLG 1273 /III-197 Сатовча - Доспат/ - Кочан - Ваклиново при km 2+400	23.3.2005	Планински склон
BLG 42.54225-02	с. Осина, път BLG 2274 /III-197 Сатовча - Доспат/ - Осина при km 0+380 (участък № 2)	1.3.2006	Планински склон
BLG 42.54225-04	с. Осина, път BLG 2274 /III-197 Сатовча - Доспат/ - Осина при km 0+200 и при km 0+400	4.2.2015	Планински склон
BLG 42.56740-05	с. Плетена, път BLG 1272 /III-197 Гоце Делчев - Сатовча/ - Плетена	1.3.2006	Планински склон

Източник: <http://gz-pernik.mrrb.government.bg/>

1.1.6. Население и населени места в общината

Населението на община Сатовча, съгласно справка в раздел „Демографска и социална статистика“ на официалния интернет сайт на НСИ, към 31.12.2020 г. е 14 127 жители.

Населените места в общината са общо 14, което е малко по-малко спрямо средния за страна брой населени места/община от 19 селища. Гъстотата на населението към 2020 г. е 42,5 души/кв.м, което е под средното за страната.

Таблица 4. Население в община Сатовча към 31.12.2020 г.

Населени места в общината	Население
с. Боголин	395
с. Ваклиново	860
с. Вълкосел	2 358
с. Годешево	717
с. Долен	315
с. Жижево	282
с. Кочан	2 408
с. Крибул	336
с. Осина	444
с. Плетена	1 443

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Населени места в общината	Население
с. Сатовча	1 756
с. Слащен	1 709
с. Туховица	683
с. Фъргово	421
Общо население	14 127

Източник: НСИ

Населението в общината по време на предходното преброяване през 2011 г. е било 15 290 души или за периода от 9 години е отчетено намаление на населението с минус 7,6%.

Таблица 5. Разпределение на населението по тип селища

Разпределение на населението по тип селища	До 3 000 души	От 3-25000 души	От 25000-50000 души	Над 50000 души
Селища в община Сатовча	14	0	0	0

Източник: НСИ

Няма регистрирани курорти от национално значение на територията на община Сатовча.

1.2. ВЪЗДУХ

Качеството на атмосферния въздух се наблюдава от Регионална лаборатория, която извършва периодичен емисионен контрол. В община Сатовча няма пунктове за постоянен мониторинг на атмосферните замърсители. Наблюдаваните показатели за качеството на атмосферния въздух са: серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, озон, въглероден оксид, оловни аерозоли, общ прах и сероводород, амоняк, метанови въглеводороди, неметанови въглеводороди.

На територията на община Сатовча няма разположена станция за измерване качеството на въздуха, нито пък са извършвани измервания с мобилна такава. Замърсяване на атмосферния въздух се наблюдава през зимния период (емисии от прах и въглероден окис), дължащи се на използвания за отопление дървен материал, но емисионния фон остава в допустимите норми.

Източниците на организирани емисии, които се намират на територията на община Сатовча, са описани в следващата таблица.

Таблица 6. Източници на организирани емисии на територията на община Сатовча

№	Източници на организирани емисии	Основна дейност	Вредни емисии	Резултати от извършени СПИ
1.	ЕТ „Сузана Шикирова – Джеват Шикиров“, с. Сатовча	Сушилна инсталация за дървен чипс, талаш и/или трици	Прах, общ въглерод, азотни оксиди (NO _x), серен диоксид (SO ₂)	Няма представени резултати

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Източници на организирани емисии	Основна дейност	Вредни емисии	Резултати от извършени СПИ
2.	„Български Енергийни Решения“ АД, с. Сатовча	Сушилна инсталация за дървен чипс, талаш и/или трици	Прах, общ въглерод, азотни оксиди (NO _x), серен диоксид (SO ₂)	Няма представени резултати
3.	„М-Данимонд“ ЕООД („Мерлини-Дани Монд“ ЕООД), с. Жижево	Парен котел, работещ на пропан-бутан за производствени нужди и отопление	Общ въглерод, азотни оксиди (NO _x), серен диоксид (SO ₂)	Няма представени резултати
4.	„Доспатлес“ ЕАД, с. Сатовча	Сушилна инсталация за дървен чипс, талаш и/или трици	Прах, общ въглерод, азотни оксиди (NO _x), серен диоксид (SO ₂)	Няма представени резултати

Източник: РИОСВ-Смолян

За периода 2014-2020 г., в РИОСВ – Смолян няма данни за извършени измервания с мобилна автоматична станция за качеството на атмосферния въздух в община Сатовча.

На територията на община Сатовча има двама регистрирани оператори, експлоатиращи оборудване съдържащо парникови газове:

- „М-Данимонд“ ЕООД („Мерлини-Дани Монд“ ЕООД) – изкупуване, преработка и търговия с гъби и зеленчуци, с. Жижево, стационарни хладилни инсталации за производствени нужди;
- „Лукойл България“ ЕООД, бензиностанция в с. Сатовча – стационарно климатично и хладилно оборудване.

1.3. ВОДИ

1.3.1 Повърхностни води

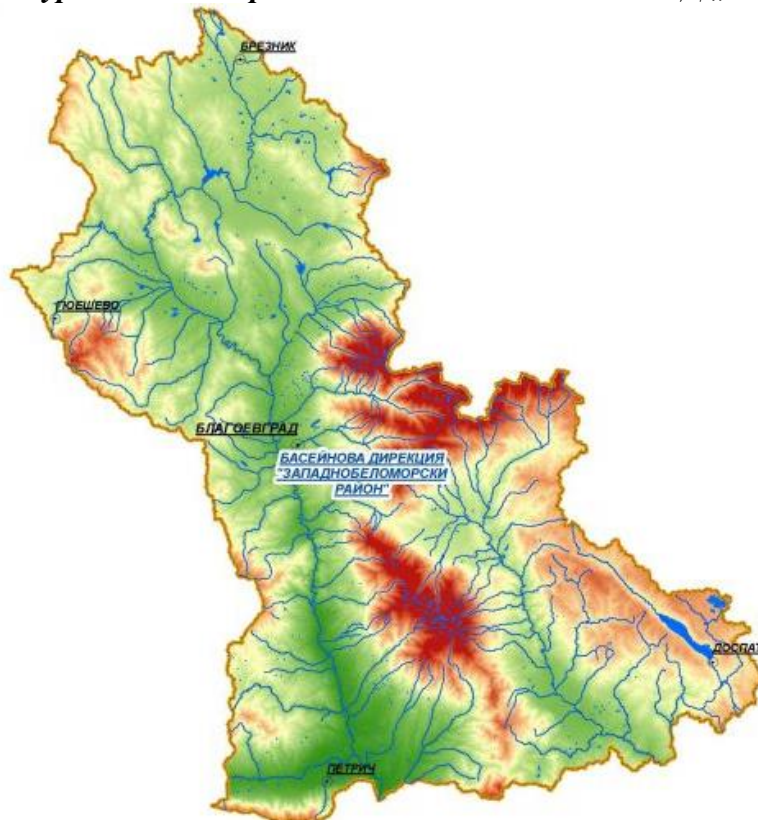
Северните части на общината са по-богати на водни ресурси, в сравнение с южните. Всички реки, преминаващи през територията на общината, попадат във водосборния басейн на река Места. Тя протича в най-южната част на община Сатовча, по границата ѝ с община Хаджидимово и Република Гърция. На територията на общината в река Места се вливат реките Чечка, Бистрица, Селски дол, Дупелски дол, Скендере, Бабински дол и други. Втора по големина река, която преминава през територията на общината е река Доспат., която протича в югоизточната ѝ част, по границата на общината с община Доспат и Р Гърция. Нейни основни притоци са Осинска и Кочанска река.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 10. Повърхностни води в обхвата на БД „ЗБР“

Източник: БДЗБР

На територията на община Сатовча има два типа повърхностни водни тела. Преобладаващи са речен тип R3 (планински речен тип) и R5 (полупланински). Определянето на типовете се извършва в зависимост от задължителни фактори (надморска височина, геология, размер, географска ширина и дължина) и незадължителни фактори (състав на субстрата, температурен диапазон на водата и др.).

Територията на община Сатовча попада в границите на следните водни тела:

Таблица 7. Повърхностни водни тела на територията на община Сатовча

Код	Наименование	Тип
BG4DO135R1118	р. Доспат от язовир Доспат до българо-гръцката граница	R3
BG4DO135R121	р. Осинска от изворите до вливане в р. Доспат	R3
BG4DO600R122	р. Жижовска от изворите до вливане в р. Доспат	R3
BG4ME100R113	р. Места от вливането на р. Мътница до границата	R5
BG4ME200R1114	р. Сатовчанска Бистрица от кота 1245 м. до вливане на десния ѝ приток р. Дяволски дол	R3
BG4ME200R115	р. Сатовчанска Бистрица от вливане на р. Дяволски дол до вливане в р. Места	R5
BG4ME200R11140	р. Сатовчанска Бистрица от изворите до кота 1245 м.	R3
BG4ME500R11100	р. Дъбнишка от изворите до кота 1090 м.	R5
BG4ME200R11141	Хисарско (Асаново) дере с десния си приток от изворите до кота 1205 м.	R3

Източник: БДЗБР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

В община Сатовча няма естествени езера.

Състояние на повърхностни води

Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела се извършва по класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество, и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води.

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: отлично, добро, умерено, лошо и много лошо.

В следващата таблица са дадени резултатите от оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела на територията на община Сатовча по речни басейни. Анализът на резултатите показва, че през 2020 г. водните тела в общината са в „добро“ и в „умерено“ състояние.

Таблица 8. Екологично състояние на повърхностните водни тела в община Сатовча през 2020 г.

Код	Водно тяло	Екологично състояние/потенциал			Химично състояние
		Биологични елементи	ФХ елементи	Екологично състояние / потенциал	
BG4DO135R11180	р. Владово дере от изворите до кота 1090 м.	Добро	Добро	Добро	Добро
BG4DO135R121	р. Осинска от изворите до вливане в р. Доспат	Добро	Умерено	Добро	Неизвестно
BG4DO600R122	р. Жижовска от изворите до вливане в р. Доспат	Умерено	Добро	Умерено състояние	Неизвестно
BG4ME200R11140	р. Сатовчанска Бистрица от изворите до кота 1245м.	Добро	Добро	Добро	Добро
BG4ME200R115	р. Сатовчанска Бистрица от вливане на р. Дяволски дол до вливане в р. Места	Добро	Умерено състояние	Умерено състояние	Неизвестно
BG4ME200R11141	Хисарско (Асаново) дере с десния си приток от изворите до кота 1205 м.	Добро	Добро	Добро	Добро

Източник: Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2002 г., РИОСВ Смолян

Повечето повърхностни водни тела, на територията на които попада община Сатовча, са в добро химично състояние, с изключение на три, за които химичното им състояние не е известно.

Риск от наводнения

Наводненията са природно явление, което не може да бъде предотвратено. Вероятността за тяхната поява и степента на пораженията им зависят от редица фактори, познаването и управлението на които позволява да се въздейства върху общите негативни последици от наводненията.

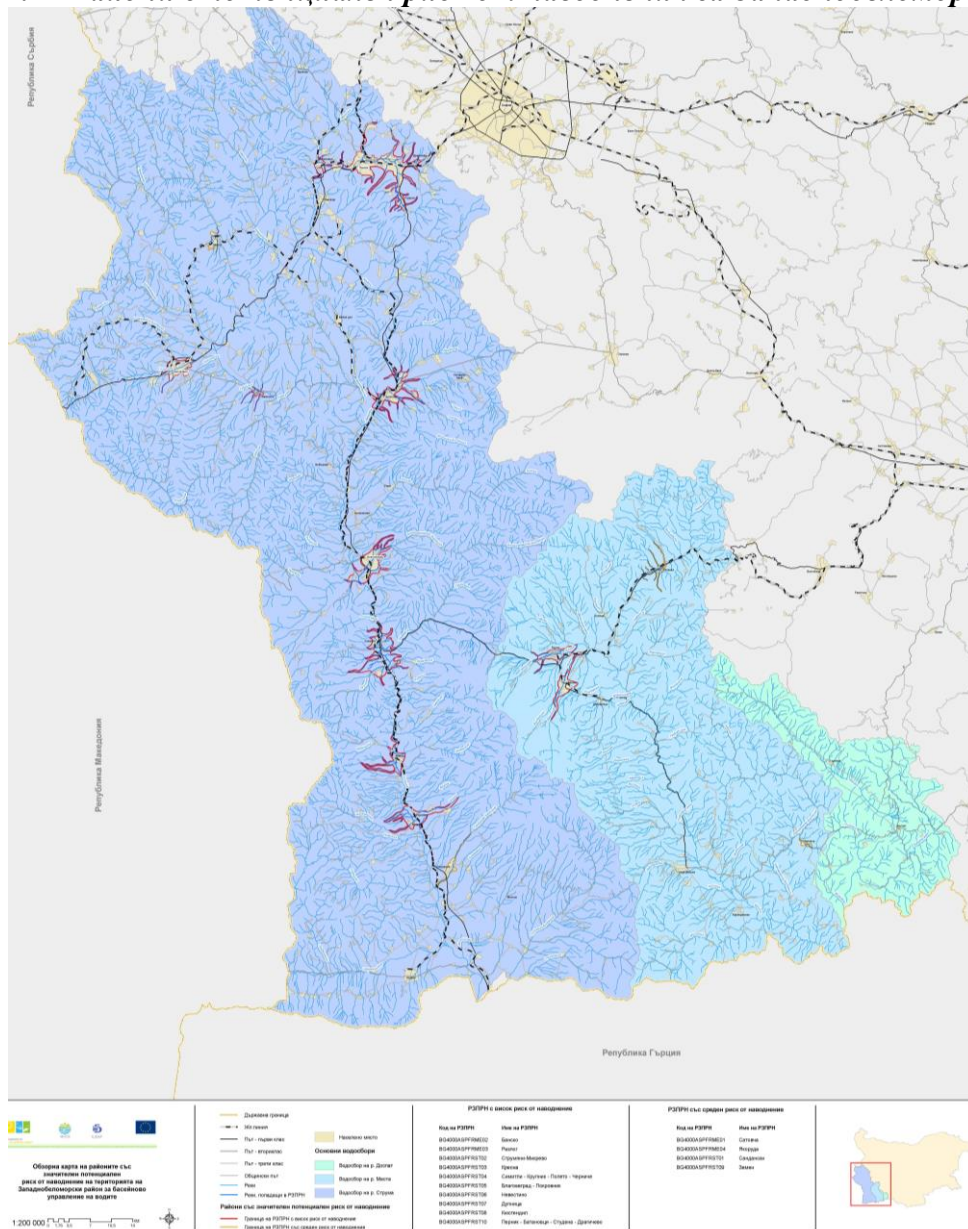

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Оценката и управлението на риска от наводнения е предмет на Директива 2007/60 на ЕС, позната още като Европейска Директива за наводненията, която е в сила от 26.11.2007 г. и е транспонирана в националното законодателство с изменението на Закона за водите през м. август 2010 г. В БДЗБР се разработва План за управление на риска от наводнение. Определени са окончателните райони със значителен потенциален риск за Западнобеломорски район.

Фигура 11. Райони с потенциален риск от наводнения за Западнобеломорски район

Източник: БДЗБР, ПУРН 2016-2021 г.

По данни от БДЗБР с. Сатовча е определено като РЗПРН със среден риск от наводнение по чл. 146г от Закона за водите.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 9. Райони със значителен потенциален риск от наводнение в община Сатовча

Код на РЗПРН	Име на РЗПРН	Дължина (км)	Поречие	Водно тяло	Населено място	Степен на риск
BG4_APSF R_ME_01	р. Сатовчанска Бистрица при с. Сатовча	7	Места	BG4ME200R1 14	с. Сатовча	среден

Източник: БДЗБР

BG4_APSFR_ME_01 – р. Сатовчанска Бистрица при с. Сатовча. Участъкът е разположен в средното течение на р. Места и обхваща част от водосбора на р. Сатовчанска Бистрица и с. Сатовча.

Река Сатовчанска Бистрица (Бистрица или Чечка Бистрица, Плетска река, Плетенска река) е ляв приток на р. Места.

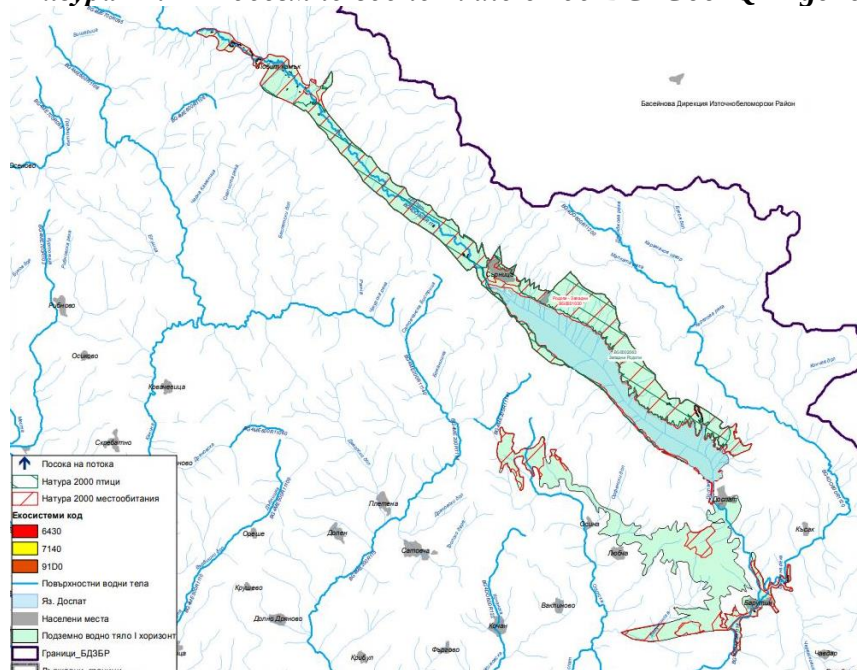
В ПОРН, за РЗПРН – с. Сатовча няма регистрирани значителни минали наводнения.

1.3.2. Подземни води

В обхвата на община Сатовча попадат по-долу описаните подземни водни тела.

- BG4G001QNPg010 – Порови води в кватернер Радомир – Брезник (Слой 1 - Кватернер)

Фигура 12. Подземно водно тяло с код BG4G001QNPg010

Източник: БДЗБР

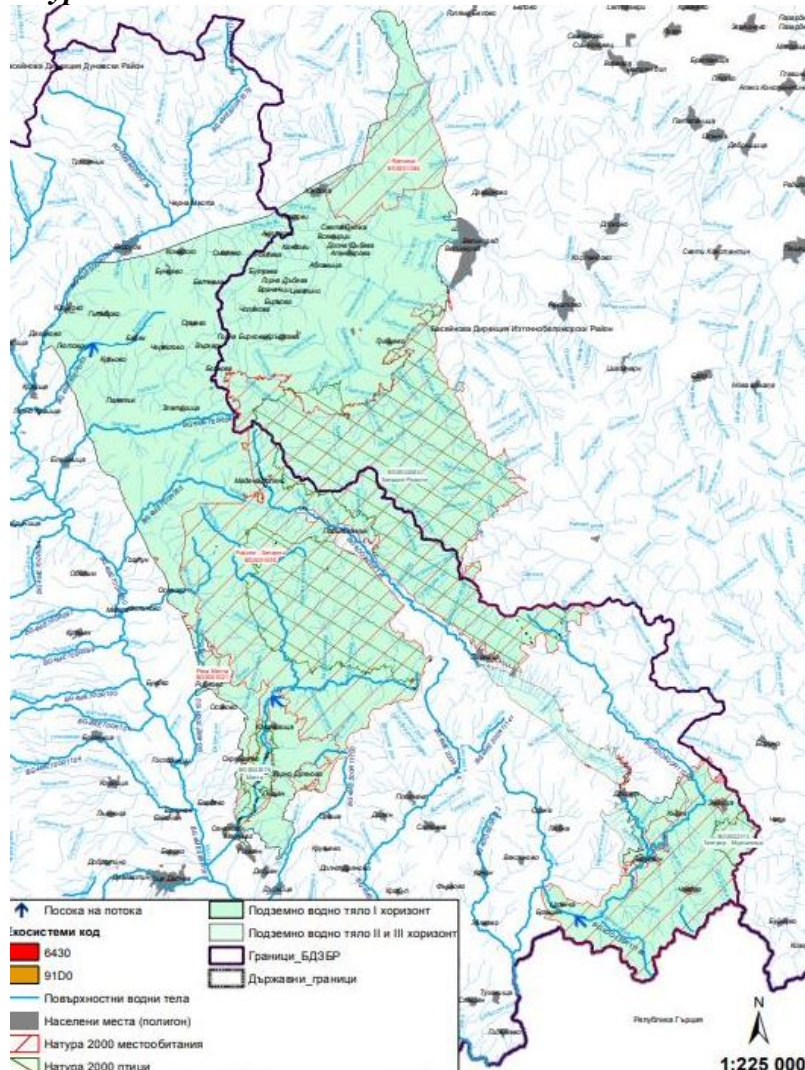
- BG4G001PtPz026 – Порови води в неоген Брезник – Земен (Слой 4 - Пукнатинни води)

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Фигура 13. Подземно водно тяло с код BG4G001PtPz026

Източник: БДЗБР

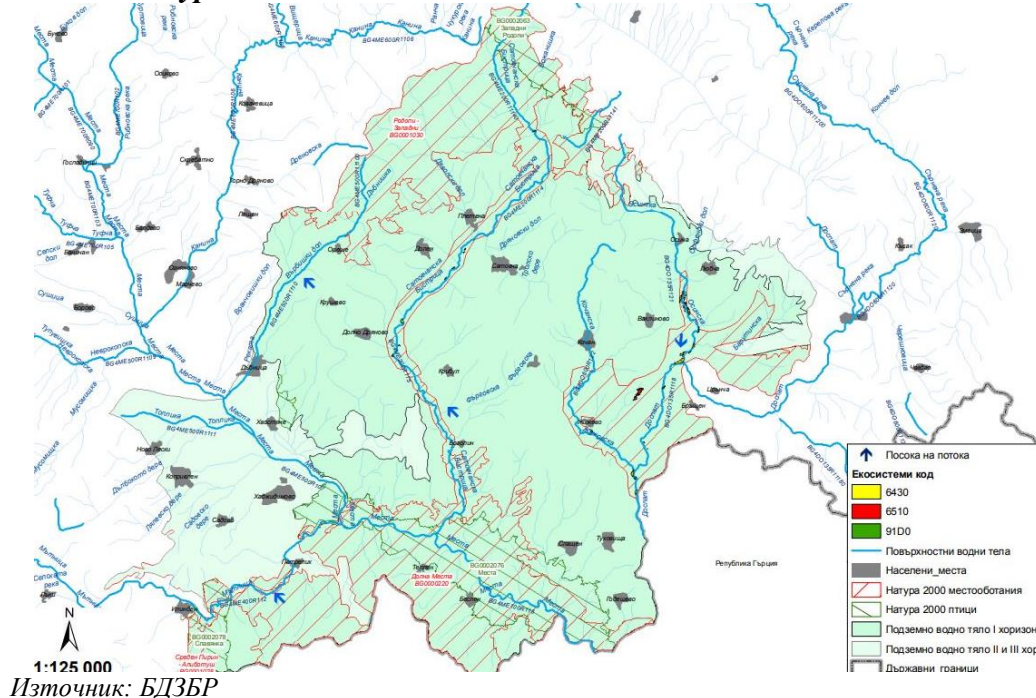
- BG4G0001Pt1030 – Порови води в палеогенски седиментен комплекс на Бобовдолска и Кюстендилска котловина (Слой 5 - Карстови води)

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 14. Подземно водно тяло с код BG4G0001Pt1030

В следващата таблица е направена оценка на химичното и количествено състояние на подземните водни тела, които се намират на територията на община Сатовча.

Подземните водни тела са в обро химично и добро количествено състояние.

Таблица 10. Химично състояние на подземните водни тела

Код	Наименование	Химично състояние	Количествено състояние	Риск
BG4G001QNPg010	Порови води в кватернер-неоген-палеоген Доспат	добро	добро	да - количество
BG4G001PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфити, Южнобългарски гранити, Барутин-Буйновски интрузив	добро	добро	не
BG4G0001Pt1030	Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн	добро	добро	не

Източник: БДЗБР

ДБЗБР провежда регулярен мониторинг на подземните води, в следващата таблица са описани пунктовете на територията а община Сатовча, които включват само установени превиишения.

Таблица 11. Регулярен мониторинг на подземни води

Код на водно тяло	Име на водно тяло	Код на пункт	Година	Установено отклонение
BG4G0001 PT1030	Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн	BG4G001 RTPZMP526	2018	нитритни йони _μg/l_ 1,7/0,5 ; желязо _μg/l_ 245/200
			2021	желязо _μg/l_ 518/200

Източник: БДЗБР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Не са установени превишения в резултатите от проведения собствен мониторинг на подземните води на територията на община Сатовча.

1.3.3. Зони за защита на водите

Зоните за защита на водите са регламентирани в чл. 119а, ал. 1, т. 1 – 5 от Закона за водите и се определят и актуализират на всеки шест години с Плана за управление на речните басейни (ПУРБ).

Зони за защита на питейните води са териториите, които са определени за защита на водните тела, от които се добива вода за питейно-битови нужди, включително санитарно-охранителните зони, учредени около водохващанията за добив на питейна вода.

Зони за защита на водите, съгласно чл.119 а, ал.1, т.1 от ЗВ

Зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

На територията на община Сатовча има две повърхностни водни тела, обявени за зона за защита на питейните води от повърхностни водни тела, съгласно чл.119а, ал. 1, т. 1 от Закона за водите.

Таблица 12. Регистър на зоните за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване в община Сатовча

Код на зона	Код на повърхностно водно тяло	Име на река/ язовир	Географско описание на ПВТ	Дължина на реките, км/ Площ на язовира (км ²)	Водосборна площ (км ²)
4DSWMER37	BG4ME200R1 1140	Сатовчанска Бистрица	р. Сатовчанска Бистрица от изворите до кота 1245 м.	20,86	20,86
4DSWDO01	BG4DO135R1 1180	Владово дере	р. Владово дере от изворите до кота 1090 м.	15,23	15,23
4DSWMER04	BG4ME200R1 1141	Хисарско дере	Хисарско (Асаново) дере с десния си приток от изворите до кота 1205 м.	11,12	11,12

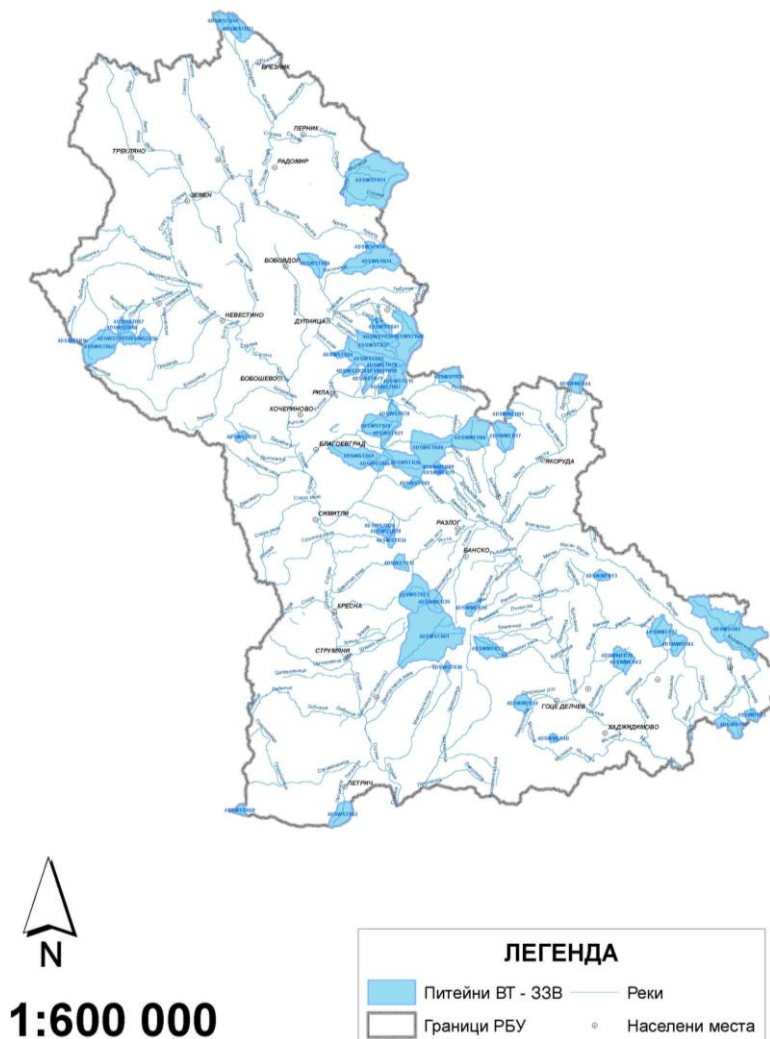
Източник: ПУРБ на ЗБР 2016-2021 г.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 15. Зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Източник: ПУРБ на ЗБР 2016-2021 г.

Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Всички подземни водни тела са определени като зони за защита на подземните води за питейно-битово водоснабдяване. За зоните за защита на питейните води екологичната цел е: „намаляване на необходимостта от пречистване на водите преди тяхното използване и осигуряване на проектното количество във водоземните съоръжения.“

В ПУРБ 2016-2021 за зони за защита на подземните води за питейно-битово водоснабдяване са заложени следните мерки за опазване: прилагане на правилата за добра земеделска практика за водни тела, определени като зони за защита на водите, предназначени за питейно водоснабдяване в райони в които е установен риск от замърсяване с нитрати.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

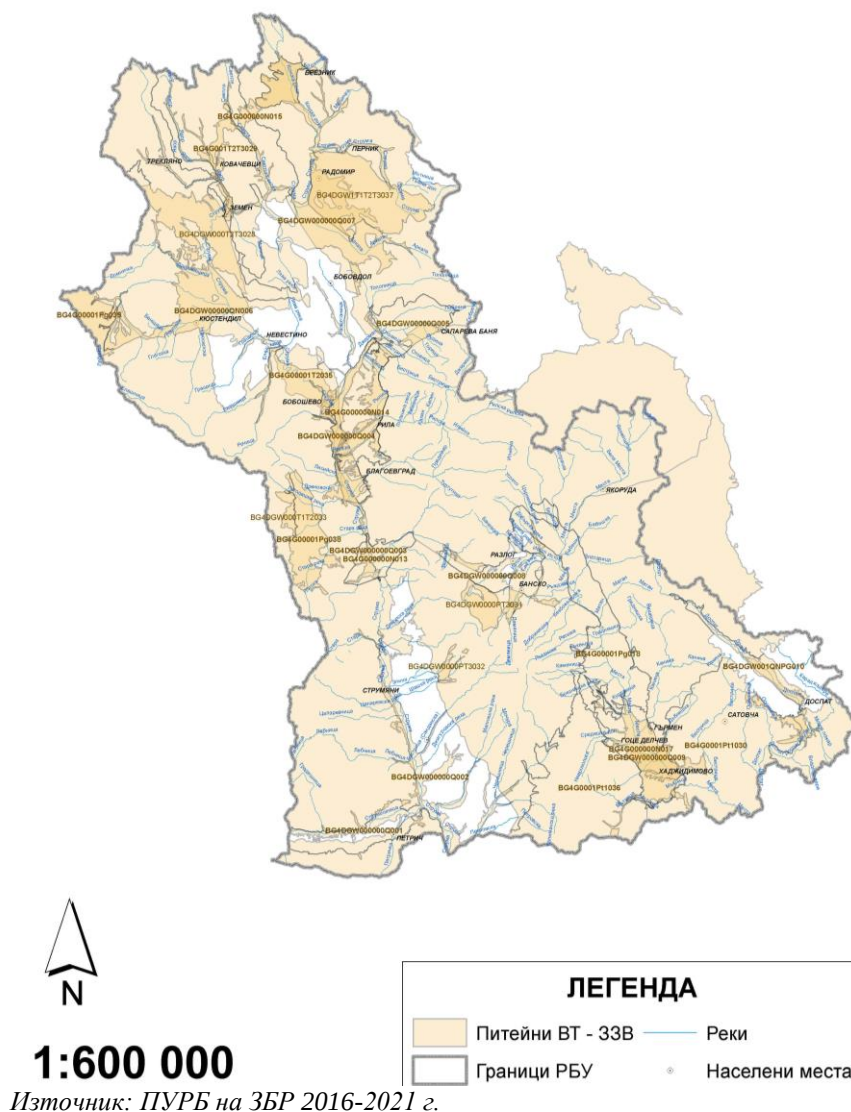

Таблица 13. Регистър на зоните за защита на подземни води в община Сатовча

Код на зона	Код на подземно водно тяло	Име на подземно водно тяло	Обща площ (км ²)
BG4DGW0001PT1030	BG4G0001Pt1030	Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн, Долнодряновски плутон	603,12
BG4DGW001PTPZ026	BG4G001PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфити, Южнобългарски гранити, Барутин-буйновски плутон	1317,63
BG4DGW001QNP G010	BG4G001QNPg010	Кватернер-Неоген-Палеоген - Доспат	84

Източник: ПУРБ на ЗБР 2016-2021 г.

Фигура 16. Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Санитарно-охранителни зони (СОЗ)

Учредените санитарно-охранителни зони на територията на община Сатовча от БД „Западнобеломорски район“ за водоизточници за питейно и битово водоснабдяване от повърхностни и подземни водни тела на територията на БДЗБР-Благоевград са представени в следващата таблица.

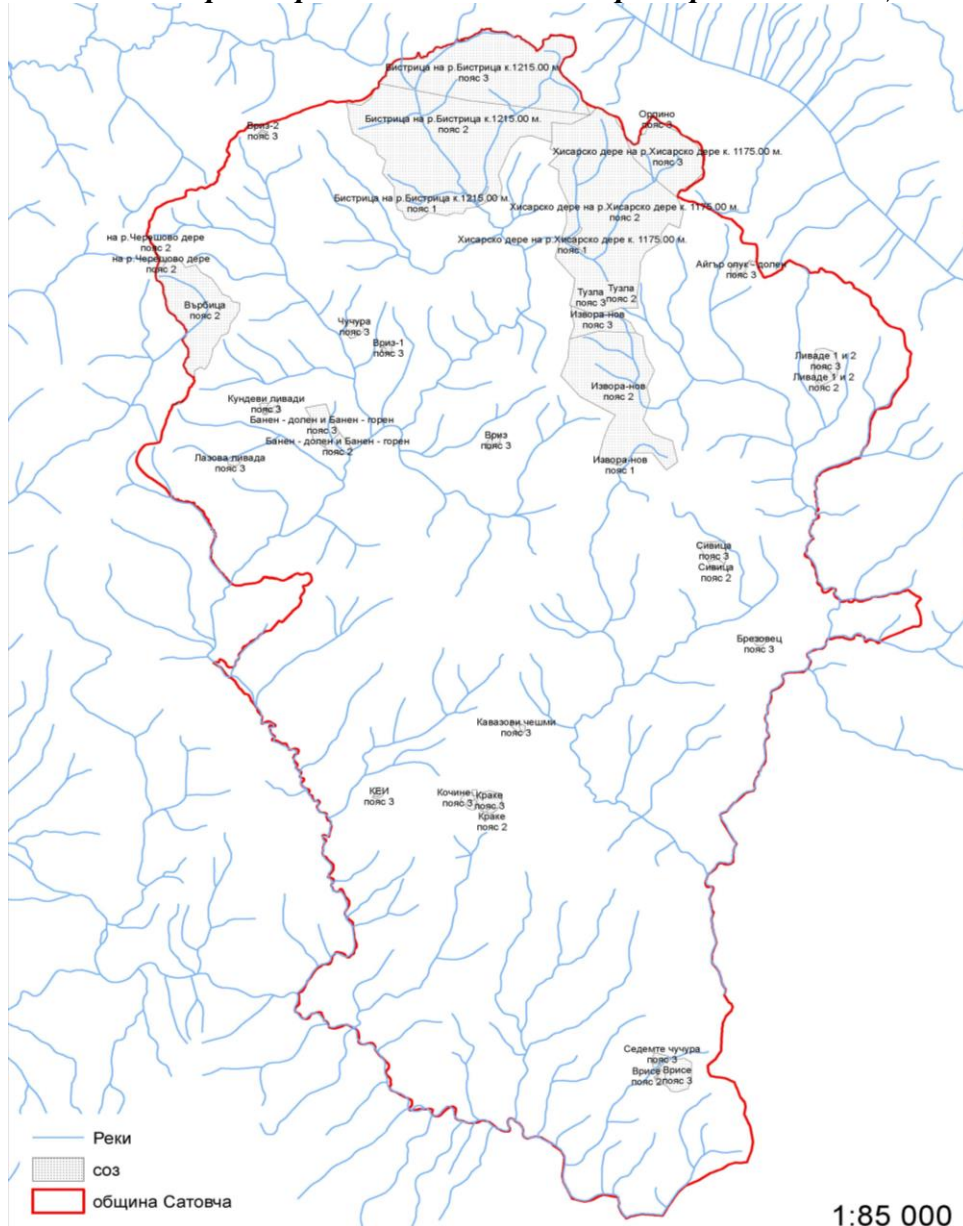
Таблица 14. Санитарно-охранителни зони

Заповед №	Води	Водохващане	Име ВС	Населено място
СОЗ-М-54/21.06.2007	Подземни	Каптаж	Извора-нов	с. Кочан
СОЗ-С-144/07.08.2009	Подземни	Каптаж	Ливаде 1	с. Осина
СОЗ-С-144/07.08.2009	Подземни	Каптаж	Ливаде 2	с. Осина
СОЗ-С-47/18.05.2007	Подземни	Каптаж	Лазова ливада	с. Долен
СОЗ-М-48/05.06.2007	Подземни	Каптаж	Брезовец	с. Ваклиново
СОЗ-М-51/21.06.2007	Подземни	Каптаж	Вриз-2	с. Плетена
СОЗ-М-55/11.07.2007	Подземни	Каптаж	Кавазови чешми	с. Фъргово
СОЗ-С-45/15.05.2007	Подземни	Каптаж	Тузла	с. Сатовча
СОЗ-С-43/15.05.2007	Подземни	Каптаж	Вриз	с. Сатовча
СОЗ-М-258/08.03.2016	Подземни	Каптаж	Банен-долен	с. Плетена
СОЗ-М-105/06.08.2008	Подземни	Каптаж	Вриз-1	с. Плетена
СОЗ-М-104/06.08.2008	Подземни	Каптаж	Чучура	с. Плетена
СОЗ-М-102/23.07.2008	Подземни	Каптаж	Сивица	с. Ваклиново
СОЗ-С-96/03.07.2008	Подземни	Каптаж	ВС Вриз - Св. Атанас	с. Долен
СОЗ-М-107/05.09.2008	Подземни	Дренаж	Айгър олук - долен	с. Осина
СОЗ-М-107/05.09.2008	Подземни	Дренаж	Айгър олук - горен	с. Осина
СОЗ-М-117/17.11.2008	Подземни	Дренаж	Кундеви ливади	с. Долен
СОЗ-М-133/19.06.2009	Подземни	Каптаж	Седемте чучура	с. Туховище
СОЗ-М-132/03.06.2009	Подземни	Каптаж	Краке	с. Вълкосел
СОЗ-М-141/17.07.2009	Подземни	Каптаж	Врисе	с. Годешево
СОЗ-М-154/23.20.2009	Подземни	Каптаж	Кочине	с. Вълкосел
СОЗ-М-258/08.03.2016	Подземни	Каптаж	Банен-горен	с. Плетена
СОЗ-М-198/22.02.2012	Повърхностни	Речно водохващане	Хисарско дере на р. Хисарско дере к. 1175.00 м.	с. Плетена
СОЗ-М-197/22.02.2012	Повърхностни	Речно водохващане	Бистрица на р. Бистрица к.1215.00 м.	с. Плетена
СОЗ-М-196/01.02.2012	Подземни	Каптаж	КЕИ	с. Боголин

Източник: БДЗБР

Фигура 17. Санитарно охранителни зони на територията на община Сатовча

Источник: БДЗБР

Зони за отдих, водни спортове и/или за къпане

На територията на община Сатовча няма обявени зони за отдих и водни спортове.

Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми

На територията на община Сатовча няма определени зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми.

Уязвими зони

Община Сатовча не попада в уязвима зона, съгласно Заповед №РД – 146/25.02.2015 г. на Министъра на ОСВ за определяне на водите, които са замърсени с нитрати от

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

земенелски източници и уязвими зони, в които водите се замърсяват с нитрати от земенелски източници.

„Уязвими зони“ са области с определена почвено-геоморфоложка характеристика в близост до водни обекти, при които земенелската дейност води до риск за замърсяване на водите с нитрати. Те обхващат почти всички земи от низинния, равнинно-хълмистия и нископланинския пояс и в сравнение с другите европейски държави заемат значителна част от територията на страната.

Чувствителни зони

На територията на община Сатовча няма чувствителни зони, съгласно Заповед №РД –970/28.07.2003 г. на Министъра на ОСВ.

Защитени територии и зони, обявени за опазване на водозависими местообитания и биологични видове

Съгласно Решенията на Министерски съвет, с които са приети списъците на защитените зони от мрежата „Натура 2000“, окончателните граници на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна се определят със заповедите за обявяването им, след съобразяването им с актуалните имотни граници от Картата на възстановената собственост/Кадастралните карти.

Защитените зони, които попадат на територията на община Сатовча, са описани в следващата таблица.

Фигура 18. Защитени зони на територията на община Сатовча

Код на защитена зона	Име на защитена зона	Тип на защитена зона
BG0001030	„Родопи – Западни“	Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна 92/43/ЕИО
BG0002063	„Западни Родопи“	Директивата за опазване на дивите птици 2009/147/ЕИО
BG0000220	„Долна Места“	Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна 92/43/ЕИО
BG0002076	„Места“	Директивата за опазване на дивите птици 2009/147/ЕИО

Източник: Информационна система за защитени зони от екологична мрежа Натура 2000

1.3.4. Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал

Според „Регистър на ресурсите на минералните води – изключителна държавна собственост по находища и водовземни съоръжения“ на територията на община Сатовча липсват находища на минерална вода.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.3.5. Източници на замърсяване за повърхностни и подземни води - на територията на общината и извън територията на общината

Качеството на водите е най-значителния индикатор за въздействието на човешката дейност върху естествената водна среда. Основните източници на замърсявания на водите, от които идват и съответните проблеми са земеделието, промишлеността, транспорта и населените места, като голяма част от тези замърсявания постоянно се изпускат в повърхностните и подземни води. Състоянието на водните тела се определя в зависимост от следните категории значими натоварвания:

- Значими точкови източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими дифузни източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими водовземания от повърхностните води;
- Други въздействия върху повърхностните води - морфологични изменения и регулиране на оттока.

Точкови източници: към първата група принадлежат тези обекти, заустващи отпадъчни води директно в повърхностни водни обекти.

Дифузни източници на замърсяване: населени места, без изградена канализационна система и интензивно земеделие.

Морфологични изменения: водят до проблеми възникнали в резултат на водочерпения за питайно-битови, промишление, селскостопански, хидроенергийни и др. цели.

Регулиране на оттока: тези проблеми възникват в следствие изграждане на хидроенергийни съоръжения (МВЕЦ).

Въздействия, свързани с хидроморфологични промени значително се отразяват върху водните организми. Особено силно е въздействието на напречни строителни съоръжения, тъй като се прекъсва проходимостта за онези водни организми, които не са в състояние да преодолеят тези прегради. Прекъсването на естествената дължина на реките, физически изменения на коритото, развитие на инфраструктурата (пътища, мостове), инженерни дейности, земекопни работи са важни и съществени въздействия, които влияят върху натоварването с вредни и биогенни вещества. Често те отнемат на водните организми тяхната жизнената среда и достъпа до хранителни вещества, а с това и възможността им за оцеляване.

Основен замърсител на водни обекти на територията на община Сатовча са канализационните системи на населените места, липсата на цялостна изградена канализационна мрежа. Липсата на канализационни мрежи води до отвеждане на отпадъчните води в земните пластовете или заустват в прилежащи отводнителни канали, дерета и реки. В много от селищата отпадъчните води се отвеждат и в попивни ями.

Таблица 15. Източници на замърсители във водите на територията на община Сатовча

№	Обект, източник на отпадъчни води	Основна дейност	Приемащ воден обект	Разрешително	Наблюдавани показатели за качеството на зауставаните отпадъчни води	Собствен/ контролен мониторинг
1	ЕТ „Ахмед Джилджов Родопи – Небие Джилджова“	Автомивка – с. Сатовча	Р. Трапско (Тролско) дере, ляв приток на р. Сатовчанска Бистрица, поречие – р. Места	№43120024/09.11.2011 г. за ползване на воден обект, за зауставане на отпадъчни води; Решение № ПО-01-122/16.10.2020 г. за продължение, издадени от БДЗБР - Благоевград	Активна реакция, Неразтворени вещества, БПК ₅ , ХПК (бихроматна), Нефтепродукти	Замърсители – няма надвишения
2	ЕТ „Давид Кафадаров – Русия“	Автомивка – с. Плетена	Р. Бистрица, поречие р. Места	№43120069/24.11.2016 г. за ползване на воден обект, за зауставане на отпадъчни води, прекратено с Решение № ПО-01-84/12.04.2021 г., издадени от БДЗБР - Благоевград	Активна реакция, Неразтворени вещества, ХПК, Нефтепродукти	Замърсители – няма надвишения
3	Община Сатовча: СПСОВ – с. Боголин	Пречистване на битово-фекални отпадъчни води	Дере, приток на р. Сатовчанска Бистрица, поречие на р. Места	№43710031/14.04.2014 г.; Решение № ПО-01-66/11.05.2020 г., издадени от БДЗБР – Благоевград	Активна реакция, Неразтворени вещества, БПК ₅ , ХПК (бихроматна)	Замърсители – няма надвишения
4	Община Сатовча: СПСОВ – с. Ваклиново	Пречистване на битово-фекални отпадъчни води	Марулевска река, поречие на р. Места	№43710037/14.04.2014 г.; Решение № ПО-01-68/11.05.2020 г. издадени от БДЗБР - Благоевград	Активна реакция, Неразтворени вещества, БПК ₅ , ХПК (бихроматна)	Замърсители – няма надвишения
5	Община Сатовча: СПСОВ – с. Годешево	Пречистване на битово-фекални отпадъчни води	Дере, приток на р. Места, поречие на р. Места	№43710037/14.04.2014 г.; Решение № ПО-01-65/11.05.2020 г. за продължение, издадени от БДЗБР – Благоевград	Активна реакция, Неразтворени вещества, БПК ₅ , ХПК	Замърсители – СПСОВ не работи през 2020 г., дадено е предписание за възстановяване целостта на довеждащия колектор
6	Община Сатовча: СПСОВ – с. Долен	Пречистване на битово-фекални отпадъчни води	Дере, приток на р. Сатовчанска Бистрица, поречие на р. Места	№43710038/14.04.2014 г.; Решение № ПО-01-69/11.05.2020 г. за продължение, издадени от	Активна реакция, Неразтворени вещества, БПК ₅ , ХПК (бихроматна)	Замърсители – БПК ₅ – 34,80 мг/л, норма 25 мг/л (с.м. от 26.08.2021 г.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Обект, източник на отпадъчни води	Основна дейност	Приемащ воден обект	Разрешително	Наблюдавани показатели за качеството на заустваните отпадъчни води	Собствен/ контролен мониторинг
				БДЗБР – Благоевград		
7	Община Сатовча: СПСОВ – с. Жижево	Пречистване на битово-фекални отпадъчни води	Дере, ляв приток на р. Жижовска, поречие р. Места	№43710036/14.04.2014 г.; Решение № ПО-01- 103/18.09.2020 г. за продължение, издадени от БДЗБР - Благоевград	Активна реакция, Неразтворени вещества, БПК ₅ , ХПК (бихроматна)	Замърсители - БПК ₅ – 45,84 мг/л, норма 25 мг/л (с.м. от 30.03.2021 г.); БПК ₅ – 27,90 мг/л, норма 25 мг/л (с.м. от 19.05.2021 г.); БПК ₅ – 46,82 мг/л, норма 25 мг/л; ХПК – 143,48 мг/л – норма 125 мг/л (с.м. от 24.06.2021 г.); БПК ₅ – 66,70 мг/л, норма 25 мг/л; ХПК – 197,08 мг/л, норма 125 мг/л; НВ – 74,20 мг/л, норма 35 мг/л (с.м. от 27.07.2021 г.); БПК ₅ – 36,25 мг/л, норма 25 мг/л; ХПК – 163,20 мг/л, норма 125 мг/л (с.м. от 26.08.2021 г.); ХПК – 142 мг/л, норма 125 мг/л; НВ – 44 мг/л, норма 35 мг/л (к. м. от 05.08.2021 г.)
8	Община Сатовча: СПСОВ – с. Крибул	Пречистване на битово-фекални отпадъчни води	Дере, приток на р. Сатовчанска Бистрица, поречие р. Места	№43710034/14.04.2014 г.; Решение № ПО-01- 70/11.05.2020 г. за продължение, издадени от БДЗБР - Благоевград	Активна реакция, Неразтворени вещества, БПК ₅ , ХПК	Замърсители - БПК ₅ – 30,48 мг/л, норма 25 мг/л (с.м. от 19.05.2021 г.); БПК ₅ – 36,25 мг/л, норма 25 мг/л; ХПК – 126,20 мг/л, норма 125 мг/л (с.м. от 26.08.2021 г.); БПК ₅ – 43,64 мг/л, норма 25 мг/л; ХПК – 166,36 мг/л, норма 125 мг/л (с.м. от 27.07.2021 г.); БПК ₅ – 41,60 мг/л, норма 25 мг/л; ХПК – 145 мг/л, норма 125 мг/л; НВ – 194 мг/л, норма 35 мг/л (к.м. от 10.06.2021 г.)

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Обект, източник на отпадъчни води	Основна дейност	Приемащ воден обект	Разрешително	Наблюдавани показатели за качеството на зауставните отпадъчни води	Собствен/ контролен мониторинг
9	Община Сатовча: СПСОВ – с. Осина	Пречистване на битово-фекални отпадъчни води	Дере, приток на р. Осинска, поречие р. Места	№43710033/14.04.2014 г.; Решение № ПО-01-62/07.05.2020 г. за продължение, издадени от БДЗБР - Благоевград	Активна реакция, Неразтворени вещества, БПК ₅ , ХПК (бихроматна)	Замърсители - БПК ₅ – 30,36 мг/л, норма 25 мг/л (с.м. от 24.06.2021 г.). За надвишение на индивидуални емисионни ограничения, заложиени в РЗ №43710033/14.04.2014 г.; Решение № ПО-01-62/07.05.2020 г. за продължение, издадени от БДЗБР – Благоевград, е наложена текуща санкция по реда на чл. 69 от ЗООС
10	Община Сатовча: СПСОВ – с. Туховица	Пречистване на битово-фекални отпадъчни води	Дере, приток на р. Места, поречие р. Места	№43710032/14.04.2014 г.; Решение № ЗД-01-67/11.05.2020 г. за продължение, издадени от БДЗБР – Благоевград	Активна реакция, Неразтворени вещества, БПК ₅ , ХПК (бихроматна)	Замърсители - БПК ₅ – 35 мг/л, норма 25 мг/л; ХПК – 130 мг/л, норма 125 мг/л; НВ – 84 мг/л, норма 35мг/л (к.м. от 10.06.2021 г.). За надвишение на индивидуални емисионни ограничения, заложиени в РЗ №43710032/14.04.2014 г.; Решение № ПО-01-67/11.05.2020 г. за продължение, издадени от БДЗБР – Благоевград, е наложена текуща санкция по реда на чл. 69 от ЗООС
11	Община Сатовча: СПСОВ – с. Фъргово	Пречистване на битово-фекални отпадъчни води	Фърговска река, поречие р. Места	№43710039/14.04.2014 г.; Решение № ПО-01-71/11.05.2020 г. за продължение, издадени от БСЗБР – Благоевград	Активна реакция, Неразтворени вещества, БПК ₅ , ХПК (бихроматна)	Замърсители – Не работи, дадено е предписание да се подмени помпата в черпателния резервоар. За надвишение на индивидуални емисионни ограничения, заложиени в РЗ № 43710039/14.04.2014 г.; Решение № ПО-01-71/11.05.2020 г. за

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Обект, източник на отпадъчни води	Основна дейност	Приемащ воден обект	Разрешително	Наблюдавани показатели за качеството на заустваните отпадъчни води	Собствен/ контролен мониторинг
						продължение, издадени от БДЗБР – Благоевград, е наложена текуща санкция по реда на чл. 69 от ЗООС
12	Община Сатовча: Канализация – с. Сатовча	Отвеждане на битово-фекални отпадъчни води	Р. Сатовчанска Бистрица, поречие р. Места	№43110110/02.07.2012 г.; Решение № ПО-01- 38/30.08.2018 г. за продължение, издадени от БДЗБР - Благоевград	Активна реакция, Неразтворени вещества, БПК ₅ , ХПК (бихроматна)	Замърсители - БПК ₅ – 40,02 мг/л, норма 25 мг/л; ХПК – 175 мг/л, норма 125 мг/л; колектор 1; ХПК – 143 мг/л, норма 125 мг/л; колектор 2 (к.м. от 30.03.2021 г.); БПК ₅ – 45 мг/л, норма 25 мг/л; НВ – 39 мг/л, норма 35 мг/л; колектор 1; БПК ₅ – 60 мг/л, норма 25 мг/л; НВ – 53 мг/л, норма 35 мг/л колектор 2 (с.м. от 02.06.2021 г.)
13	Община Сатовча: Канализация – с. Кочан	Отвеждане на битово-фекални отпадъчни води	Р. Жижовска, поречие р. Места	№43110154/14.09.2016 г., издадено от БДЗБР – Благоевград	Активна реакция, Неразтворени вещества, БПК ₅ , ХПК, нефтопродукти	Замърсители - БПК ₅ – 39,15 мг/л, норма 25 мг/л; ХПК – 191,08 мг/л, норма 125 мг/л; НВ – 38,80 мг/л, норма 35 мг/л (с.м. от 26.08.2021 г.); БПК ₅ – 58,14 мг/л, норма 25 мг/л; ХПК – 218 мг/л, норма 125 мг/л; НВ – 38,80 мг/л, норма 35 мг/л (с.м. от 27.07.2021 г.)
14	„М-Данимонд“ ЕООС („Мерлини Дани монд“ ЕООД)	Преработка на плодове и зеленчуци – с. Живево	Колектор към СПСОВ – с. Живево	-	-	-

Източник: РИОСВ-Смолян

с.м. – собствен мониторинг; к.м. - контролен мониторинг

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.3.6. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места

За територията на община Сатовча няма населени места без изградена канализация. Изградеността е 70%, но има нужда от реконструкция и подмяна на участъци от изградената канализация.

Липсата на канализация в съставните села, септичните ями и директното изпускане на отпадъчните води в околните дерета продължават да оказват негативно влияние върху подземните води.

1.3.7. Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води

От 2015 г. са въведени в експлоатация ПСОВ в селата: Туховища, Боголин, Крибул, Осина, Годешево, Жижево, Долен, Фъргово и Ваклиново. И деветте ПСОВ са еднотипни и използват описаната по-долу технологична схема.

Станциите са предназначени за пречистването на смесени отпадни води (битово-фекални) до степен позволяваща заустването им във водоприемници на реките. ПСОВ решават екологични проблеми, свързани с опазване чистотата на реките в общината. Това се осъществява чрез механично и биологично пречистване на отпадъчните води от населените места.

Отпадъчните води се отвеждат гравитачно от канализационната система на населените места до ПСОВ. Водите в станциите преминават през двустепенна технология на пречистване:

- Първо стъпало – механично пречистване. От водата се отстраняват по-едриите примеси, пясък, като се прилагат основни физични закони. Едрите отпадъци се задържат от кош решетка с диаметър на отворите 25 мм;
- Второ стъпало - биологично пречистване. След механичното пречистване на водата остават предимно разтворени органични и неорганични съединения, които не могат да бъдат отстранени механично и известно количество неразтворени вещества. Биологичното пречистване служи за елиминиране на разтворените вещества от отпадните води. То се извършва от сложен комплекс от микро- и макро- организми наречен активна утайка. Процесите в станцията имитират естествено протичащите такива във водните басейни с тази разлика, че те са интензифицирани и строго контролирани, без да представляват опасност за околната среда. Биологичното пречистване се осъществява в модулно пречиствателно съоръжение - 2 бр., за всяко населено място, в което са обединени: биобасейн; вторични утайтели; контактен резервоар за дензинфекция с NaOCL; силос за стабилизирана и уплътнена утайка;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

машинно помещение за въздуходувка, резервоар за натриев хипохлорид, дозаторна помпа и табло за управление.

Всички процеси в пречиствателните станции са напълно автоматизирани.

Излишните утайки в ПСОВ се подлагат последователно на аеробна стабилизация и уплътняване в силоза за утайки. Предвижда се утайката да се изважда с фекална цистерна, да се транспортира за обезводняване и след това да се депонира в депо, отговарящо на нормативните изисквания.

1.3.8. Водоснабдяване на населените места - количествени и качествени характеристики

Територията на община Сатовча се обслужва от „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – град Благоевград и Общинска администрация - Сатовча. Във всички населени места в общината има изградена водоснабдителна мрежа. В част от населените места има въведен режим на водоснабдяване през летните месеци. Община Сатовча се водоснабдява от местни водоизточници, които се намират на нейна територия.

Близко 70% се консумира от населението, следващите по големина консуматори са промишлеността и услугите.

Таблица 16. Източници на питейно-битово водоснабдяване за община Сатовча

Съоръжение	Титуляр	Код_ВТ	ВТ_име	Предназначение
КЕИ „Бенан-горен“	Община Гърмен	BG4G000PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфитигнайси, шисти, мрамори, амфиболити	с. Долно Дряново
КЕИ „Бенан-долен“	Община Гърмен	BG4G000PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфитигнайси, шисти, мрамори, амфиболити	с. Долно Дряново
Каптаж	ВиК ЕООД Благоевград	BG4G000PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфитигнайси, шисти, мрамори, амфиболити	с. Долен
Каптаж	ВиК ЕООД Благоевград	BG4G0000Pt1030	Сатовчански карстов басейн	с. Сатовча
ВС Извора нов	ВиК ЕООД Благоевград	BG4G0001Pt1030	Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн	с. Кочан
ВС Вриз	ВиК ЕООД Благоевград	BG4G0000Pt1030	Сатовчански карстов басейн	с. Сатовча
ВС Лазова ливада	ВиК ЕООД Благоевград	BG4G0001Pt1030	Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн	с. Долен

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Съоръжение	Титуляр	Код_ВТ	ВТ_име	Предназначение
ВС Сивица	ВиК ЕООД Благоевград	BG4G0001Pt1030	Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн	с. Ваклиново
Каптаж	ВиК ЕООД Благоевград	BG4G000PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфитигнайси, шисти, мрамори, амфиболити	с. Плетена
Каптаж	ВиК ЕООД Благоевград	BG4G000PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфитигнайси, шисти, мрамори, амфиболити	с. Вълкосел
Каптаж	ВиК ЕООД Благоевград	BG4G000PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфитигнайси, шисти, мрамори, амфиболити	с. Вълкосел
ВС Вриз - 1	ВиК ЕООД Благоевград	BG4G0001Pt1030	Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн	с. Плетена
Каптаж	ВиК ЕООД Благоевград	BG4G000PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфитигнайси, шисти, мрамори, амфиболити	с. Долен
Каптаж	ВиК ЕООД Благоевград	BG4G000PtPz026	Западнородопски метаморфитигнайси, шисти, мрамори, амфиболити	с. Жижево
Каптаж	ВиК ЕООД Благоевград	BG4G0001Pt1030	Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн	с. Плетена
Каптаж Врисе	Община Сатовча	BG4G000PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфитигнайси, шисти, мрамори, амфиболити	с. Годешево
Каптаж Стойко ливада	Община Сатовча	BG4G000PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфитигнайси, шисти, мрамори, амфиболити	с. Боголин
Каптаж Седемте чучура	Община Сатовча	BG4G000PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфитигнайси, шисти, мрамори, амфиболити	с. Туховища
КЕИ	Община Сатовча	BG4G001PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфити, Южнобългарски гранити, Барутинбуйновски плутон	с. Вълкосел

Източник: БДЗБР

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Изводи

На територията на община Сатовча всички населени места са водоснабдени и в някои има режим на водоснабдяването през летните месеци. Няма необходимост от разкриване на нови водоизточници – съществуващите задоволяват потребностите на местното население. Водопроводната и канализационна мрежа в населените места в общината е в добро състояние.

1.4. ОТПАДЪЦИ

Към момента се разработва и Програма за управление на отпадъците на община Сатовча за периода 2021-2028 г. ПУО е неразделна част от ПООС на общината.

Всички мерки, заложили по фактора, са съгласно Програма за управление на отпадъците на община Сатовча за периода 2021-2028 г., представена в приложение към настоящия документ.

1.4.1. Генерирани отпадъци по видове и източници - битови, опасни, строителни, производствени

Битови отпадъци

Количество генерирани битови отпадъци в община Сатовча

Таблица 17. Генерирани годишни количества битови отпадъци в община Сатовча за периода 2014-2020 г.

Година	Годишни количества отпадък с код 20 03 01, събран от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване (тон)
2014	1 746
2015	1 772
2016	2 159
2017	2 246
2018	2 391
2019	2 568
2020	2 844

Източник: Община Сатовча

Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки обхваща 82,20% от населението в община Сатовча. Договор с „Булекопак“ АД от 01.07.2013 г. и Анекс от 2018 г. - разположени са общо 87 комплекта жълти и зелени в с. Сатовча, с. Плетена, с. Кочан, с. Вълкосел, с. Ваклиново, с. Фъргово, с. Боголин, с. Слащен и с. Долен.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 18. Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Сатовча за периода 2014-2020 г. (тон)

Вид на опаковката/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
150101 Хартия и картон	4,476	12,891	11,299	8,749	9,840	7,910	3,950
150102 Пластмаса	2,042	12,097	9,424	7,013	6,720	5,420	2,580
150104 Метал	0,030	0,508	0,308	0,362	0,400	0,350	0,230
150107 Стъкло	3,050	5,944	4,939	9,270	8,898	1,915	0,000

Източник: Община Сатовча

Състав на генерираните битови отпадъци в община Сатовча

Таблица 19. Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.

Вид отпадъци	Морфологичен състав	Смесени битови отпадъци		Разделно събрани фракции	Общо	
		среден %	т/год	т/год	т/год	%
Органични (биоразградими)	Хранителни	10,37%	235,81	0	235,81	10,28%
	Хартия и картон	10,29%	233,84	2,48	236,32	10,30%
	Пластмаса	11,74%	266,96	0,96	267,92	11,68%
	Текстил	4,37%	99,25	0	99,25	4,33%
	Гума	2,45%	55,71	0	55,71	2,43%
	Кожа	6,06%	137,7	0	137,7	6,00%
	Градински	14,51%	329,81	17,62	347,43	15,14%
	Дървесни	7,02%	159,64	0	159,64	6,96%
Неорганични	Стъкло	4,89%	111,09	0	111,09	4,48%
	Метали	4,21%	95,63	0	95,63	4,17%
	Инертни - едри	5,09%	115,64	0	115,64	5,04%
Опасни	Опасни	1,31%	29,83	0	29,83	1,30%
Други	Други - неопределими	3,64%	82,82	0	82,82	3,61%
Ситна фракция	Ситна фракция < 4 см	14,06%	319,73	0	319,73	13,93%
Общо:		100%	2273,44	21,06	2294,5	100%

Източник: Обобщен финален доклад по проект „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“, Изпълнител: „ЕКО-Морфология България“ ДЗЗД, Възложител: ПУДООС, 2019 г.

Опасни отпадъци

Най-голям дял от отпадъците през 2018 г., които се образуват за територията на общината са: отпадъци, чието събиране и обезвреждане е обект на специални изисквания с оглед предотвратяването на инфекции (180103*).

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 20. Генерирани опасни отпадъци на територията на община Сатовча за периода 2014-2018 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС)

Вид отпадък/Година	2014	2015	2016	2017	2018
Отпадъци от масла и отпадъци от течни горива					
130205*		0,22	0,2		
Отпадъци от опаковки; абсорбенти, кърпи за изтриване, филтърни материали и предпазни облекла, неупоменати другаде в списъка					
150202*	0,01				0,002
Отпадъци, неупоменати на друго място в списъка					
160107*	0,045		0,044		
160601*	0,059				
160708*				0,166	
Отпадъци от хуманното или ветеринарното здравеопазване и/или свързана с тях изследователска дейност					
180103*	0,078		0,165	0,05	0,01
180202*			0,021		
Битови отпадъци (домакински отпадъци и сходни с тях отпадъци от търговски, промишлени и административни дейности), включително разделно събирани фракции					
200121*		0,044	0,003	0,004	0,009

Източник: ИАОС

Строителни отпадъци

В ИАОС липсват данни за количествата генерирани строителни отпадъци за територията на община Сатовча. По тази причина не е коректно да бъдат формулирани изводи.

На територията на община Сатовча няма изградена площадка за събиране, предварително третиране и рециклиране на строителни отпадъци.

Производствени отпадъци

На територията на Община Сатовча се формират отпадъци типични за производствените предприятия в общината – органични отпадъци от хранително-вкусовата промишленост, текстилната промишленост и дърводобива и дървопреработването. Тези отпадъци се смесват с битовите отпадъци и се депонират на регионалното депо.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 21. Генерирани производствени отпадъци на територията на община Сатовча за периода 2015-2018 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС)

Вид производствен отпадък/Година	2014	2015	2016	2017	2018
Отпадъци от селското стопанство, градинското растениевъдство, отглеждането на аквакултури, горското, ловното и рибното стопанство, производството и преработването на хранителни продукти					
20304		18,29	18,06	17,03	15,38
Отпадъци от дървообработването и от производството на дървесни плоскости и мебели, целулоза, хартия и картон					
30105	3581,49	5277,4	7845,7	3634,05	4555,504
Отпадъци от опаковки; абсорбенти, кърпи за изтриване, филтърни материали и предпазни облекла, неупоменати другаде в списъка					
150101	1,21	24,95	9,73	4,89	2,27
150102	0,216	11,029	0,026	0,445	0,34
150104	0,029	3,536	0,063	0,444	0,114
150107	0,061	0,057	0,044	0,022	0,016
Отпадъци, неупоменати на друго място в списъка					
160103	0,177				
160117	9,291				
160118	0,25				
160119	0,196				
160199	0,063				
Битови отпадъци (домакински отпадъци и сходни с тях отпадъци от търговски, промишлени и административни дейности), включително разделно събирани фракции					
200101	0,1	0,4		0,105	0,23

Източник: ИАОС

Утайки от пречистване на отпадъчните води

На територията на община Сатовча има изградени ПСОВ в селата: Туховища, Боголин, Крибул, Осина, Годешево, Жижево, Долен, Фъргово и Ваклиново, които са въведени в експлоатация през м. декември 2015 г. И деветте ПСОВ са еднотипни и използват описаната по-долу технологична схема.

Излишните утайки в ПСОВ се подлагат последователно на аеробна стабилизация и уплътняване в силоза за утайки. Предвижда се утайката да се изважда с фекална цистерна, да се транспортира за обезводняване и след това да се депонира в депо отговарящо на нормативните изисквания.

Изводи:

- Общото количеството на образуваните битови отпадъци следва тенденция към увеличаване, като за периода 2014-2020 г. увеличението е с над 62%;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Същата тенденция се проследява и при количествата образувани битови отпадъци на човек от населението - увеличаване за периода 2014-2018 г. до 168 кг/ж/година, което е значително под средната стойност за страната (407 кг/жител/година);
- Количествата образувани битови отпадъци на човек от населението продължава да се увеличава и след 2018 г., като към 2020 г. количеството е: 201 кг/ж/година;
- В сравнителен план община Сатовча е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население 3 000-25000 жители – 346 кг/жител/година;
- Основен източник на битовите отпадъци са домакинствата;
- Депонирането, като метод за обезвреждане на отпадъците, е с най-голям относителен дял в третирането на битовите отпадъци;
- Делът на населението, обхванато от системата за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци за територията на община Сатовча е 100%.

1.4.2. Начини на третиране на различните видове отпадъци и съоръжения

Всички населени места в община Сатовча са обхванати от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Към 2020 г. услугата се извършва от звеното към Общинска администрация – Сатовча.

През 2006 г. е изградена и въведена в експлоатация „Регионална система за управление на отпадъците Доспат“, която включва:

- Депо за неопасни отпадъци – клетка 1 с общ капацитет над 25 000 тона, с изключение на депа за инертни отпадъци, което започва да функционира през 2006 г.;
- Инфраструктура на площадката: вътрешни пътища, административно-битова сграда, КПП, кантар, дезинфекционен трап, водоплътна изгребна яма за битово-фекалните води, ретензионен басейн, в който се събира инфилтратата и система за връщането му в тялото на депото, каломаслоуловител, водопроводни и електрически мрежи.
- Смесено събраните битови отпадъци от петте общини се транспортират до депото със сметосъбираща техника, претеглят се на електронна везна и постъпват за обезвреждане.
- Депонирането на отпадъци се осъществява по утвърдена технология, определена с План за експлоатация на депото, обхващащ подготвителни работи, последователност на изграждане на отпадъчното тяло по работни площадки, организация на работа, техническа обезпеченост и др. Технологичния процес на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

обезвреждане, представлява насипване, разстилане с булдозер и уплътняване с компактор на разрешените за депониране неопасни отпадъци на пластове, след което върху всеки пласт отпадък се разстила изолиращ слой земни маси. Предвид класа на депото и изискванията на Наредба № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, едновременно с натрупването на отпадъците, след запълване на първия работен хоризонт, е започнато строителството на вертикални газоотвеждащи кладенци, които са част от газоотвеждащата система на депото.

Общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница, членуващи в Регионално сдружение за управление на отпадъците - Доспат са подписали договор Министерство на околната среда и водите Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ на стойност 9 654 503,76 лв. Средствата са предоставени по оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз по процедура чрез директно предоставяне на конкретен бенефициент.

Проведени са всички процедури и е възложено изпълнението на фирма изпълнител. Към 2020 г. строително-монтажните работи по проекта са изпълнени на 100 %, съставен и подписан е протокол образец №15, извършени са 72 часови проби на инсталациите. Обявена е обществена поръчка за избор на оператор на сепариращата и компостиращата инсталация. Предстои въвеждане в експлоатация.

В същото време е подготвена и се провежда обществена поръчка за избор на изпълнител за разширение и реконструкция на съществуващото депо за твърди битови отпадъци.

На територията на община Сатовча се извършва разделно събиране на отпадъците от хартиени и картонени опаковки, пластмасови опаковки, стъклени и метални опаковки. За извършване на дейността на територията на община Сатовча, са разположени цветни съдове за отпадъците от опаковки. Които са разположени в 9 от населените места. Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки функционира на база сключен договор с „БУЛПАК“ АД. Системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки обхваща 82,20% от населението. Съдовете са поставени в селата: Сатовча, Плетена, Кочан, Вълкосел, Ваклиново, Фъргово, Боголин, Слащен и Долен.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

В община Сатовча е въведена система за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване има сключен договор с дружество, притежаващо документ за дейности с отпадъци съгласно изискванията на ЗУО - „НАДИН КОМЕРС“ ЕООД и „ХЕФТИ МЕТАЛС“ ЕООД. Събирането се извършва при провеждане на кампании.

В община Сатовча е въведена система за разделно събиране, временно съхраняване и предаването за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори има сключен договор с дружество, притежаващо документ за дейности с отпадъци съгласно изискванията на ЗУО - „ЕКОБУЛБАТЕРИ“ АД. Разположение са 10 пункта, от които в с. Сатовча – 2 бр., с. Вълкосел – 2 бр., с. Кочан – 2 бр., с. Слащен-1 бр., с. Плетена – 1 бр., с. Ваклиново- 1 бр. и с. Годешево - 1 бр.

Въведените системи за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори и излезли от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак, обхващат 79,28% от населението на община Сатовча.

1.5. ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

1.5.1. Видове почви в община Сатовча

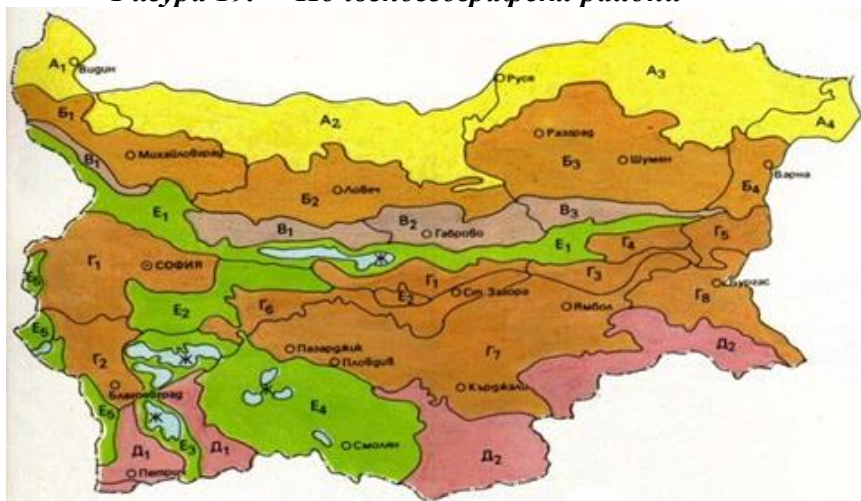
Според почвено-географското райониране община Сатовча попада в Струмско-Местенската и Западнородопската провинция на Балканско-Средиземноморската почвена подобласт. Алувиално-делувиалните са един от видовете почви и заемат най-големи пространства около р. Места, но се наблюдават и в средното и долното поречие на р. Бистрица и средното поречие на Кочанска река. Тези почви имат добре оформен хумусен слой и образуват речни тераси се използват за зеленчукови и овощни градини. Наносните почви заемат около 2% от цялата територия. В района е разпределен типът на регосолите. Това са бедни на хумус почви и се използват за отглеждане на тютюн. Регосолите обхващат около 5% от цялата територия. Хумусно-карбонатните почви заемат значителна площ в землищата на селата, а ранкерите се използват в земеделието, предимно за отглеждане на картофи. Общата площ на тези почви е около 4%. Различните вулкани, гнайси и гнайсошисти са разположени сред масивите на кафявите горски почви.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 19. Почвеногеографски райони

КРАЙДУНАВСКА ПОДЗОНА НА ЧЕРНОЗЕМИТЕ	
A ₁	Северозападна Крайдунавска провинция
A ₂	Средна Крайдунавска провинция
A ₃	Лудогорско-Добруджанска провинция
A ₄	Добруджанско-Черноморска провинция
ДУНАВСКОРАВНИННА И ХЪЛМИСТОПРЕДБАЛКАНСКА ПОДЗОНА НА СИВИТЕ ГОРСКИ ПОЧВИ	
B ₁	Северозападна Дунавскоравнинна и Хълмистопредбалканска провинция
B ₂	Средна Дунавскоравнинна и Хълмистопредбалканска провинция
B ₃	Източна Дунавскоравнинна и Хълмистопредбалканска провинция
B ₄	Черноморска Дунавскоравнинна провинция
ПРЕДБАЛКАНСКА ПОДЗОНА НА ПСЕВДОПОДОЛИСТИТЕ ПОЧВИ В СЕВЕРНА БЪЛГАРИЯ	
V ₁	Западна Предбалканска провинция
V ₂	Централна Предбалканска провинция
V ₃	Източна Предбалканска провинция
ЮЖНОБЪЛГАРСКА ПОДЗОНА НА КАНЕЛЕНИТЕ ГОРСКИ ПОЧВИ И СМОЛНИЦИТЕ	
G ₁	Софийско-Крайщненска провинция
G ₂	Средно Струмско-Осоговска провинция
G ₃	Предбалканска провинция
G ₄	Източна Старопланинска провинция
G ₅	Старопланинско-Черноморска провинция
G ₆	Средногорска провинция
G ₇	Тракийско-Тунджанска провинция
G ₈	Бургаско-Странджанско-Черноморска провинция
ЮЖНОБЪЛГАРСКА ПОДЗОНА НА ПЛИТКИТЕ КАНЕЛЕНИ ГОРСКИ ПОЧВИ	
D ₁	Струмско-Местенска провинция
D ₂	Родопско-Странджанска провинция
ПЛАНИНСКА ЗОНА, ПОЯС НА КАФЯВИТЕ ГОРСКИ ПОЧВИ	
E ₁	Старопланинска провинция

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

E ₂	Витошко-Средногорска провинция
E ₃	Рило-Пиринска провинция
E ₄	Западно-Родопска провинция
E ₅	Осоговско-Огражденско-Беласишка провинция
Ж	ПОЯС НА ПЛАНИНСКОЛИВАДНИ ПОЧВИ

От земеделските земи в общината, водени на отчет в Областна дирекция „Земеделие“, най-голям е делът на ливади, пасища и мери – 61 899 дка, следвани от обработваемите ниви – 59 740 дка. Най-малка площ заемат трайните насаждения 2 348 дка.

В землището на община Сатовча се отглеждат следните видове култури: тютюн, царевица за зърно, фасул, картофи, домати, пипер. От трайните насаждения и билки се отглеждат: ягоди, ябълки, лешници, череши, лавандула, арония и мащерка.

1.5.2. Съществуващи екологични проблеми (деградационни процеси) при почвите на община Сатовча – степен на развитие и прогноза за развитието им

Под влияние на урбанизацията и промишлената дейност почвите са се трансформирали в антропогенни. При тези условия почвите в съществуващия профил бавно, но прогресивно са изтощени, замърсени и са се изменили в отрицателна посока в сравнение с първоначалното им естествено състояние.

1.5.3. Заблатени почви

Заблатяване на почвите се получава от високото ниво на подпочвените води.

В РИОСВ – Смолян няма данни за заблатени почви в община Сатовча.

1.5.4. Ерозирали почви

Ерозия на почвата е основен деградационен процес, който се дължи както на природни и климатични фактори, така и на активна човешка дейност - неправилни обработки, прекомерната паша, обезлесяването, пожари и др.

За определяне на действителния риск от ерозия на почвата за територията на община Сатовча са използвани данни от 2018 и 2019 г., които са получени въз основа на Американския ГИС-модел USLE за изчисление на риска от ерозия, който е пригоден за българските условия от института по почвознание „Никола Пушкиров“.

Данните са представени според класификацията на действителния риск от ерозия на почвата, разработена от института по почвознание „Никола Пушкиров“ и са дадени в таблиците по-долу.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 22. Действителен риск от ерозия на почвата в община Сатовча

Риск от ерозия	Относителен дял			
	2018 г.		2019 г.	
	ха	%	ха	%
Обща площ на община Сатовча	33 260	100	33 260	100
Много слаб действителен риск	1 954	5,88	0	0
Слаб действителен риск	2 572	7,73	0	0
Слаб до умерен действителен риск	2 481	7,46	0	0
Умерен действителен риск	5 347	16,07	2 458	7,39
Умерен до висок действителен риск	4 169	12,55	0	0
Висок действителен риск	896	2,69	2 137	6,42
Много висок	287	0,86	8 486	25,52

Източник: ИАОС

Оценката за средногодишните загуби на почва от ерозия за територията на община Сатовча през 2018 г. възлиза на 885 941 тона, а през 2019 г., съответно – 964 267 тона.

Забележка: През 2019 г. се наблюдава значителна промяна в средногодишния интензитет на плоскостната водна ерозия, тъй като са включени и териториите с надморска височина над 1 200 метра. Сравнение с данните от предходни години не е коректно да се прави, поради различен обхват на изходните данни.

Вкисляване на почвите

Вкисляването на почвите се извършва главно под въздействие на природни и антропогенни фактори. Източник на повишена киселинност в почвата при естествени условия са главно органичните киселини, образуващи се при разлагане на растителните остатъци и просмукващи се с атмосферната влага в почвата. Почвата се вкислява по-интензивно, когато с реколтата се изнасят значителни количества Са и Mg и не се връщат обратно в почвата.

Вкисляването, дължащо се на антропогенни фактори, се установява при интензивно минерално торене с големи количества азотни торове, внасяни под формата на амониев сулфат, амониев хлорид, амониев нитрат и др.

Почвите могат да се вкислят и под действие на киселинни промишлени отпадъци, главно серни и азотни съединения. Те попадат в почвата най-често с т.н. киселинни дъждове, но те засега в България имат ограничено значение.

На територията на община Сатовча е разположен един пункт за мониторинг на вкисляване на почвите, находящ се в с. Сатовча. От извършените изпитвания на взетите почвени извадки няма данни за вкисляване на почвите.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 23. Мониторинг на вкисляване на почвите в община Сатовча

Годи- на	Дълбочи на	pH	H	Al	Ca	Mg	Mn	V3%	Реакция на почвите	Степен на вредно вкисляване
2019	0-20	4,26	0,07	0,73	2,58	1,29	0,014	84	силно кисела	средна
	20-40	4,25	0,07	0,7	2,39	0,44	0,017	80	силно кисела	средна
2018	0-20	3,81	0,07	0,84	2,85	1,25	0,005	82	много силно кисела	средна
	20-40	3,86	0,07	0,83	2,85	0,75	0,016	80	много силно кисела	средна
2016	0-20	4,93	0,020	0,15	2,3	1,2	0,031	95	-	-
	20-40	4,47	0,020	0,31	1,5	2,3	0,048	91	-	-
	0-20	4,16	0,024	0,59	2,8	0,6	0,044	84	-	-
	20-40	4,17	0,030	0,53	2,3	0,7	0,031	84	-	-
	0-20	4,29	0,036	0,45	2,6	0,7	0,046	87	-	-
	20-40	4,29	0,038	0,36	2,9	0,6	0,041	89	-	-
	0-20	4,47	0,028	0,14	2,6	0,8	0,026	95	-	-
	20-40	4,38	0,022	0,34	2	0,6	0,024	87	-	-

Източник: ИАОС

Засоляване и осолоняване

Засоляването и алкализирването на почвите е свързано освен с природни причини и с антропогенни фактори. В повече от наблюдаваните пунктове се наблюдават сезонни изменения в съдържанието на водоразтворимите соли. Измиване на солите по дълбочина – през пролетния период и леко увеличаване – през есенния сезон.

По данни на РИОСВ – Смолян на територията на община Сатовча няма засолени почви.

Намаляване на почвеното органично вещество (дехумификация на почвите)

Намаляване на съдържанието на органичен въглерод/хумус, което води до обезструктуриране на почвата, с последващо влошаване на водно-физичните показатели и намаляване на продуктивността им. Дехумификацията предполага понижаване на буферността на почвите по отношение на химически замърсявания, както и до ускоряване на ерозионните процеси, и влошаване на генния фонд и биоразнообразието.

Съгласно предоставените данни от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) на територията на община Сатовча има един пункт №133.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 24. Средни концентрации на биогенни замърсители през 2019 г.

Име на показател	Средна стойност (g/kg)	
	Проби от повърхностен слой 0-20 см	Проби от подповърхностен слой 20-40 см
Общ органичен въглерод	16,66666667	13,44666667

Източник: ИАОС

Почвите са много добре обезпечени с органично вещество – органичен въглерод: 16,67 g/kg почва в повърхностния слой с мощност 0-20 см и 13,45 g/kg почва в подповърхностния слой от 20-40 см.

1.5.5. Замърсяване на почвите

Оценката на екологичния статус на почвите от община Сатовча е направена на базата на данните от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС), подсистема „Почви“ на ИАОС. За целта данните за наличните концентрации на тежки метали и металоиди (As, Hg, Cd, Cu, Ni, Cr, Pb, Zn, Co) от пункт №133 съответно в землището на с. Сатовча. Пробите са извършени от два слоя: повърхностен (0-20 см.) и подповърхностен (20-40 см.).

Съпоставени с нормите за максимално допустимите концентрации на тези замърсители в почвите, отнасящи се за съответните интервали на измерената реакция на почвите (Таблица 1 от НАРЕДБА №3 за норми относно допустимото съдържание на вредни вещества в почвата) са в норма.

Таблица 25. Средни концентрации на неорганични компоненти през 2019 г.

Име на показател	Средна стойност (mg/kg)	
	Проби от повърхностен слой 0-20 см	Проби от подповърхностен слой 20-40 см
Арсен (As)	10,93	10,97
Никел (Ni)	60,67	65,33
Кадмий (Cd)	0,10	0,10
Кобалт (Co)	13,33	13,33
Мед (Cu)	29,00	28,67
Олово (Pb)	35,00	35,00
Цинк (Zn)	79,67	79,67
Живак (Hg)	0,03	-
Хром (Cr)	81,67	80,00

Източник: ИАОС

В община Сатовча е разположен един склад за съхранение на негодни за употреба препарати за растителна защита, находящ се в с. Сатовча. Съхранените пестициди са 200

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

кг. На територията на общината са разположение и две площадки с Б-Б кубове, както следва: в с. Слащен – 4 бр. (16 000 кг.) и с. Сатовча – 5 бр. (20 000 кг.).

1.5.6. Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи (водопроводи и др.)

Нарушени и увредени земи

Съгласно Националния концесионен регистър няма възложени концесии за добив на полезни изкопаеми (кариери) на територията на общината. Наличните полезни изкопаеми са скали, гранити, риолити и пясъчници.

Запечатване

„Запечатването на почвите“ представлява трайно покриване на почвените повърхности с непропусклив материал, поради застрояване и/или изграждане на инфраструктура. При урбанизацията на териториите неминуемо почвите под изградените сгради и съоръжения остават запечатани. Запечатани са почвите и под изградената транспортна инфраструктура. „Запечатаните“ почви са безвъзвратно загубени за земеделско ползване.

Свлачища

На територията на общината са локализирани 9 свлачища. От тях 5 са на територията на с. Жижево, 2 – с. Осина, с. Кочан и с. Плетена – по 1.

1.6. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

1.6.1. Гори - състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели и т.н.

Горският фонд обхваща по-голямата част от територията на общината и е 18 339 ха. Горските ресурси осигуряват строителна и технологична суровина, възможности за развитие на туризма, земеделието и животновъдството. Много важен и положителен е фактът, че районът е екологично чист и с благоприятен климат. В горските комплекси и около тях са създадени прекрасни условия за отдих и туризъм. Изградени са над стотици чешми и беседки, предимно от местното население.

Флората на община Сатовча е част от Гоцеделчевската котловина с долината на р. Места и е с преобладаваща южна флора, докато в рида Дъбраш най-често срещани са ценните горски екосистеми от бореална флора. Горският фонд обхваща по-голямата част от общината и е богат на иглолистни (бор, смърч и др.) и широколистни (бук, дъб, бреза и др.) дървесни видове. Най-големият брезов масив на Балканския полуостров се намира в землищата на селата Кочан, Осина, Ваклиново и Сатовча. В Североизточната част на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

общината, в землището на с. Плетена се намира резерватът „Конски дол“, включен в Червената книга на България, с цел да се съхрани вековната гора от смърч, бук и ела.

По-голямата част от горите са собственост и се стопанисват от Държавно ловно стопанство „Дикчан“ (ДЛС Дикчан) – село Сатовча, има също така общински и частни гори. Голяма част от горите (60%) попадат в защитени зони по „Натура 2000“.

Релефът е хълмисто-планински с надморска височина от 450 до 1750 м. Хидрографската мрежа включва река Бистрица, Доспатска река и техните притоци – част от водосборния басейн на река Места.

Ловното стопанство е с дългогодишни традиции в организирания ловен туризъм. Обект на лов са благороден елен, елен лопатар, муфлон, дива свиня, сърна, глухар, както и хищниците вълк и лисица. Дребният дивеч е представен от гривяк, заек, яребица, кеклик и белка.

Таблица 26. Собственост на горските територии

Вид собственост	%
Държавна	96,5
Общинска	2,0
Частни гори	1,5

Източник: ПИРО Сатовча

На територията на ДЛС Дикча съществуват три горски разсадника - „Кору дере“ (26 дка), „Палашева река“ (19 дка) и „Луковица“ (8 дка).

Създадени са и две бази (с обща площ от 1143 ха) за интензивно стопанисване на дивеча – за дива свиня и за муфлон.

На територията на общината има около 1 000 чешми, които са изградени предимно от местното население.

1.6.2. Защитени видове растения и животни

Биогеографски райони и подрайони на България (по Груев, 1988):
I- Южнобългарски район: П1-Струмско-Местенски подрайон; П2-Източнородопски подрайон; П3-Долномаришко-Долнотунджански подрайон; П4-Странджански подрайон;
II- Среднобългарски район: П1-Подрайон на Горнотракийската низина; П2-Подрайон на Тунджанската хълмиста низина; П3-Източностаропланински подрайон; П4-Горнострумски подрайон;
III-Севернобългарски район: П1 -Дунавски подрайон; П2 -Лудогорски подрайон; П3 -Добруджански подрайон; П4-Предбалкански подрайон; П5-Софийско-Радомирски подрайон;
IV-Черноморски район; **V-Планински район:** V1-Старопланински подрайон; V2-Рило-Родопски подрайон; V3-Витошко-Ихтимански

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

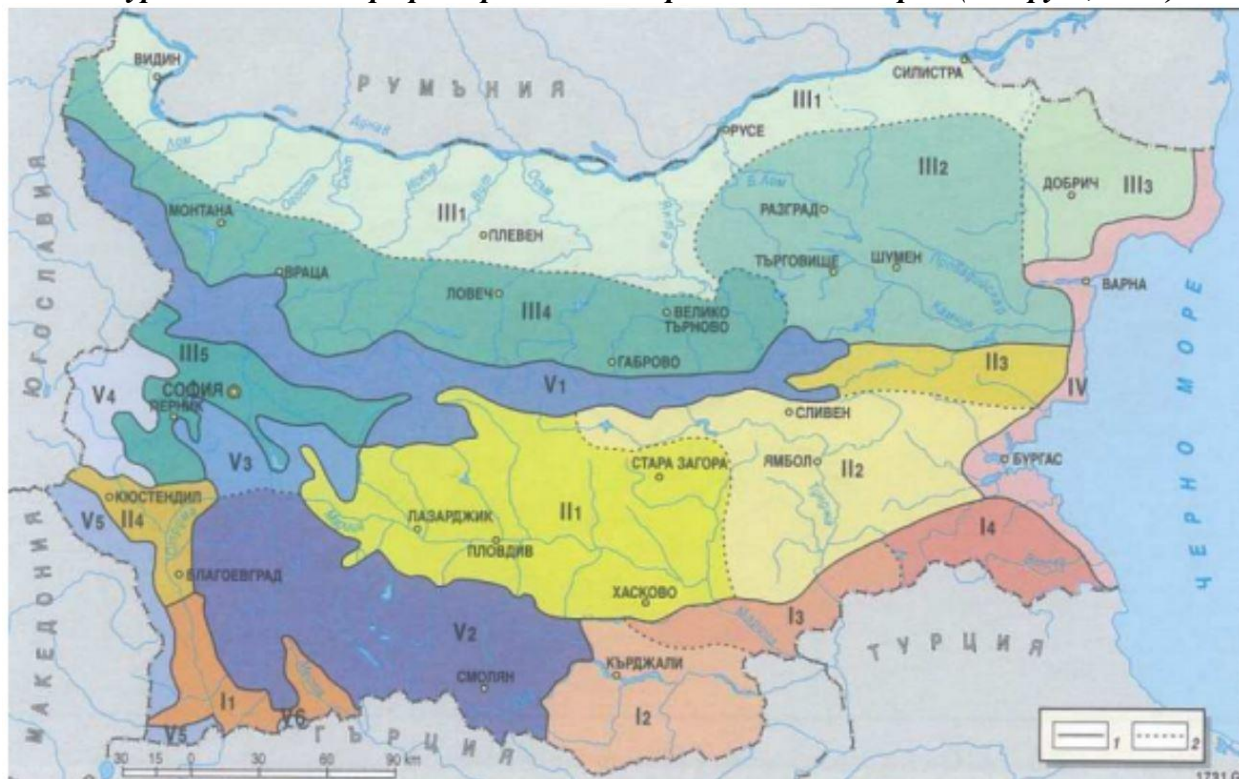
подрайон; V4-Крайщенско-Конявски подрайон; V5-Западнобългарски граничен планински подрайон; V6-Подрайон на Славянка.

В биогеографско отношение, община Сатовча принадлежи към V-Планински район V2-Рило-Родопски подрайон Южнобългарски биогеографски район, (по Груев, 1988).

Биотата му се характеризира с много висок процент студеноустойчиви и студенолюбиви холарктични, севернопалеарктични, европейски и планински видове, глациални реликти и неоендемита.

Главните широколистни горски формации са съставени от бук, а иглолистните - от смърч и бял бор и по-рядко от ела или бяла мура. Рило-Родопският подрайон е най-богат на собствени ендемити от всички останали подрайони на страната. В специфичната високопланинска или хладнолюбива, предимно ледниково-реликтна флора се срещат много видове, разпространени у нас само в него. Такива са холарктичните видове блатен плаун (*Lepidotis inundata*), триципеста дзука (*Juncus triglumis*), разпростряна сибалдия (*Sibbaldia procumbens*), суха телчарка (*Polygala acarnanica*) и др.

Фигура 20. Биогеографски райони и подрайони на България (по Груев, 1988)

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Забранено е събирането на билки от естествените им находища на 6 вида лечебни растения, срещащи се на територията на ловното стопанство – Мечо грозде (*Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng), Пищялка панчичева (*Angelica pancici* Vand), Плаун бухалковиден (*Lycopodium clavatum* L.), Риган бял (*Origanum vulgare* L. ssp. *hirtum* (Link) Ietswaart), Салеп (*Orchis* sp. *diversa*) и Хвойна червена (*Juniperus oxycedrus* L.).

Седем вида, от срещащите се на територията на ДЛС-Дикчан лечебни растения, са поставени под специален режим на опазване и ползване – Зърнастец елшовиден (*Frangula alnus* Mill.), Иглика лечебна (*Primula veris* L.), Лазаркиня, Еньовче ароматно (*Galium odoratum* (L.) Scop.), Лудо биле, старо биле (*Atropa belladonna* L.), Решетка безстъблена (*Carlina acanthifolia* All.), Тлъстига лютивка (*Sedum acre* L.).

Съгласно регистъра на МОСВ за вековните дървета в Република България, на територията на община Сатовча има обявено едно вековно дърво – Чинар (1678) (*Platanus* spp.), което се намира в с. Годешево.

Географското местоположение, надморската височина, климатът, растителността и други природни фактори, създават добри условия за живот на почти всички видове дивеч. Най- разпространени на територията на общината са: заек, дива свиня, сърна, благороден елен, дива котка, лисица, белка, муфлон, глухар, златка, кафява мечка, вълк и др.

1.6.3. Видове, обект на ловен туризъм

Държавно ловно стопанство „Дикчан“ е основано през 1913 г. Разположено е по южните склонове на рида Дъбраш – най-южният дял на Родопите. Релефът е хълмисто-планински с надморска височина от 450 до 1750 м. Хидрографската мрежа включва река Бистрица, Доспатска река и техните притоци – част от водосборния басейн на река Места.

Общата площ на държавните горски територии е 18 339 ха, от които 60% попадат в защитени зони по „Натура 2000“.

ДЛС Дикчан има дългогодишни традиции в организирания ловен туризъм. Обект на лов са благороден елен, елен лопатар, муфлон, дива свиня, сърна, глухар, както и хищниците вълк и лисица. Дребният дивеч е представен от гривяк, заек, яребица, кеклик и белка.

Създадени са и две бази (с обща площ от 1143 ха) за интензивно стопанисване на дивеча – за дива свиня и за муфлон.

1.6.4. Защитени територии

В границите на община Сатовча попадат частично една защитена местност и четири защитени зони, а един поддържан резерват попада изцяло.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Защитени територии

Поддържан резерват „Конски дол“ е обявена със Заповед № 2079/24.07.1962 г. на Главното управление на горите, бр. 71/1962 г. на Държавен вестник, прекатегоризирана със Заповед № 380/15.10.1999 г. на Министерство на околната среда и водите и с актуализирана площ със Заповед № РД-784/13.10.2014 г. на Министерство на околна среда и водите, бр. 93/2014 г. на ДВ. Местността е с площ от 34,3 ха и попада изцяло в община Сатовча и по-конкретно в землището на село Плетена. Обявена е с цел опазването на вековна смесена буково-смърчова гора. Резерватът разполага с План за управление, регламентиращ контрола на дейностите.

Защитена местност „Манастирщето“ е обявен със Заповед №РД-423/18.06.2007 г. на Министерство на околната среда и водите, бр. 61/2007 на ДВ и с актуализирана площ посредством Заповед №РД-773/24.09.2020 г., бр. 89/2020 на ДВ. Местността е с площ от 77,16 ха и попада частично в община Сатовча – землището на село Плетена. В рамките ѝ е въведен следният режим на дейностите:

- Забранява се строителството на сгради и пътища от републиканската пътна мрежа;
- Забранява се разкриване на кариери, изменянето на водния режим, замърсяването с химически вещества, промишлени и битови отпадъци;
- Забранява се използване на химически средства за растителна защита;
- Забранява се лагеруване и палене на огън извън определените места;
- Забранява се ловуване;
- Забранява се залесяването с неприсъщи за района дървесни видове;
- Разрешава се извеждане на сечи, предвидени в горите със специално предназначение;
- Разрешава се провеждане на ловностопански мероприятия;
- Разрешава се паша на домашни животни /без кози/ в определените с лесоустройствения проект пасищни площи и в поземления фонд;
- Разрешава се косене на сено.

Защитени зони

Защитена зона BG0001030 „Родопи – Западни“ – обявена с Решение №611 от 16.10.2007 г. (ДВ, бр. 85/2007 г.) и изменена с Решение №811 от 16.11.2010 г., бр. 96/2010 на Държавен вестник. Защитената зона е обявена по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна 92/43/ЕИО. Общата ѝ площ е 272 851,4

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

ха. Частта, попадаща в пределите на община Сатовча, обхваща землищата на селата Ваклиново, Долен, Жижево, Кочан, Крубил, Осина, Плетена, Сатовча и Туховища.

Защитена зона BG0002063 „Западни Родопи“ – обявена със Заповед №РД-835 от 17.11.2008 г. (ДВ, бр. 108/2008) и с увеличена площ с Решение №335 от 26.05.2011 г. (ДВ бр. 41/2011) и Заповед №РД-890 от 26.11.2013 г. (ДВ бр. 107/2013). Защитената зона е обявена по Директивата за опазване на дивите птици 2009/147/ЕИО. Общата ѝ площ е 133 384,78 ха, а частта, попадаща в пределите на община Сатовча, обхваща частично или изцяло землищата на селата Осина и Плетена. С обособяването на зоната се цели опазване и поддържане на местообитанията на видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние и възстановяване на местообитания на видове птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние. Обект на опазване са черен щъркел (*Ciconia nigra*), бял щъркел (*Ciconia ciconia*), осояд (*Pernis apivorus*), полски блатар (*Circus cyaneus*), малък креслив орел (*Aquila pomarina*), скален орел (*Aquila chrysaetos*), малък орел (*Hieraetus pennatus*), сокол скитник (*Falco peregrinus*), планински кеклик (*Alectoris graeca*), лещарка (*Bonasa bonasia*), глухар (*Tetrao urogallus*), бухал (*Bubo bubo*), врабчова кукумявка (*Glaucidium passerinum*), уралска улулица (*Strix uralensis*), пернатонога кукумявка (*Aegolius funereus*), козодой (*Caprimulgus europaeus*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), сив кълвач (*Picus canus*), черен кълвач (*Dryocopus martius*), среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), трипръст кълвач (*Picoides tridactylus*), горска чучулига (*Lullula arborea*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), малък ястреб (*Accipiter nisus*), обикновен мишелов (*Buteo buteo*), черношипа ветрушка (Керкenez) (*Falco tinnunculus*), сокол орко (*Falco subbuteo*) и пчелояд (*Merops apiaster*). За да бъде постигната посочената цел в обхвата на местността е въведен следния режим на дейностите:

- Забранява се залесяването на пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади.

Защитена зона BG0000220 „Долна Места“ – обявена с решение №802 от 04.12.2007 г., бр. 107/2007 на Държавен вестник. Защитената зона е обявена по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна 92/43/ЕИО. Общата ѝ площ е 9 514,7 ха, а частта, попадаща в пределите на община Сатовча, обхваща землищата на селата Боголин, Вълкосел, Годешево, Крибул и Слащен.

Защитена зона BG0002076 „Места“ – обявена със Заповед №РД-532 от 26.05.2010 г., бр. 51/2010 на Държавен вестник. Защитената зона е обявена по Директивата за опазване на дивите птици 2009/147/ЕИО. Общата ѝ площ е 20 426,64 ха, а частта,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

попадаща в пределите на община Сатовча, обхваща землищата селата Вълкосел, Годешово, Слащен и Туховища. Целите на обявяване са опазване и поддържане на местообитанията на видовете птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние и възстановяване на местообитания на видовете птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние. Обект на опазване са Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Гривеста чапла (*Ardeola ralloides*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Блестящ ибис (*Plegadis falcinellus*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Орел змияр (*Circus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Голям креслив орел (*Aquila clanga*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), Малък сокол (*Falco columbarius*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Планински кеклик (*Alectoris graeca*), Кокилобегач (*Himantopus himantopus*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Бухал (*Bubo bubo*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Белочела сврачка (*Lanius nubicus*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Голям маслинов присмехульник (*Hippolais olivetorum*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Фиш (*Anas penelope*), Сива патица (*Anas strepera*), Лятно бърне (*Anas querquedula*), Голям ястреб (*Accipiter gentilis*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (Керкenez) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Средна бекасица (*Gallinago gallinago*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Пчелояд (*Merops apiaster*), Брегова лястовица (*Riparia riparia*). За да бъде постигната посочената цел в обхвата на местността е въведен следния режим на дейностите:

- Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
- Забранява се залесяването на пасища и мера, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища
- Забранява се изграждането на водноелектрически централи с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;
- Забранява се изграждането на вятърни генератори за производство на електроенергия с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, както и с изключение на тези за самостоятелно хранене на обекти.

1.7. ШУМ, РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ

1.7.1 Източници на шума и население, подложено на въздействия

Шумът е от основните неблагоприятни фактори, водещи до акустичен дискомфорт в околната среда. Вредното въздействие зависи от вида му и пораждащите го условия. Произходът на шума се определя от видовете дейности, при които той е генериран. В градска територия се различават промишлен (производствен), транспортен, шум от строителство и битов шум. В зависимост от характера (постоянен, периодично повтарящ се, прекъснат), честотния спектър и интензивността на шума, а така също и продължителността на експозиция, въздействието му е по-малко или повече вредно.

Основният аспект на вредното въздействие на шума, разгледан в настояща програма е свързан с вредното влияние върху човешкия организъм и здраве. Подлежащите на контрол обекти са източниците на шум, намиращи се в промишлени зони, жилищни зони и в близост до жилищни зони.

Промислен шум

Приоритетно са проверявани промишлени източници, емитери на шум в околната среда, разположени в жилищни зони или в близост до тях, с цел избягване, предотвратяване или намаляване на шумовото натоварване в урбанизираните територии.

В следващата таблица са представени обектите, подлежащи на контрол и източниците на емисии на шум в околната среда, както и резултатите от проведените собствени измервания.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 27. Промислени източници на шум в околната среда

№	Оператор	Дейност	Резултати от СПИ	Установени превишения, съгласно Наредба №6/2006 г.
1	„Български Енергийни Решения“ АД (Риск инженеринг-Д“ ЕООД)	Дървопреработване и производство на пелети и евро палети	Няма представени резултати	Извършени са контролни измервания през 2016 г., като не са установени превишения
2	„ММД“ ЕООД, с. Долен	Дърводелски цех	Няма представени резултати	Извършени са контролни измервания през 2019 г., като не са установени превишения
3	„Верка“ ООД, с. ОСИНА, м. „Голямо блато“	Дървопреработващ цех	Няма представени резултати	Извършени са контролни измервания през 2019 г., като не са установени превишения
4	ЕТ „Сузана Шикирова – Джеват Шикиров“, с. Сатовча	Дървопреработване и производство на пелети	Няма представени резултати	Извършени са контролни измервания през 2015 г., като не са установени превишения
5	„М-Данимонд“ ЕООД („Мерлини-Дани Монд“ ЕООД)	Изкупуване, преработка и търговия с гъби и зеленчуци с. Жижено	Няма представени резултати	Извършени са контролни измервания през 2014 г., като не са установени превишения

Източник: РИОСВ-Смолян

Шум от битови източници

Шумът от битови източници е с локален обхват и краткотрайна експозиция.

Транспортен шум

Основният източник на шумово натоварване в урбанизираната среда на гр. Сатовча е автомобилният транспорт.

1.7.2 Данни от единната система за мониторинг

Нормирането на шума в Р България е извършено чрез Наредба №6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (Обн. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2006 г.), издадена от МЗ и МОСВ.

РИОСВ - Смолян организира извършването на измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение №4 към чл. 117, ал. 1 Закона за опазване на околната среда.

Осъществяваният контрол е превантивен, текущ и последващ. Контролните и собствени измервания се извършват от акредитирани лаборатории, като се спазват

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

изискванията на „Методика за определяне на обща звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шум в мястото на въздействие“, утвърдена със Заповед № РД-613/ 08.08.2012 г.

По данни на РИОСВ – Смолян при източниците на шумори емисии на територията на община Сатовча не се отчитат превишения, съгласно Наредба №6/2006 г.

1.7.3. Радиационно състояние на атмосферния въздух

Изследванията на атмосферната радиоактивност се базират на автоматично набиране на аерозолни проби (обем 3000 м³ въздух) върху стъклоплакнести филтри, чрез стационарна автоматична станция с последващ гама - спектрометричен анализ, за определяне обемната специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди.

Пунктът за пробонабиране на аерозолни филтри от мониторинговата мрежа се намира в гр. София, кв. „Надежда“.

1.7.4. Радиационно състояние на повърхностните реки, необработваеми почви и дънни утайки от водни обекти

Радиологичният мониторинг на повърхностните водни тела се осъществява, чрез мрежа от пунктове и се изразява в наблюдение на радиологичните показатели във взетите водни проби. Разделени са на фонов радиологичен мониторинг и мониторинг на райони с потенциални замърсители.

Показателите за характеризиране на повърхностни води - фонов мониторинг са: обща алфа и обща бета активности. Пунктовете включени към НСМОС на територията на община Сатовча са:

- 2 броя пунктове за проби на повърхностни води - фонов мониторинг: (р. Доспат преди с. Сърница и р. Места при с. Хаджидимово).

Таблица 28. Фонов мониторинг на повърхностните води в община Сатовча

Име на пункт	Вид проба	Година	Обща алфа (Bq/l)	Обща Бета (Bq/l)
р. Доспат преди с. Сърница	Води	2014	0,18±0,02	0,061±0,005
		2015	0,05±0,01	0,07±0,01
		2016	0,04±0,02	0,04±0,01
		2017	<0,04МДА	0,04±0,01
		2018	<0,04МДА	0,04±0,01
		2019	0,06±0,02	0,04±0,01
		2020	0,1±0,03	0,07±0,02
р. Места при с. Хаджидимово	Води	2014	0,16±0,07	0,07±0,01
		2015	0,14±0,02	0,091±0,006

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Име на пункт	Вид проба	Година	Обща алфа (Bq/l)	Обща Бета (Bq/l)
		2016	0,12±0,02	0,1±0,01
		2017	0,06±0,01	0,04±0,01
		2018	0,14±0,04	0,09±0,02
		2019	0,13±0,04	0,1±0,02
		2020	0,16±0,05	0,1±0,02

Източник: ИАОС

* (МДА) - минимална детектеруема активност

Радиологичният мониторинг за състоянието на повърхностни води на обекти потенциални замърсители се изразява в наблюдение на радиологичните показатели: обща алфа и обща бета активност, съдържание на естествен уран, ²²⁶Ra и включва:

- 1 брой пункт: (р. Осинска след вливане на р. Барутинска).

Таблица 29. Радиологичен мониторинг на повърхностните води в община Сатовча

Име на пункт	Вид проба	Година	Обща алфа (Bq/l)	Обща Бета (Bq/l)	Съд. на естествен уран (mg/l)
р. Осинска след вливане в р. Барутинска	Води	2014	0,76±0,32	0,39±0,06	0,04±0,01
		2015	0,7±0,1	0,41±0,02	
		2016	1,68±0,20	0,78±0,03	0,05±0,01
		2017	1,01±0,12	0,35±0,05	0,05±0,05
		2018	0,41±0,13	0,24±0,04	0,02±0,002
		2019	1,04±0,15	0,47±0,07	0,026±0,003
		2020	1,58±0,24	0,64±0,1	0,054±0,006

Източник: ИАОС

Радиологичният мониторинг на седименти се изразява в определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди и включва:

- 1 брой пункт - фонов мониторинг (р. Места при с. Хаджидимово).

Таблица 30. Радиологичен мониторинг на седименти в пункт 1

Име на пункт	Вид проба	Година	U-238 (Bq/kg)	Ra-226 (Bq/kg)	Th-232 (Bq/kg)	K-40 (Bq/kg)	Pb-210 (Bq/kg)	Cs-137 (Bq/kg)
р. Места при с. Хаджидимово	седименти	2014	52±5	57±7	70±2	858±35	43±12	4,1±0,2
		2015	83±8	96±10	113±3	780±24	86±6	4,9±0,2
		2016	50±4	35±5	68±2	838±27	44±5	0,92±0,09
		2017	55±6	54±7	104±3	860±27	49±7	0,81±0,06
		2018	83±6	82±6	85±2	801±16	82±4	5,2±0,2
		2019	47±3	47±6	56±2	930±18	57±4	2,7±0,1
		2020	76±6	80±9	117±3	860±27	70±8	1,22±0,08

Източник: ИАОС

- 1 брой пункт седименти от райони на обекти потенциални замърсители (р. Осинска след вливане на р. Барутинска).

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 31. Радиологичен мониторинг на седименти в пункт 2

Име на пункт	Година	U-238 (Bq/kg)	Ra-226 (Bq/kg)	Th-232 (Bq/kg)	K-40 (Bq/kg)	Pb-210 (Bq/kg)	Cs-137 (Bq/kg)
р. Осинска след вливане на р. Барутинска	2014	61±5	45±7	57±1	406±9	<64МДА	4,5±0,2
	2015	58±12	61±12	48±1	625±13	<53МДА	1,4±0,1
	2016	68±6	57±8	42±1	600±12	<68МДА	2,9±0,1
	2017	48±5	48±5	49±1	575±12	<60МДА	1,7±0,1
	2018	35±3	38±4	34±1	653±13	<50МДА	1,0±0,1
	2019	49±6	69±9	52±2	546±16	<45МДА	3,0±0,2
	2020	73±5	64±7	41±1	588±17	<35МДА	1,5±0,1

Източник: ИАОС

*(МДА) - минимална детектируема активност

За **необработваеми почви** на територията на община Сатовча, няма пунктове за наблюдение в мрежата за радиологичен мониторинг.

1.7.5. Опасни вещества

Прилагането и спазването на законодателството в областта на химикалите е гаранция за постигане на:

- съответствие с основните цели на националната политика по опазване на околната среда;
- намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда;
- свободно движение на стоки и сигурност за потребителя.

С цел предотвратяване на големи аварии с ОХВ и препарати и ограничаване на последствията от тях за живота и здравето на хората и околната среда, предприятия, в които се съхраняват и/или употребяват химични вещества, са длъжни да се класифицират като „Предприятие с нисък рисков потенциал“ или „Предприятие с висок рисков потенциал“.

По данни от Електронната база данни на предприятията с нисък и висок рисков потенциал на територията на община Сатовча няма предприятия, които се класифицират като предприятия с висок рисков потенциал, попадащи в обхвата на глава седма, раздел първи от ЗООС.

1.8. ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ

Устройството на озеленени и залесени площи се регламентира със Закона за устройството на територията. В териториите на общините се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиha на населението. Озеленените площи за широко обществено ползване и площите със специфично предназначение, собственост на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

държавата и общините, са публична собственост. Зелените системи и озеленените площи се устройват в съответствие с одобрените общи и подробни устройствени планове на урбанизираните територии и подробни устройствени планове за парковете и градините, като се спазват правилата и нормативите в Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за „Правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони“. Озеленените територии, в населените места, селищните образувания и извън тях се определят с общите и подробните устройствени планове. Зелената система включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници.

По разположението, предназначението и вида на зелените площи в населените места на общината, площите биват:

1. Зелени площи за широко общо ползване за всекидневен отход: паркове, градини, улично озеленяване, извън селищни паркове – публична общинска собственост. Зелените площи в централната част на града са покрити главно с цветя, храсти и трева. Уличното озеленяване е предимно от чинар, албиция, явор, ясен, конски кестен, липа, бреза и др.
2. Насаждения със специално предназначение – зелени площи към обществени сгради, училища, детски заведения и др.
3. Следва да се отчете наличието на много дворна зеленина, чиято интензивност е значителна в парцелите за индивидуално жилищно строителство и оказва благоприятно общо въздействие върху микроклимата. Индивидуалните парцели са озеленени с цветни лехи, плододайни и цветни храсти, и различни овощни видове.

Зелените площи в общината са добре поддържани и в добро състояние. Основен проблем, свързан с опазването на зелените площи е липсата на вода за напояване. Най-добрата вода за напояване е дъждът, който липсва през летните месеци на годината.

Според баланса на територията в общината Сатовча съществуват **18 864 м²** зелени площи. Разпределението на зелението площи в общината е описано в следващите две таблици.

Таблица 32. Озеленени площи за широко обществено ползване в община Сатовча

Населено място	Детски градини и ясли	Кметства
	Зелени площи в м ²	
Боголин	500	
Вълкосел	500	100

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Населено място	Детски градини и ясли	Кметства
	Зелени площи в м ²	
Слащен	1000	100
Туховища	600	
Годешево	1000	
Кочан	2 000	
Кочан	200	
Жижево	2 000	
Ваклиново	1 000	
Ваклиново	50	
Осина	500	
Фъргово	1 300	
Долен	1 000	
Крибул	130	
Плетена	2 983	
Сатовча	2 300	
	1 200	150
Общо	18 613	

Източник: Община Сатовча

*Забележка: размерите на площи са приблизителни

Таблица 33. Озеленени площи за ограничено обществено ползване в община Сатовча

Населени места	Спортни комплекси	Гробищни паркове
с. Боголин	-	2,7
с. Ваклиново	11	15,4
с. Вълкосел	10	22,4
с. Годешево	7	6,2
с. Долен	-	5,2
с. Жижево	4	2,6
с. Кочан	10	28,4
с. Крибул	4	3,4
с. Осина	5	4,2
с. Плетена	6	14,6
с. Сатовча	10	26,2
с. Слащен	11	18,2
с. Туховища	10	9,4
с. Фъргово	-	4,2
Общо	88	163,1

Източник: Община Сатовча

*Забележка: размерите на площи са приблизителни

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Извън населените места в община Сатовча са изградени чешми с беседки и кътове за отдих. Наличните паркове и места за отдих са частна и общинска собственост. Тяхното състояние е добро.

1.9. УПРАВЛЕНСКИ КАПАЦИТЕТ

1.9.1. Наличие на комисии/отдели/сектори/отделни специалисти в Общинския съвет/ общинската администрация - отговорности и задачи, които изпълняват

Общински съвет

Законодателният орган на местното самоуправление, който определя политиката на община Сатовча за развитието ѝ, в т.ч. и по проблемите на околната среда, е Общинския съвет.

В *Правилника за организацията и дейността на Общински съвет* са определени основните дейности, функциите, правата, задълженията и отговорностите, органите за управление, организацията за тяхната работа и взаимодействието им с Общинската администрация.

Съгласно Чл. 33 от този правилник „Общинският съвет създава постоянни и временни комисии.“ По въпроси, свързани с околната среда е създадена и Постоянна комисия „Комисия по устойчивото на територията, пътна и селищна мрежа, околна среда и благоустрояване“.

Общинският съвет приема общинската програма за околна среда, както и всички други програми, свързани с компонентите и факторите на околната среда и контролира изпълнението им (чл. 79, ал. 4 от ЗООС).

За намаляването на риска от замърсяване в структурата на ОБА Сатовча е сформирани и работи отдел „Екология и туризъм“, който се занимава с дейностите по околна среда и управлението на отпадъците. Отделът включва специалист „Еколог“ и четирима екополицаи.

Същият отдел има и контролни функции по отношение на Чистота на територията на населените места и на местата за отдих.

Общинска администрация

Общинската администрация е изпълнителен орган на местното самоуправление и се представлява от кмета на общината. Функциите на кмета на общината по отношение на околната среда са подробно разписани в чл. 15 от ЗООС.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането на програмата по опазване на околната среда, като ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране (чл. 79, ал. 5 от ЗООС).

Отчетът се представя за информация и в РИОСВ – Смолян. До настоящия момент община Сатовча стриктно спазва тези свои законови задължения.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането и на други „подпрограми“, влизащи в обхвата на Програмата по околна среда. Тези програми са разработени и са неразделна част от нея, а именно:

- Лечебни растения – в проект;
- Общинската програма за управление на отпадъците 2021-2028 г. – в проект.
- Общинска програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите 2021-2028 г.

От съществено значение за постоянното подобряване на социално-икономическата среда и устойчивото развитие в общината е ефикасното и ефективно управление на процесите и ресурсите, в т.ч. по околна среда.

1.9.2. Квалификация на кадрите, заети в горепосочените дейности

Община Сатовча разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на своите отговорности. Структурата на Общината отговаря на функционалните направления, по които осъществява своята дейност. Дели се на три дирекции, като всяка една от тях съдържа съответните отдели.

Околна среда е структурирана в Дирекция „Устройство на територията, екология, туризъм и евроинтеграция“, отдел „Екология, туризъм, евроинтеграция“.

Функциите на дирекцията са по поддържане на общинската инфраструктура, териториите за обществено ползване и околната среда, в т.ч. подготовка и изпълнение на инвестиционни програми и проекти с бюджетно и външно финансиране от европейски, международни и национални фондове и програми, както и управление на дейностите по поддържане и опазване на околната среда.

С проблемите на околната среда е натоварен един специалист „еколог“ и четирима еколопи. Същият отдел има и контролни функции по отношение на Чистота на територията на населените места и на местата за отдих. Експертът притежава необходимия ценз и професионален опит, но броят не е достатъчен за големите отговорности в общината по отношение на околната среда. Необходимо е този ресурс да се

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

разшири с експерти и развие до ниво самостоятелен отдел към специализираната администрация.

За придобиване на административен, технически и финансов опит на общинската администрация голям принос има и реализацията на редица проекти за периода 2014-2020 г., насочени към повишаване на квалификацията на общинска администрация.

Постоянното повишаване на капацитета на администрацията е гаранция не само за добро управление на проблемите, свързани с околната среда и човешкото здраве, но и за увеличаване на проектите, финансирани със средства на ЕС.

1.9.3. Общински наредби в разглежданата област

С управлението на околната среда са директно свързани следните общински наредби:

- Наредба за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на община Сатовча, приета с Решение №465/29.05.2014 г. на Общински съвет Сатовча.

С наредбата се уреждат обществените отношения, свързани с опазването на околната среда защита здравето на хората, поддържането на чист и естетичен вид на населените места и дейностите по управление на отпадъците на територията на община Сатовча.

Други наредби, имащи пряко отношение към проблемите на околната среда са:

- Наредба за опазване на обществения ред на територията на община Сатовча, приета от Общински съвет – Сатовча на 28.02.2000 година, допълнена с Решение № 41/29.12.2011 г. и Решение № 727/30.06.2015 г.;
- Наредба за определяне и администриране на размера на местните данъци, приета с Решение а с Решение № 121, Протокол № 19 от 31.01.2009 г.; изменена и допълнена с Решение № 53 Протокол № 5 от 24.01.2020 г. Допълнена с Решение № 69 и Решение №74, Протокол № 7 от 24.04.2020 г.;
- Наредба за определяне обема на животновъдната дейност и местата за отглеждане на селскостопански животни на територията на община Сатовча, приета с Решение № 137, Протокол № 11 от 23.10.2020 г.;
- Наредба за управление и стопанисване на общинските горски територии, собственост на община Сатовча – приета с Решение № 484 на Общински съвет

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Сатовча, Протокол № 39 от 27 юни 2014 г. Наредбата е изменена и допълнена с Решение № 532, Протокол № 40 от 30 май 2019 г.

1.9.4. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства, от компетенциите на които са въпроси по опазване на околната среда, в териториалния обхват на които попада общината

Контрол за спазването на изискванията на нормативната уредба по околна среда, в т.ч. изпълнението на Програмата е **РИОСВ - Смолян**:

4700 Смолян, ул. „Дичо Петров“ №16,

Тел: 0301/ 60 100,

Факс: 0301/ 60 119,

E-mail: riosv-smolyan@mbox.contact.bg

Община Сатовча извършва обмен на информация за състоянието на околната среда и със следните институции: Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ - гр. Благоевград, РЗИ Благоевград, Регионална дирекция по горите, ОДБХ - Благоевград и др.

Отчетността е основен елемент на документирането и систематизирането на събраната информация за състоянието на компонентите и факторите на околната среда. Следвайки йерархичната схема на документиране, е необходимо всички физически и юридически лица, които извършват дейности, оказващи въздействие върху околната среда, да разработват и предоставят на общината нормативно указаната документация. Отчети, както и други документи, все още не се подават от всички причинители на замърсяване, което води до непълноти в събираната информация.

Съвременната нормативна уредба дава възможност да се изгради една цялостна система за документиране. Спазването на разпоредбите на специализираните наредби ще осигури основната част от документирането на системата за опазване на околната среда.

1.9.5. Сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, НПО

Сътрудничество с НПО по проблемите на околната среда

Общината членува в следните организации:

- Национално сдружение на общините в Република България.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

В областта на околната среда общинската администрация и общинският съвет си взаимодействат както с обществени структури, така и с неправителствения сектор. Това сътрудничество осигурява адекватност на общинската програма по опазване на околната среда и на свързаните с нея „подпрограми“ по отношение на обществения интерес. Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана и допълвана в зависимост от този интерес.

При реализирането на проекти и инициативи с екологична насоченост активно участие вземат граждани, ученици, еко-клубове, фирми, както и бизнесмени.

Сътрудничество с бизнеса

Общината поддържа тясно сътрудничество с бизнеса по въпроси, свързани с екологични проблеми. Експерти от общината участват в проверки, общината съдейства и подкрепя екологосъобразни инвестиционни намерения и проекти.

Трансгранично сътрудничество

Община Сатовча има обща граница с Р. Гърция, което дава възможност за провеждане на съвместни инициативи и привличане на средства по Програма за трансгранично сътрудничество „INTERREG“.

Сътрудничество с други общини

Община Сатовча е член Регионално сдружение за управление на отпадъците регион Доспат, в което се включват общините Доспат, Борино, Девин и Сърница.

1.9.6. Информирание на обществеността – използвани подходи и механизми

Информация за състоянието на околната среда

Община Сатовча активно работи за улесняване достъпа на гражданите до екологична информация, повишаване на тяхната екологична култура и образование, насърчаване на участието им в процесите на вземане на решения, касаещи околната среда. Ръководи се от разбирането, че информираността е важен елемент за осмисляне на местните екологични проблеми от страна на обществеността и за активно формиране на обществено поведение за грижа към околната среда.

Общинската администрация информира населението на община Сатовча за състоянието на околната среда за изпълнението на мерките от общинската програма за опазване на околната среда, както и за реализацията на проекти с екологична насоченост.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.9.7. Мобилни и стационарни системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда

Националната система за мониторинг на околната среда

Наблюдение и контрол на околната среда се извършва чрез Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС). Системата е създадена и функционира в съответствие с чл. 1, т. 7 от Закона за опазване на околната среда. Чрез нея се осигурява своевременна и достоверна информация за състоянието на елементите на околната среда и факторите, въз основа на която да се правят анализи, оценки и прогнози за обосноваване на дейностите по опазване и защита на околната среда от вредни въздействия.

Системата се ръководи от Министъра на околната среда и водите чрез Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), която администрира системата.

Оценките на състоянието на компонентите на околната среда на регионално ниво се извършват от РИОСВ - Смолян; оценките и докладванията на състоянието на водните ресурси на басейново ниво – от БДДР.

Системата включва Националните мрежи за мониторинг на: атмосферен въздух, води, земи и почви, гори и защитени територии, биологично разнообразие, радиологичен мониторинг и мониторинг на шума. В обхвата на НСМОС се включват и контролно-информационните системи за: емисии на вредни вещества в атмосферния въздух, емисиите на отпадъчни води във водни обекти, информационна система за отпадъците, информационна система за опазване на земните недра.

ИАОС поддържа информационни бази данни на национално и регионално ниво. Базите данни и на национално, и регионално ниво са структурирани по компоненти на околната среда с използване на общи номенклатури.

Община Сатовча е обхваната в НСМОС по следните компоненти:

Въздух

По отношение чистотата на атмосферния въздух, районът на с. Сатовча не е сред проблемните. За чистотата на атмосферния въздух, освен климатичните фактори и релефът, допринасят и липсата на големи промишлени предприятия или топлоцентрали, както и големи животновъдни ферми.

На територията на общината няма постоянен пункт за контрол на качеството на атмосферния въздух. За периода 2014-2020 г. не е извършван контрол и от мобилна автоматична станция на ИАОС.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Поради факта, че в община Сатовча няма промишлени обекти, притежаващи източници на вредни емисии в атмосферата, до настоящия момент не е извършван емисионен контрол на качеството на атмосферния въздух в общината.

Периодично се извършват и локални измервания на КАВ с МАС, чиито график се утвърждава от Министъра на околната среда и водите.

Води

Мониторингът на **повърхностните води** се извършва по мониторингова програма съгласно Заповед на Министъра на околната среда и водите. Програмата включва:

- Физикохимичен мониторинг на повърхностни води;
- Изпълнение на програмата за хидрометричен мониторинг на повърхностни води;
- Емисионен контрол на отпадъчни води.
- Мониторингът на водите на територията на община Сатовча като част от НСМОС е подробно описан в т.1.3. от настоящата Програма.

РИОСВ – Смолян извършва **контролен мониторинг** на:

- Обектите, формиращи отпадъчни води, в т.ч. параметрите и изпълнението на условията и изискванията в издадените разрешителни за водовземане и заустване на отпадъчни води и комплексните разрешителни, издадени по реда на Закона за опазване на околната;
- Пречиствателните станции на населените места;
- Аварийните изпускания на отпадъчни води.

Собствен мониторинг

Собствен емисионен мониторинг на производствените отпадъчни и битово-фекални води извършват операторите на инсталациите по силата на Комплексните разрешителни и/или на разрешенията за водовземане и заустване.

Мониторингът на **подземните води** в община Сатовча като част от Националната програма за мониторинг, се осъществява на основание Заповед № РД–182/26.02.2013 г. на Министъра на околната среда и водите. Изпълняват се два вида програми:

- за качество (химично състояние) на подземните води и
- за количество (количествено състояние) на подземните води.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Мониторингът на водите на територията на община Сатовча е описан в т.1.3. от настоящата програма.

Питейни води

За извършването на мониторинга на качеството на питейната вода съгласно изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, обн. ДВ. бр. 30/ 2001 г., посл. изм. ДВ. бр. 6/ 2018 г., ежегодно се разработват от страна на „В и К“ дружествата мониторингови програми, които се съгласуват с РЗИ – Благоевград. За 2020 г. от В и К дружествата на територията на Област Благоевград са разработени и съгласувани 18 броя програми за мониторинг на качеството на питейната вода. От страна на РЗИ – Благоевград се разработват програми за контролен мониторинг.

На територията на Област Благоевград водоснабдяването се извършва от 241 водоизточника. Извършеният от РЗИ – Благоевград и водоснабдителни дружества мониторинг е по показателите, включени в Група А и Група Б на Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, обн. ДВ. бр. 30/ 2001 г., посл. изм. ДВ. Бр. 6/ 2018 г.

Информационна система

В ИАОС има изградена Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите, която функционира на основание чл. 171, ал. 1 от Закона за водите и Глава пета от Наредба №1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите.

От 01.11.2012 г. Регионалните инспекции по околната среда и водите, в т.ч. и РИОСВ – Смолян въвеждат данните от контролната дейност, включително и протоколите от изпитване за физико-химичен анализ на отпадъчни води по влезли в сила разрешителни за ползване на воден обект, за заустване на отпадъчни води, издадени по ЗВ и на комплексни разрешителни, издадени по ЗООС. Системата е обществено достъпна - <http://eea.government.bg/bg/nsmos/spravki>

Почви

Землището на община Сатовча е включено в НСМОС, подсистема „Почви“ чрез мониторингов пункт №133 съответно в землището на с. Сатовча. Измерват се концентрации на тежки метали и металоиди (**As, Hg, Cd, Cu, Ni, Cr, Pb, Zn**). Анализът е описан в т. 1.5. Почви и нарушени терени от настоящата програма.

Отпадъци

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Тъй като ЗУО изисква

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на Националния план за УО, такава система е включена и в общинската програма за управление на отпадъците на Сатовча. В допълнение, чл. 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините. Поставени са следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола:

- програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година. Отчетът се публикува на Интернет страницата на общината, а копие от отчета се изпраща на РИОСВ.

Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Той трябва да определи звеното в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата. Такива функции са възложени на експерт по екология в Дирекция „Устройство на територията, екология, туризъм и евроинтеграция“ в специализираната общинска администрация, който изпълнява функциите за управление на отпадъците.

Съгласно чл. 44, ал. 6 от Закона за управление на отпадъците годишните отчети за отпадъци се предоставят в Изпълнителна агенция по околна среда.

Съгласно чл. 45, ал. 1 Изпълнителният директор на ИАОС или оправомощено от него длъжностно лице води публични регистри. Достъпът до тези регистри е публичен чрез Националната информационна система за отпадъците (НИСО) и чрез интернет страниците на РИОСВ – Смолян – <https://smolyan.riosv.com>.

ИАОС е отговорна институция за събиране на информация по Наредба №1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри и по всички наредби, регламентиращи управлението на масово разпространени отпадъци.

ИАОС е отговорна институция и за водене и поддържане на публични регистри по чл. 45, ал. 1 - 9 от ЗУО.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Биоразнообразие

Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие

Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие представлява комплексен механизъм за проследяване и обобщаване на промените в биологичното разнообразие на Република България в дългосрочен план. Това се осъществява, от една страна, чрез целенасочени и дългосрочни наблюдения на елементите на биологичното разнообразие, съпроводени със събиране, обработка, съхранение и пренос на данни, а от друга страна – чрез система за оценка и анализ на въздействията върху биологичното разнообразие, неговото състояние и мерките, които се предприемат за предотвратяване на загубата му.

Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие обслужва нуждите от информация на възможно най-широк кръг потребители.

Разработена и внедрена е информационна система БИОМОН за въвеждане и обобщаване на информацията от мониторинга на биологичното разнообразие. БИОМОН поддържа национална и регионални бази данни.

Ежегодно се изготвят, съгласуват и утвърждават от министъра на околната среда и водите графици за изпълнение на мониторинговите дейности в рамките на НСМБР.

1.10. УСЛУГИ, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ОБЩИНАТА И НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА, СВЪРЗАНИ С ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА – ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТ И СТАТУТ НА ФИРМИТЕ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ СЪОТВЕТНАТА ДЕЙНОСТ

Общинската администрация осъществява административно, методическо и финансово управление и контрол на второстепенни разпоредители с бюджетни кредити и дейности, и предоставя административни и публични услуги на населението.

1.10.1. Третиране на отпадъците и комунално-битови услуги

Изпълнението на дейностите е от звено към Община Сатовча. То извършва следните дейности:

- сметосъбиране и сметоизвозване;
- поддържане на улични платна, алеи и други площи за обществено ползване, включително и зимно поддържане;
- поддържане на общинските зелени площи.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Община Сатовча е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците в регион Доспат, в което се включват общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница.

„Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Доспат, Сатовча, Борино и Девин“, включващо инсталация за депониране, се намира на около 2,4 км от центъра на с. Барутин, в местност „Долно ливаде“ – „Шахтата“ в землището на с. Барутин, община Доспат. Площадката е с площ 38,434 дка. и представлява котлован от открита кариера на бившия рудник „Изгрев“ от находище Доспат.

Община Доспат е оператор и притежател на комплексното разрешително за инсталация „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Доспат, Сатовча, Борино и Сърница“ – гр. Доспат.

На депото се депонират основно битови, СО и производствени неопасни отпадъци. Депонирането на отпадъци се осъществява по утвърдена технология. Технологичния процес на обезвреждане, представлява насипване, разстилане с булдозер и уплътняване с компактор на разрешените за депониране неопасни отпадъци на пластове, след което върху всеки пласт отпадък се разстила изолиращ слой земни маси.

1.10.2. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води

ВиК услугите се осъществяват от „Водоснабдяване и канализация Благоевград“ ООД, като само в селата Боголин, Туховища и Годешево се осъществява от самостоятелни водоизточници, които се стопанисват от Общинска администрация. На територията на община Сатовча всички населени места (14 села) имат изградена водоснабдителна система.

На територията на община Сатовча има 70% изграденост на канализационната мрежа.

От 2015 г. са въведени в експлоатация ПСОВ в селата: Туховища, Боголин, Крибул, Осина, Годешево, Жижево, Долен, Фъргово и Ваклиново. И деветте ПСОВ са еднотипни.

1.10.3. Чистота на територията на населените места и местата за отдих извън населените места - състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчетата за отпадъци в населените места

Дейностите по почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване в общината се извършват от община Сатовча, чрез наети работници, лица назначени по програми за временна заетост и от лица назначени на постоянен трудов договор към Общината.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Сметосъбиране и сметоизвозване – обхванати са всички населени места на територията на община Сатовча. Услугата се извършва от Община Сатовча на основание Решение №111-РД-342-01 от 25.09.2020 г. по чл. 35, ал. 3 от ЗУО от директора на РИОСВ – гр. Смолян.

1.10.4. Задължения на гражданите

Учрежденията, обществените организации, държавните, общинските или частни фирми, домсъветите на етажните собственици и гражданите имат задължения по отношение опазване на околната среда, за ежедневно почистване и поддържане чистотата в ползваните от тях сгради, дворове и прилежащите им територии.

Настоящата програма формулира детайлно всички дейности, които община Сатовча осъществява с цел опазване и подобрене на състоянието на околната среда:

- **По фактор отпадъци** – звеното към Общинска администрация – Сатовча;
- **По компонент води** – Водоснабдяване и канализация;
- **По компонент въздух** – дейности по жилищно строителство, благоустройство и регионално развитие, енергийна ефективност, включително осветление на улици и площади, изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежи;
- **По компонент биоразнообразие и зелени системи** – общинските дейности по озеленяване и развитие на културните, етнографските и туристическите комплекси;
- **По отношение на осигуряване на устойчиво управление на околната среда и информационно обслужване на населението** – дейности, свързани с обучение на децата и учениците, осигуряване на информационна разгласа за населението, развитие на културните институти – читалища, музеи, художествени галерии и етнографски комплекси с местен характер.

1.11. ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ

1.11.1 Състояние и развитие на отделните отрасли в общината, които влияят или могат да повлияят върху състоянието на околната среда

За територията на община Сатовча основен двигател на икономиката е преработващата промишленост.

На територията на общината има 430 (НСИ, 2019 г.) предприятия с различен предмет на дейност в следните области - хранително-вкусова, текстилна и обувна промишленост, селско стопанство, дърводобив и обработка на дървесина, производство на мебели, търговска дейност, туризъмздравеопазване, търговия и др.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 34. Основните производствени предприятия в община Сатовча

№	Име на фирмата	Дейност	Местоположение на обекта/ площадка
1.	„Нит-екс“ АД	Шивашки цех	с. Сатовча, ул. „Малчика“ №11
2.	„Каси-М“ ЕООД	Шивашки цех	с. Вълкосел, ул. „Бъзлиджа“ №28
3.	„Сигматекс-МЦ“ ЕООД	Шивашки цех	с. Слащен
4.	„Евромода“ ЕООД	Шивашки цех	с. Сатовча, ул. „Тодор Шопов“ №21
5.	„Евира“ ЕООД	Производство на саи за обувки	С. Кочан
6.	„Воловар“ ЕООД	Шивашки цех	с. Сатовча, ул. „Васил Левски“ №29
7.	„Оптим“ ЕООД	Дърводобив	с. Кочан
8.	„Персей“ ООД	Шивашки цех	с. Кочан, ул. „Васил Левски“ №29
9.	„Български Енергийни Решения“ ЕАД	Дървообработване, производство на пелети и екологични горива	с. Сатовча, промишлена зона
10.	„М-Данимонд“ ЕООД („Мерлини Дани Монд“ ЕООД)	Цех за преработка на плодове и зеленчици	с. Жижево

Източник: РИОСВ - Смолян

Туризмът е припознат като приоритетен сектор в община Сатовча, като в предходните стратегически документи на местно ниво е отчетено неговото положително въздействие върху местната икономика. По оценки на местни експерти, в общината има всички необходими условия за благоприятното му развитие.

По данни на Община Сатовча на територията ѝ има 12 места за настаняване, с обща леглова база 207 бр. Заведенията за хранене и развлечения с валидна категоризация са - 35 бр.

В горските комплекси и около тях са създадени прекрасни условия за отдых и туризъм. Изградени са над стотици чешми и беседки, предимно от местното население.

1.11.2 Състояние на инфраструктурата – пътища, пристанища и т.н.

- Електроенергийна инфраструктура**

Електроснабдяването на община Сатовча се осъществява от националната енергийна система и е добре обезпечено. Общото състояние на електрозахранването в населените места е добро и съществени затруднения не се наблюдават. Няма изградени мощности, които да се захранват посредством ВЕИ. Отсъствието на подстанция 110/20 kV се отразява негативно относно възможностите за развитие на общината в икономически план.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Уличното осветление се осъществява посредством фоторелета и енергоспестяващи лампи.

- **Газоснабдяване**

Нито едно населено място в общината не е газифицирано

- **Телекомуникации и съобщения**

Терминът ширококолов достъп означава високоскоростна връзка с интернет, което предполага предоставяне на онлайн съдържание, приложения и услуги. По отношение на ширококоловия достъп са обособени три вида зони – бели, сиви и черни. В белите зони отсъства ширококолова свързаност, в сивите – има само една изградена мрежова инфраструктура, а в черните зони са изградени две или повече. Информация за ширококоловия достъп в страната за 2019 г. по общини сочи, че у нас има 112 черни зони, 82 сиви зони и 71 бели зони.

Превръщането на белите зони в сиви и черни е от особена важност, за да могат ползвайки държавния хибриден облак и споделените ресурси на администрациите, да се създават сайтове, да се предоставят е-услуги, които да отговарят на съвременните изисквания в областта на образованието и здравеопазването.

Притеснително е, че общината попада в бялата зона по данни на МТИТС към 2019 г. Следва да бъде осигурен ширококолов достъп, както и да бъде осигурена свързаност към единната електронна съобщителна мрежа на държавната администрация на общината.

На територията на общината е осигурено покритие от всички мобилни оператори.

- **Транспортна инфраструктура**

Основната ТЕН-Т мрежа на ЕС свързва главните урбанизационни центрове на развитие и следва да бъде реализирана до 2030 г. Разширената ТЕН-Т мрежа включва довеждащи до основната мрежа направления. Така се постига по-пълно покритие на територията и обслуженост на много повече градове – центрове на развитие. През територията на община Сатовча не преминават участъци от основната или разширената ТЕН-Т мрежа.

През територията на общината преминава второстепенната урбанизационна ос „Петрич-Сандански-Благоевград-Кърджали-Одрин“ (т. нар. „Южна хоризонтала“), която е с национално значение, но развитието ѝ е определено като проблематично. На нея се разчита за активизирането на Родопския регион при продължението ѝ в посока източната част на страната.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Подобно на останалите общини в област Благоевград, вследствие на спецификите на релефа, автомобилният транспорт е единственият, осигуряващ достъп до община Сатовча, поради което поддържането и развитието на пътната инфраструктура играе важна роля по отношение развитието на общината. Пътищата, които обслужват посетителите и населението на общината са общински и третокласни републикански пътища.

Общинските пътища, които обслужват населението на община Сатовча са девет на брой. Те са с гъстота 94 км на 1000 км², което е под средното за областта и страната. В не малка част общинската пътна мрежа не отговаря на европейските изисквания по отношение на габарити, настилки, маркировки и др. През зимния сезон част от населените места стават труднодостъпни.

Републиканските пътища, преминаващи през община Сатовча, са два с обща дължина от 38,1 км и се явяват оси на развитие в общината. Път III-197 (Гоце Делчев-Сатовча-Доспат-Борино-Тешел-Настин-Девин) е основната ос на развитие в общината в частта си от км 21+500 до км 41+900. Експлоатационното му състояние е средно. Път III-1972 (/III-197/-Дъбница-Блатска-Вълкосел-Фъргово-/III-197/) е второстепенна ос на развитие за общината в частта си от км 15+000 до км 32+700.

Територията на община Сатовча не се обслужва от железопътен транспорт.

Общинският център – с. Сатовча поддържа връзка с други градове в страната с автобусни линии.

Територията на община Сатовча не разполага с природните условия за извършване на воден транспорт.

1.12. ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

В следващата таблица е представена финансова информация относно дейностите по опазване на околната среда на община Сатовча за периода 2014-2020 г.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 35. Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда за периода 2014-2020 г.

Приходи и разходи по години (хил. лв)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Приходи за околна среда	215	584	321	299	970	355	1 038
Приходи от такса битови отпадъци от физически лица	131	134	148	184	258	215	282
Приходи от такса битови отпадъци от юридически лица	84	111	121	115	99	140	109
Разходи за околна среда	287	314	306	197	353	251	293
За събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за третирането им	173	181	119	130	253	5	97

Източник: Община Сатовча

Други разходи, които са правени през разглеждания период са за:

- Осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.;
- Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци, или други инсталации и съоръжения за обезвреждане на битовите отпадъци;
- Поддържане на чистотата на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места и селищните образувания в общината, предназначени за обществено ползване - за услугата по чл. 62, т. 3. от ЗМДТ;
- Третиране на битови отпадъци, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци - за услугата по чл. 62, т. 2 от ЗМДТ.

Размерът на приходите през разглеждания период е непостоянен и варира през годините. Най-много парични средства са постъпили през 2020 г. 1 038 хил. лв.

Размерът на разходите също е непостоянен. Най-много разходи са направени през 2018 г. (353 хил. лв.), а през 2020 г. – 293 хил. лв.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

2. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT)

Този раздел включва анализа на силните страни на общината, възможностите да се възползва от тях, вътрешните слаби страни на общината и възможностите да ги преодолее или сведе до минимум, външните възможности/перспективи за общината, както и външните заплахи, които са пречка за развитието и представляват риск за реализацията на програмата. Вследствие на този етап се предлага типа стратегия, която е подходяща да реализира общината в бъдеще.

2.1. АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТ ВЪЗДУХ

ВЪЗДУХ	
Силни страни	Възможности
○ За територията на община Сатовча не е регистрирано и установено превишение на показателите на КАВ.	○ Въвеждане на високи екологични стандарти за междуселищни автобуси; ○ Стимулиране населението за преминаване на друг вид отопление през зимния период.
Слаби страни	Заплахи
○ Липса на постоянен пункт за контрол на КАВ.	○ Увеличаване на автомобилния трафик и нарастването на остарелите автомобили; ○ Високо потребление на отоплителни материали през зимния период.

Районът на община Сатовча по отношение чистотата на атмосферния въздух не е сред проблемните. За чистотата на атмосферния въздух, освен климатичните фактори и релефът, допринасят и липсата на големи промишлени предприятия или топлоцентрали, както и големи животновъдни ферми.

2.2. АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТ ВОДИ

ВОДИ	
Силни страни	Възможности
○ В общината няма неводоснабдено селище - 100% от населението и фирмите са обезпечени с вода за питейно-битови и производствени нужди; ○ Липса на големи промишлени предприятия; ○ Изградени ПСОВ в 9 от населените места в общината.	○ Гарантиране качеството на питейните води; ○ Изграждане на канализационна система, обхващаща територията на цялата община.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Слаби страни	Заплахи
○ Процентът на загубите на вода във водопрееносната мрежа е висок; ○ Липса на изградена канализационна система за отпадни битови води във всички населени места; ○ Въведен режим на водата в част от населените места през летните месеци.	○ Риск за замърсяване на подземните водоизточници от неизградена канализационна система в селата; ○ Поради ниските доходи, съществува праг на икономическата достъпност на таксите за населението, което ограничава възможностите за финансиране на инвестиционната програма; ○ Опасност от заустване и пресъхване на повърхностните водни източници в резултат на глобално затопляне.

Основните проблеми, свързани с опазване чистотата на водите на територията на община Сатовча, са:

- Липсват пречиствателни съоръжения за отпадъчните води в съставните села, което е причина за неконтролираното изпускане на замърсени води в реките и причинява замърсявания на околната среда;
- По отношение на компонент „Води“ основните усилия следва да са насочени към подобряване състоянието и експлоатацията на водоснабдителните и канализационните системи;
- Амортизираната водопрееносна мрежа е причина за значителни загуби на питейна вода и за влошаването на нейните качества;
- Замърсяването и нередовното почистване на речните корита в границите на населените места и извън тях е предпоставка за бедствия вследствие непредвидими природни явления.

2.3. АНАЛИЗ НА ФАКТОР ОТПАДЪЦИ

ОТПАДЪЦИ	
Силни страни	Възможности
○ Общинска нормативна уредба, регламентираща управлението на отпадъците на местно ниво е разработена с изискванията на ЗУО; ○ Всички населени места на територията на община Сатовча са обхванати от организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци; ○ Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците; ○ Използване на регионално депо за	○ Малък брой информационни кампании за информиране на обществеността и насочване на вниманието към високите нива в йерархията за управление на отпадъците – предотвратяване образуването и рециклиране на отпадъците; ○ Малките количества отпадъци са предпоставка за по-високи разходи на тон отпадъци и по-ниска заинтересованост и конкуренция от страна на фирмите, предоставящи услуги, свързани с управлението на отпадъци;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

неопасни отпадъци, отговарящо на нормативните изисквания; ○ Община Сатовча е с по-добри стойности от средните за страната по показателя „норма на натрупване на битови отпадъци на жител“; ○ Изграден са два вида инсталации за компостиране и инсталация за предварително третиране; ○ Провеждат се информационни кампании предимно с деца посещаващи училище, раздават се брошури на населението по населени места.	○ Културата на населението по отношение на разделното събиране не е на високо ниво; ○ За част от потоците масово разпространени отпадъци не са сключени договори с организации по оползотворяване; ○ Не се прилагат целенасочени стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране на отпадъците; ○ Нивото на депониране на отпадъците е високо; ○ Системата за разделно събиране на отпадъци не обхваща всички населени места.
Слаби страни	Заплахи
○ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективно управление на отпадъците на местно ниво, развиване на потенциала за ПЧП и др.; ○ Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразно управление на отпадъците съобразно въведената йерархия; ○ Потенциал за работа в насока справедливо формиране на такса за битови отпадъци – според количеството образувани битови отпадъци, а не според данъчната оценка на имота; ○ Промяна на обществените нагласи в полза на намаляване количеството на образуваните отпадъци и тяхното ефективно управление; ○ Разрастване на пазара на суровини от рециклируеми отпадъци; ○ Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците; ○ Успешно коопериране с общините в рамките на РСУО Доспат за изграждане на по-ефективни регионални съоръжения за третиране на отпадъци; ○ Развитие и разширения на системите за разделно събиране на МРО; ○ Прилагане на добри практики за намаляване на отпадъците.	○ Недостатъчно познаване на нормативната база в областта на управлението на отпадъците и задълженията, произтичащи от нея от населението – необходимост от популяризирането ѝ сред широката общественост, на достъпен език; ○ Необходимост от засилване на контрола върху третирането на битовите отпадъци и изхвърлянето им на неразрешени места; ○ Недостатъчна информираност на гражданите за нормативните изисквания за управление на дейностите по отпадъците; ○ Заплащането на такса, чийто размер е определен на база, различна от количеството на изхвърлените отпадъци, на практика не създава стимул на населението да изхвърля по-малко количество отпадъци; ○ Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците.

Планираните мерки за подобряване на управлението на дейностите с отпадъци на територията на община Сатовча са подробно разгледани в *Програма за управление на*

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

отпадъците на община Сатовча за периода 2021-2028 г., която е неразделно приложение от ПООС – Приложение №3.

2.4. АНАЛИЗ НА РИСКА И ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

РИСК ОТ ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА	
Силни страни	Възможности
○ Ясно определени задължения на компетентните органи по отношение на защитата при бедствия, съгласно ЗЗБ (изм. и доп. ДВ. бр. 51 от 5 юли 2016 г.). ○ Въведени механизми за осигуряване на единен подход при планиране на защитата при бедствия, съответно планиране на намаляването на риска от бедствия, съгласно ЗЗБ (изм. и доп. ДВ. бр. 51 от 5 юли 2016 г.).	○ Използване на Европейски структурни и инвестиционни фондове за финансиране на дейности за намаляване на риска от бедствия; ○ Достъп до, и съответно предпоставки за въвеждане на добри практики от други страни.
Слаби страни	Заплахи
○ В голяма част от подзаконовите нормативни актове, свързани със защитата при бедствия, липсват необходимите яснота и конкретика, което не позволява ефективното им прилагане; ○ Въведените със ЗЗБ (изм. и доп. ДВ. бр. 51 от 5 юли 2016 г.) механизми за сътрудничество и обмен на информация все още не функционират ефективно; ○ Липса на достатъчен ресурс (експертен, финансов, технически и т.н.) в общината; ○ Все още планирането на защитата при бедствия е несистематизирано; ○ Неразбиране на риска от бедствия във всичките му измерения от страна на компетентните органи и населението.	○ Повече рискове от бедствия, включително и такива произтичащи от изменението на климата; ○ Внезапни бедствия с висок интензитет.

2.5. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

ПОЧВИ	
Силни страни	Възможности
○ Благоприятни условия за развитие на разнообразно и високопродуктивно земеделско производство; ○ Липса на почви, замърсени с тежки метали и органични замърсители.	○ Съществуват възможности за специализирано земеделско производство, за ефективно използване на богатия почвен ресурс, за увеличаване на дела на трайните насаждения и лозята, за подобряване структурата на земеползване чрез земеустройствени и комасационни проекти в землищата на общината;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

	○ Възможност за извличане на максималния ефект от пасищата, мерите и обработваемите земеделски площи чрез механизма на субсидирането от Европейските фондове по линия на Оперативните програми (напр. ПРСР 2014 – 2020 г.), които, освен чрез преките инвестиции, също и чрез насърчаването на повишаването на знанията на земеделските стопани, ще подпомагат прилагането на добри земеделски практики, водещи до устойчиво управление на почвите и водите и до опазване на биоразнообразието.
Слаби страни	Заплахи
○ Почвена ерозия.	○ Липсват механизми за налагане прилагането на почвозащитни земеделски практики на частните земеделски производители и на арендаторите, обработващи частните земи, чийто дял е най-голям; ○ Съществуват трудности за възстановяване на поливното земеделие в Общината: липсата на лесно достъпно финансиране на инвестиционни проекти за възстановяване на поливната инфраструктура в земеделските земи; липсата на собствени финансови средства на Общината за такива инвестиции; ○ На общините е вменен контрол по опазване на почвите съгласно Закона за почвите, за който не са предвидени ресурси – финансови и човешки, в рамките на структурата на общинската администрация.

2.6. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ БИОРАЗНООБРАЗИЕ

БИОРАЗНООБРАЗИЕ и ЕКО ТУРИЗЪМ	
Силни страни	Възможности
○ Богато природно разнообразие; ○ Наличие на редки и защитени растителни и животински видове; ○ Наличие на 2 защитени територии и 4 защитени зони; ○ Наличие на програма за развитие на туризма; ○ Наличие на леглова база.	○ Благоприятната обстановка и положителният имидж, който България има като туристическа дестинация; ○ Интензивното развитие на националния туристически пазар и утвърждаването на туризма като приоритетен отрасъл на икономиката; ○ Непрекъснато нарастващ чуждестранен туристически поток към страната; ○ Наличие на европейски финансиращи програми в областта на туризма; ○ Интеграционни процеси по линия на

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

	трансграничното сътрудничество между България и Гърция. ○ Включване на община Сатовча в национални и международни туристически маршрути; ○ Извършване на проучвания за находища на лечебни растения; ○ Засилване на контрола върху ловния туризъм; ○ Предотвратяване на браконьерство; ○ Въвеждане на система от мерки на местно ниво, които да насърчават и гарантират устойчивото ползване на биологичните ресурси.
Слаби страни	Заплахи
○ Липса на туроператори и туристически агенции в региона; ○ Липса на предприемачески опит и мотивация у населението; ○ Недостатъчен брой подготвени специалисти в областта на туризма; ○ Липса на опит в разработване на проекти от страна на бизнеса; ○ Липса на единна информационна база данни за развитието на туризма в региона.	○ Преса върху дивеча, в резултат от все по-интензивното развитие на ловния туризъм; ○ Браконьерство; ○ Глобалното изменение на климата и попадането на страната в зоната на засушаване; ○ Тежки административни процедури за стартиране и развитие на бизнес; ○ Отдалеченост от големи икономически развити райони; ○ Силна конкуренция от други райони в страната и чужбина, които предлагат сходни туристически продукти.

Основните проблеми за биологичното разнообразие на територията на община Сатовча са свързани със състоянието на горите в региона - те са най-застрашени от пряко унищожение, поради факта, че ниския жизнен стандарт на местното население, особено в селата, го насочва към най-лесния начин за бързо оползотворяване на горския ресурс чрез изсичането му.

Състоянието на биологичното разнообразие зависи от всички стопански дейности – строителство, туризъм, селско и горско стопанство, промишленост. Тази комплексност на негативно влияние изисква използването на комбинирани защитни методи, при спазване на съответните нормативни правила и регламентиранияте способности за въздействие.

2.7. АНАЛИЗ ПО ФАКТОР ШУМ

В община Сатовча не се надвишават пределно допустимите нива на шума, поради тази причина не е правен и анализ на звуковото налягане в отделните населени места. На територията на общината има пет промишлени източника, излъчващи шум в околната среда и подлежащи на контрол. До настоящия момент от извършения собствен

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

мониторинг не са констатирани превишения на нормите за шум в околната среда. Друг източник на шумово замърсяване на територията на общината е остарелият автомобилен парк и транзитно преминаващите превозни средства.

2.8. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ЗЕЛЕНИ СИСТЕМИ

Устройството на озеленени и залесени площи се регламентира със Закона за устройството на територията. В териториите на общините се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиha на населението. Озеленените площи за широко обществено ползване и площите със специфично предназначение, собственост на държавата и общините, са публична собственост. Зелените системи и озеленените площи се устройват в съответствие с одобрените общи и подробни устройствени планове на урбанизираните територии и подробни устройствени планове за парковете и градините, като се спазват правилата и нормативите в Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за „Правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони“. Озеленените територии, в населените места, селищните образувания и извън тях се определят с общите и подробните устройствени планове. Зелената система включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници.

2.9. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ РАДИАЦИОННИ ЛЪЧЕНИЯ

Производствени и др. дейности, източници на радиационно замърсяване на територията на общината няма. Радиационният фон се движи в нормални граници. Източници на вредни лъчения не са установени.

2.10. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА

На територията на община Сатовча не са регистрирани източници на неорганизирани емисии. В общината не са регистрирани инсталации, извършващи дейности с употреба на разтворители за периода 2014-2020 г.

2.11. ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ИНФРАСТРУКТУРАТА КАТО ФАКТОР ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Общинските пътища, които обслужват населението на община Сатовча са девет на брой. Те са с гъстота 94 км на 1000 км², което е под средното за областта и страната. В не малка част общинската пътна мрежа не отговаря на европейските изисквания по отношение на габарити, настилки, маркировки и др.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Територията на община Сатовча се обслужва от „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – град Благоевград и Общинска администрация - Сатовча. Във всички населени места в общината има изградена водоснабдителна мрежа. В част от населените места има въведен режим на водоснабдяване през летните месеци – Вълкосел, Слащен, Туховища и Годешево. За периода 2014-2020 г. са подменени 8,2 км от водоснабдителната мрежа на общината. На територията на общината функционират ПСОВ, обслужващи селата Осина, Ваклиново, Жижево, Фъргово, Долен, Боголин, Туховища, Крибул и Годешево, а частично изградена канализационна мрежа има в селата Сатовча и Кочан (данни на РИОСВ Смолян). Що се отнася до загубите на вода по водопреносната мрежа, се наблюдават променливи изменения през разглеждания период (2015-2020 г.), но стойностите остават високи.

Електроснабдяването на община Сатовча се осъществява от националната енергийна система и е добре обезпечено. Общото състояние на електрозахранването в населените места е добро и съществени затруднения не се наблюдават. Няма изградени мощности, които да се захранват посредством ВЕИ. Отсъствието на подстанция 110/20 kV се отразява негативно относно възможностите за развитие на общината в икономически план.

2.12. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА СТРУКТУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

ОРГАНИЗАЦИОННА И ИКОНОМИЧЕСКА СТРУКТУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	
Силни страни	Възможности
○ В общината работят компетентни служители в областта на околната среда и съществува воля за постигане на нормативните изисквания от екипа на общинска администрация; ○ Община Сатовча има собствена нормативна база – общински наредби и програми, както и общи стратегии за развитието на общината, в които управлението на отпадъците е важен елемент.	○ Възможности за внедряване на нови, екологосъобразни практики за основните производства в „Свилоса“; ○ Възможности за трансгранично сътрудничество в областта на околната среда.
Слаби страни	Заплахи
○ Недостатъчно е ресурсното обезпечаване на отговорното звено в общинска администрация и на общинското предприятие за управлението на отпадъците спрямо повишаващите се нормативни изисквания и очакванията на обществеността.	○ Влошаване на качествата на околната среда и допълнително замърсяване на компонентите на средата.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

3. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Община Сатовча – чиста и съхранена природа, осигуряваща благоприятни условия за живот

4. ЦЕЛИ

В резултат от извършените анализи и проучвания за характерните дадености и проблеми на община Сатовча в областта на околната среда, са определени и идентифицирани силните и слабите страни на общината, възможностите и заплахите, стоящи пред нея. След като бе избрана визия на общината, се определиха и целите, достигането на които ще е определящо за качеството на живот на местното население.

При определянето на целите бяха взети предвид основните силни страни, които трябва да бъдат запазени, основните проблеми (слаби страни), които следва да бъдат решени и се отчетоха заплахите пред община Сатовча в областта на околната среда.

Генерална стратегическа цел на ПООС:

Подобряване на качеството на живот и намаляване на риска за здравето на населението чрез осигуряване на благоприятна околна среда, запазване на биоразнообразието и устойчиво управление на околната среда.

ПРИОРИТЕТ 1. ВОДИ

Специфична цел 1: Насърчаване на устойчивото управление на водите

ПРИОРИТЕТ 2. ВЪЗДУХ

Специфична цел 2: Поддържане на доброто качество на атмосферния въздух и нивата на емисиите под пределно допустимите норми за опазване на човешкото здраве

ПРИОРИТЕТ 3. ОТПАДЪЦИ

Специфична цел 3: Устойчиво управление на отпадъците

ПРИОРИТЕТ 4. РИСК И ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА

Специфична цел 4: Насърчаване на адаптирането към изменението на климата, на предотвратяването и управлението на риска

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

ПРИОРИТЕТ 5. ПОЧВИ

Специфична цел 5: Поддържане на доброто състояние на почвите и предотвратяване на тяхното замърсяване, борба с почвената ерозия

ПРИОРИТЕТ 6. БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Специфична цел 6: Засилване на биоразнообразието, „зелената“ инфраструктура, както и намаляване на замърсяването

ПРИОРИТЕТ 7. ШУМ

Специфична цел 7: Поддържане нивата на шума в границите на нормативните изисквания

ПРИОРИТЕТ 8. ЗЕЛЕНИ СИСТЕМИ

Специфична цел 8: Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване

**ПРИОРИТЕТ 9. ПОВИШАВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО ОБРАЗОВАНИЕ НА
НАСЕЛЕНИЕТО В Т.Ч. ЕКОЛОГИЧНА КУЛТУРА, ЕКОЛОГИЧНИ ЗНАНИЯ,
ЕКОЛОГИЧНОТО МИСЛЕНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ
КАПАЦИТЕТ**

Специфична цел 9: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Сатовча за периода 2021-2028 г. предвижда изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите норми и стандарти в екологичното законодателство.

***Забележка:** Дейностите, предвидени за изпълнение по компоненти **Отпадъци и Почви**, са съгласно:

- Програма за управление на отпадъците на община Сатовча за периода 2021-2028 г. – Приложение №3;
- Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Сатовча за периода 2021-2028 г. – Приложение №4.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 36. План за действие на ПООС Сатовча 2021-2028 г.

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация									
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28		
План за действие на ПООС Сатовча 2021-2028 г.		33 818,3													
Приоритет 1. Води		16 005													
1	Ремонт и доизграждане на водопроводна мрежа	8 000	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Км. ремонтиран/подменен водопровод	Община Сатовча, ВиК Благоевград	X	X	X	X	X	X	X	X		
2	Ремонт и доизграждане на канализационна мрежа	8 000	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Км. изградена канализационна мрежа	Община Сатовча, ВиК Благоевград	X	X	X	X	X	X	X	X		
3	Провеждане на информационни кампании за състоянието на водните ресурси и методи за пестеливо използване	5	Общински бюджет	Проведени две информационни кампании	Община Сатовча		X			X					
Приоритет 2. Въздух		1 023													
1	Почистване на пътните артерии от натрупани кал и прах, и осигуряването на поддържането им в добро техническо състояние	8	Общински бюджет	8 бр. годишно почистване	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X		
2	Подобряване на уличното осветление в населените места	15	Общински бюджет; Фондове на ЕС; Фондове на ЕИП	Изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X		
3	Повишаване на енергийната ефективност на обществени и жилищни сгради	1 000	Общински бюджет; Фондове на ЕС; Фондове на ЕИП	3 броя изпълнени проекти за повишаване на енергийната ефективност	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X		
Приоритет 3. Отпадъци		8 247,3													
1	Изпълнение на Програма по управление на отпадъците 2021-2028	8 247,3	Фондове на ЕС; Общински бюджет;	Събрани и обезвредени отпадъци	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X		

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация							
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28
			Държавен бюджет										
Приоритет 4. Риск и изменение на климата		112											
1	Благоустройство на речните корита с цел предпазване от наводнения	47	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Брой изпълнени проекти	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Почистване на речните корита	21	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Брой изпълнени проекти	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Координация и сътрудничество между всички управленски нива (национално, басейново и местно) от единната спасителна система	0	Фондове на ЕС; Общински бюджет		Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X
4	Анализи на риска и прилагане на мерки за превенция и защита при процеси, свързани с движение на земни маси – свлачища, срутища, ерозии, абразии и пр.	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. извършен анализ на риска	Община Сатовча			X					
5	Информационни кампании, насочени към повишаване на готовността на населението и капацитета на силите за реагиране в случай на наводнения, пожари и земетресения	4	Фондове на ЕС; Общински бюджет	4 бр. информационни кампании	Община Сатовча		X		X		X		X
6	Оптимизиране и разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение, докладване; прогнозиране и сигнализиране; разработване на цифрови модели и анализи и прогнози във връзка с климатичните изменения	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. оптимизирана система	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 5. Почви		5 341											
1	Изпълнение на Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Сатовча за периода 2021-2028 г.	5 341	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет		Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация							
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28
Приоритет 6. Биоразнообразие		640											
1	Подобряване на свързаността между съществуващите природни зони, за да се противодейства на разпокъсването и да се повиши тяхната екологична съгласуваност	500	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнен проект	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Опазване на природата и биологичното разнообразие, екологосъобразна инфраструктура: Възстановяване на съществуващи/ потенциални местообитания	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	2 бр. изпълнени проекта	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Опазване на горите от сеч и пожари	60	Фондове на ЕС; Общински бюджет	8 бр. извършени дейности	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X
4	Въвеждане на щадящи лесовъдски системи	60	Фондове на ЕС; Общински бюджет	2 бр. изпълнени проекта	Община Сатовча, ДЛС Дикчан	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 7. Шум		10											
1	Разработване и въвеждане на дейности за ограничаване и снижаване на градския шум, отчитаща ефекта и значимостта на междусекторното взаимодействие „градоустройство, строителство, благоустройство, контрол и организация на движението на МПС, здравни ефекти от въздействието на шума“	10	Фондове на ЕС; Общински бюджет	2 бр. изпълнени проекта	Община Сатовча, Външни организации	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 8. Зелени системи		2 405											
1	Поддържане на паркови пространства и градинки	200	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Площ на реконструирани и поддържани паркове и градинки	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Благоустрояване и поддържане на детски площадки	2 200	Фондове на ЕС; Общински бюджет;	Брой реконструирани и рехабилитирани	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация							
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28
			Държавен бюджет	спортни съоръжения и детски площадки									
3	Обновяване на гробищните паркове	5	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Площ обновени гробищни паркове	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 9. Повишаване на екологичното образование на населението в т.ч. екологична култура, екологични знания, екологичното мислене и подобряване на административния капацитет		35											
1	Повишаване на професионалната квалификация на служителите в общинската администрация в областта на околната среда	20	Общински бюджет	Брой проведени обучения	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Създаване на партньорства с други общини за съвместно кандидатстване по програми и проекти, касаещи околната среда	5	Общински бюджет	Брой създадени партньорства	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Провеждане на образователни кампании за повишаване на екологичното съзнание в населението	5	Общински бюджет	Брой проведени кампании	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X
4	Засилване на контрола по отношение опазване на околната среда	5	Общински бюджет	Издадени наказателни актове	Община Сатовча	X	X	X	X	X	X	X	X

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

6. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Процесът на организация на изпълнението, осъществяване на мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на настоящата Програма за опазване на околната среда, която дефинира тази политика за периода 2021-2028 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице.

В процеса на наблюдение общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на ПООС, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им. Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от целите на ПООС достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодоляни. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или ако условията се изменят.

Контролът има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнението на ПООС. Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност, изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика. Същностната характеристика, дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес, във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт. Контролът върху изпълнението на ПООС 2021-2028 г. на община Сатовча се извършва от Общински съвет - Сатовча, който приема програмата и следи за нейното изпълнение.

Координацията по изпълнението на ПООС ще се осъществява от лицата, които със заповед на Кмета на общината (във връзка с изискването на чл. 15, ал. 1, т. 10 от Закона за опазване на околната среда) са определени като притежаващи необходимата

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА САТОВЧА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

На основание на чл. 79, ал. 5 от Закона за опазване на околната среда, Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране. В годишния отчет се отбелязва напредъка при постигането на набелязаните цели и приоритети на ПООС, отчитат се настъпилите промени в екологичната обстановка, измененията в законовата и нормативна база и произтичащите от това промени в отговорностите и задълженията на местните власти, както и препоръки за подобряване на резултатите от наблюдението на изпълнението на програмата. Актуализация на общинската програма по опазване на околната среда се извършва при съществена промяна на нормативната база и условията, при които е разработена.

В допълнение, на основание на чл. 79, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда, годишните отчети, които Кметът на общината внася в Общинския съвет, се предоставят за информация в РИОСВ.

За информирание на обществеността отчетите по изпълнение на ПООС могат да бъдат публикувани на официалния сайт на общината.

7. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМАТА

Неделима част от настоящата програма са:

1. Приложение №1 Доклад с резултати от анкетно проучване
2. Приложение № 2 Раздел Лечебни растения
3. Приложение №3 Програма за управление на отпадъците на община Сатовча за периода 2021-2028 г.
4. Приложение №4 Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Сатовча за периода 2021-2028 г.